

OPERATIVT PROGRAM INOM MÅLET INVESTERING FÖR SYSSELSÄTTNING OCH TILLVÄXT

CCI	2014SE16RFOP009
Titel	Nationellt regionalfondsprogram
Version	6.1
Första året	2014
Sista året	2020
Stödberättigande från	2014-jan-01
Stödberättigande till	2023-dec-31
Utnyttjar möjligheten i artikel 96.8 i den allmänna förordningen	
Större ändring (kräver EG-godkännande – se artikel 96 i grundförordningen)	
Godkänt av övervakningskommitté	✓
Motivering för ändring	Justering av budget utifrån EU kommissionens beslut
Kommissionens beslutsnummer	C(2020)237
Kommissionens beslutsdatum	2020-jan-15
Medlemsstatens beslut om ändring nr	1
Datum för medlemsstatens beslut om ändring	2017-apr-26
Datum för ikraftträdande av medlemsstatens beslut om ändring	2017-apr-26
Nuts-regioner som omfattas av det operativa programmet	SE - SVERIGE

1. STRATEGI FÖR DET OPERATIVA PROGRAMMETS BIDRAG TILL UNIONENS STRATEGI FÖR SMART OCH HÅLLBAR TILLVÄXT FÖR ALLA OCH FÖR ATT UPPNÅ EKONOMISK, SOCIAL OCH TERRITORIELL SAMMANHÅLLNING.....	6
1.1 STRATEGI FÖR DET OPERATIVA PROGRAMMETS BIDRAG TILL UNIONENS STRATEGI FÖR SMART OCH HÅLLBAR TILLVÄXT FÖR ALLA OCH FÖR ATT UPPNÅ EKONOMISK, SOCIAL OCH TERRITORIELL SAMMANHÅLLNING	6
1.2 MOTIVERING FÖR FÖRDELNINGEN AV MEDEL	23
2. INSATSOMRÅDEN	26
2.A BESKRIVNING AV INSATSOMRÅDEN ANDRA ÄN TEKNISKT STÖD	26
2.A.1 INSATSOMRÅDE	26
2.A.2 MOTIVERING TILL INRÄTTANDET AV ETT INSATSOMRÅDE SOM OMFATTAR MER ÄN EN REGIONKATEGORI, TEMATISKT MÅL ELLER FOND (I TILLÄMPLIGA FALL)	26
2.A.3 FOND, REGIONKATEGORI OCH BERÄKNINGSUNDERLAG FÖR UNIONENS STÖD	26
2.A.4 INVESTERINGSPRIORITERING	26
2.A.5 SÄRSKILDA MÅL FÖR INVESTERINGSPRIORITERINGEN OCH FÖRVÄNTADE RESULTAT	26
2.A.6 ÅTGÄRDER SOM SKA FÅ STÖD INOM INVESTERINGSPRIORITERINGEN (PER INVESTERINGSPRIORITERING)	30
2.A.6.1 <i>Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.</i>	30
2.A.6.2 <i>Vägledande principer för urval av insatser</i>	32
2.A.6.3 <i>Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)</i>	33
2.A.6.4 <i>Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)</i>	33
2.A.6.5 <i>Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori</i>	34
2.A.6.5.1 <i>Investeringsprioritering</i>	34
2.A.6.5.1a <i>Att förbättra forsknings- och innovations-infrastrukturen och kapaciteten att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation samt främja kompetenscentrum, särskilt sådana som är av europeiskt intresse</i>	34
2.A.4 INVESTERINGSPRIORITERING	34
2.A.5 SÄRSKILDA MÅL FÖR INVESTERINGSPRIORITERINGEN OCH FÖRVÄNTADE RESULTAT	34
2.A.6 ÅTGÄRDER SOM SKA FÅ STÖD INOM INVESTERINGSPRIORITERINGEN (PER INVESTERINGSPRIORITERING)	38
2.A.6.1 <i>Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.</i>	38
2.A.6.2 <i>Vägledande principer för urval av insatser</i>	42
2.A.6.3 <i>Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)</i>	43
2.A.6.4 <i>Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)</i>	44
2.A.6.5 <i>Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori</i>	44
2.A.6.5.1 <i>Investeringsprioritering</i>	44
2.A.6.5.1b <i>Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål</i>	44
2.A.7 SOCIAL INNOVATION, TRANSNATIONELLT SAMARBETE OCH BIDRAG TILL DE TEMATISKA MÅLEN 1–7	44
2.A.8 RESULTATRAM	45
2.A.9 INSATSKATEGORIER	47
2.A.10 SAMMANFATTNING AV DEN PLANERADE ANVÄNDNINGEN AV TEKNISKT STÖD, VID BEHOV INKLUSIVE ÅTGÄRDER FÖR ATT ÖKA DEN ADMINISTRATIVA KAPACITETEN HOS DE MYNDIGHETER SOM ÄR DELAKTIGA I FÖRVALTNINGEN OCH KONTROLLEN AV PROGRAMMEN OCH STÖDMOTTAGARNA (I TILLÄMPLIGA FALL) (PER INSATSOMRÅDE)	48

2.A.1	INSATSOMRÅDE	49
2.A.2	MOTIVERING TILL INRÄTTANDET AV ETT INSATSOMRÅDE SOM OMFATTAR MER ÄN EN REGIONKATEGORI, TEMATISKT MÅL ELLER FOND (I TILLÄMPLIGA FALL)	49
2.A.3	FOND, REGIONKATEGORI OCH BERÄKNINGSUNDERLAG FÖR UNIONENS STÖD	49
2.A.4	INVESTERINGSPRIORITERING	49
2.A.5	SÄRSKILDA MÅL FÖR INVESTERINGSPRIORITERINGEN OCH FÖRVÄNTADE RESULTAT	49
2.A.6	ÅTGÄRDER SOM SKA FÅ STÖD INOM INVESTERINGSPRIORITERINGEN (PER INVESTERINGSPRIORITERING)	52
2.A.6.1	<i>Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.</i>	52
2.A.6.2	<i>Vägledande principer för urval av insatser</i>	53
2.A.6.3	<i>Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)</i>	54
2.A.6.4	<i>Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)</i>	55
2.A.6.5	<i>Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori. Investeringsprioritering</i>	55
3d	<i>Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser</i>	55
2.A.7	SOCIAL INNOVATION, TRANSNATIONELLT SAMARBETE OCH BIDRAG TILL DE TEMATISKA MÅLEN 1–7	55
2.A.8	RESULTATRAM	56
2.A.9	INSATSKATEGORIER	58
2.A.10	SAMMANFATTNING AV DEN PLANERADE ANVÄNDNINGEN AV TEKNISKT STÖD, VID BEHOV INKLUSIVE ÅTGÄRDER FÖR ATT ÖKA DEN ADMINISTRATIVA KAPACITETEN HOS DE MYNDIGHETER SOM ÄR DELAKTIGA I FÖRVALTNINGEN OCH KONTROLLEN AV PROGRAMMEN OCH STÖDMOTTAGARNA (I TILLÄMPLIGA FALL) (PER INSATSOMRÅDE)	59
2.A.1	INSATSOMRÅDE	60
2.A.2	MOTIVERING TILL INRÄTTANDET AV ETT INSATSOMRÅDE SOM OMFATTAR MER ÄN EN REGIONKATEGORI, TEMATISKT MÅL ELLER FOND (I TILLÄMPLIGA FALL)	60
2.A.3	FOND, REGIONKATEGORI OCH BERÄKNINGSUNDERLAG FÖR UNIONENS STÖD	60
2.A.4	INVESTERINGSPRIORITERING	60
2.A.5	SÄRSKILDA MÅL FÖR INVESTERINGSPRIORITERINGEN OCH FÖRVÄNTADE RESULTAT	60
2.A.6	ÅTGÄRDER SOM SKA FÅ STÖD INOM INVESTERINGSPRIORITERINGEN (PER INVESTERINGSPRIORITERING)	64
2.A.6.1	<i>Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.</i>	64
2.A.6.2	<i>Vägledande principer för urval av insatser</i>	67
2.A.6.3	<i>Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)</i>	69
2.A.6.4	<i>Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)</i>	69
2.A.6.5	<i>Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori. Investeringsprioritering</i>	70
4b	<i>Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag</i>	70
2.A.4	INVESTERINGSPRIORITERING	70
2.A.5	SÄRSKILDA MÅL FÖR INVESTERINGSPRIORITERINGEN OCH FÖRVÄNTADE RESULTAT	70
2.A.6	ÅTGÄRDER SOM SKA FÅ STÖD INOM INVESTERINGSPRIORITERINGEN (PER INVESTERINGSPRIORITERING)	72
2.A.6.1	<i>Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.</i>	72
2.A.6.2	<i>Vägledande principer för urval av insatser</i>	73
2.A.6.3	<i>Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)</i>	74
2.A.6.4	<i>Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)</i>	75
2.A.6.5	<i>Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori. Investeringsprioritering</i>	75
4f	<i>Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik</i>	75
2.A.7	SOCIAL INNOVATION, TRANSNATIONELLT SAMARBETE OCH BIDRAG TILL DE TEMATISKA MÅLEN 1–7	76
2.A.8	RESULTATRAM	76
2.A.9	INSATSKATEGORIER	78

2.A.10 SAMMANFATTNING AV DEN PLANERADE ANVÄNDNINGEN AV TEKNISKT STÖD, VID BEHOV INKLUSIVE ÅTGÄRDER FÖR ATT ÖKA DEN ADMINISTRATIVA KAPACITETEN HOS DE MYNDIGHETER SOM ÄR DELAKTIGA I FÖRVALTNINGEN OCH KONTROLLEN AV PROGRAMMEN OCH STÖDMOTTAGARNA (I TILLÄMPLIGA FALL) (PER INSATSONOMRÅDE)	79
2.B BESKRIVNING AV INSATSONOMRÅDEN FÖR TEKNISKT STÖD	80
2.B.1 INSATSONOMRÅDE	80
2.B.2 MOTIVERING TILL ATT INRÄTTA ETT INSATSONOMRÅDE SOM OMFATTAR MER ÄN EN REGIONKATEGORI (I TILLÄMPLIGA FALL)	80
2.B.3 FOND OCH REGIONKATEGORI.....	80
2.B.4 SÄRSKILDA MÅL OCH FÖRVÄNTADE RESULTAT	80
2.B.5 RESULTATINDIKATORER.....	80
2.B.6 EN BESKRIVNING AV ÅTGÄRDER SOM SKA FÅ STÖD OCH HUR DE FÖRVÄNTAS BIDRA TILL DE SÄRSKILDA MÅLEN (PER INSATSONOMRÅDE).....	80
2.B.6.1 En beskrivning av åtgärder som ska få stöd och hur de förväntas bidra till de särskilda målen	80
2.B.6.2 Aktivitetsindikatorer som förväntas bidra till resultaten	81
2.B.7 INSATSKATEGORIER (PER INSATSONOMRÅDE)	82
3. FINANSIERINGSPLAN	83
3.1 MEDEL PER FOND OCH BELOPP FÖR RESULTATRESERVEN	83
3.2 MEDEL PER FOND OCH NATIONELL MEDFINANSIERING (I EURO)	83
TABELL 18A: FINANSIERINGSPLAN	83
(2) DETTA TAL KAN RUNDAS AV TILL NÄRMASTE HELTAL I TABELLEN. DEN EXAKTA SATSEN SOM ANVÄNDS FÖR ATT ERSÄTTA BETALNINGAR ÄR KVOTEN (F).....	83
TABELL 18C: UPPDELNING AV FINANSIERINGSPLANEN PER INSATSONOMRÅDE, FOND, REGIONKATEGORI OCH TEMATISKT MÅL	83
TABELL 19: PRELIMINÄRT STÖDBELOPP SOM SKA ANVÄNDAS FÖR MÅL OM KLIMATFÖRÄNDRINGAR	84
4. INTEGRERAT TILLVÄGAGÅNGSSÄTT VID TERRITORIELL UTVECKLING	85
4.1 LOKALT LEDD UTVECKLING (I TILLÄMPLIGA FALL)	85
4.2 INTEGRERADE ÅTGÄRDER FÖR HÅLLBAR STADSUTVECKLING (I TILLÄMPLIGA FALL)	85
4.3 INTEGRERADE TERRITORIELLA INVESTERINGAR (ITI) (I TILLÄMPLIGA FALL)	86
4.4 BESTÄMMELSER FÖR INTERREGIONALA OCH TRANSNATIONELLA ÅTGÄRDER INOM DET OPERATIVA PROGRAMMET, DÄR STÖDMOTTAGARNA FINNS I MER ÄN EN MEDLEMSSTAT. (I TILLÄMPLIGA FALL).....	86
4.5 HUR DE INOM PROGRAMMET PLANERADE INSATSERNA BIDRAR TILL MAKROREGIONALA STRATEGIER OCH HAVSOMRÅDESSTRATEGIER, ENLIGT DE BEHOV FÖR PROGRAMOMRÅDET SOM FASTSTÄLLTS AV MEDLEMSSTATEN (I TILLÄMPLIGA FALL) (I TILLÄMPLIGA FALL).....	87
5. SÄRSKILDA BEHOV I GEOGRAFISKA OMRÅDEN MED STÖRST FATTIGDOM ELLER HOS MÅLGRUPPER SOM ÄR SÄRSKILT UTSATTA FÖR DISKRIMINERING ELLER SOCIAL UTESTÄNGNING	88
5.1 GEOGRAFISKA OMRÅDEN MED STÖRST FATTIGDOM ELLER MÅLGRUPPER SOM ÄR SÄRSKILT UTSATTA FÖR DISKRIMINERING ELLER SOCIAL UTESTÄNGNING	88
5.2 STRATEGI FÖR ATT MÖTA DE SÄRSKILDA BEHOVEN I GEOGRAFISKA OMRÅDEN MED STÖRST FATTIGDOM ELLER HOS MÅLGRUPPER SOM ÄR SÄRSKILT UTSATTA FÖR DISKRIMINERING ELLER SOCIAL UTESTÄNGNING SAMT, I TILLÄMPLIGA FALL, BIDRAGET TILL DET INTEGRERADE TILLVÄGAGÅNGSSÄTT SOM ANGES I PARTNERSKAPSÖVERENSKOMMELSEN	88
TABELL 22: ÅTGÄRDER FÖR ATT MÖTA DE SÄRSKILDA BEHOVEN I GEOGRAFISKA OMRÅDEN MED STÖRST FATTIGDOM ELLER HOS MÅLGRUPPER SOM ÄR SÄRSKILT UTSATTA FÖR DISKRIMINERING ELLER SOCIAL UTESTÄNGNING	89
6. SÄRSKILDA BEHOV I OMRÅDEN MED ALLVARLIGA OCH PERMANENTA, NATURBETINGADE ELLER DEMOGRAFISKA NACKDELAR (I TILLÄMPLIGA FALL).....	90
7. MYNDIGHETER OCH ORGAN MED ANSVAR FÖR FÖRVALTNING, KONTROLL OCH REVISION SAMT RELEVANTA PARTERS ROLL	91
7.1 RELEVANTA MYNDIGHETER OCH ORGAN	91
7.2 DE RELEVANTA PARTERNAS ENGAGEMANG	91

7.2.1 Åtgärder som vidtagits för att engagera parterna i utformningen av det operativa programmet och parternas roll i genomförandet, övervakningen och utvärderingen av programmet	91
7.2.2 Samlade bidrag (för ESF, i tillämpliga fall)	95
7.2.3 Anslag till kapacitetsbyggande (för ESF, i tillämpliga fall)	95
8. SAMORDNING MELLAN FONDERNA, EJFLU, EHFF OCH ANDRA FINANSIERINGSINSTRUMENT PÅ UNIONSIVÅ OCH NATIONELL NIVÅ SAMT EIB	96
9. FÖRHANDSVILLKOR	102
9.1 FÖRHANDSVILLKOR	102
TABELL 24: TILLÄMPLIGA FÖRHANDSVILLKOR SAMT EN BEDÖMNING AV DERAS UPPFYLLANDE	102
9.2 BESKRIVNING AV ÅTGÄRDER FÖR ATT UPPFYLLA FÖRHANDSVILLKOREN, ANSVARIGA ORGAN OCH TIDSPLAN	110
10. MINSKNING AV DEN ADMINISTRATIVA BÖRDAN FÖR STÖDMOTTAGARNA	111
11. ÖVERGRIPANDE PRINCIPER	113
11.1 HÅLLBAR UTVECKLING	113
11.2 LIKA MÖJLIGHETER OCH ICKE-DISKRIMINERING	115
11.3 JÄMSTÄLLDHET MELLAN MÄN OCH KVINNOR	118
12. SEPARATA DELAR	121
12.1 STÖRRE PROJEKT SOM SKA GENOMFÖRAS UNDER PROGRAMPERIODEN	121
12.2 RESULTATRAM FÖR DET OPERATIVA PROGRAMMET	122
12.3 RELEVANTA PARTNER SOM DELTAR I UTARBETANDET AV PROGRAMMET	122
DOKUMENT	125
INLÄMNANDE BILAGOR ENLIGT KOMMISSIONENS GENOMFÖRANDEFÖRORDNING, MED BESKRIVNING AV PROGRAMMETS MODELL	125
SENASTE VALIDERINGSRESULTAT	126

1. STRATEGI FÖR DET OPERATIVA PROGRAMMETS BIDRAG TILL UNIONENS STRATEGI FÖR SMART OCH HÅLLBAR TILLVÄXT FÖR ALLA OCH FÖR ATT UPPNÅ EKONOMISK, SOCIAL OCH TERRITORIELL SAMMANHÅLLNING

1.1 Strategi för det operativa programmets bidrag till unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla och för att uppnå ekonomisk, social och territoriell sammanhållning

1.1.1 Beskrivning av programmets strategi för att bidra till att uppfylla unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla och till att uppnå ekonomisk, social och territoriell sammanhållning.

Inledning

Sverige är ett av de länder i Europa som har klarat sig relativt väl genom de senaste årens ekonomiska kriser och lågkonjunktur. Med undantag av tillbakagången under 2008 och 2009 har den ekonomiska utvecklingen varit positiv sedan mitten av 1990-talet. Som ett litet exportberoende land påverkas den nationella ekonomin dock i hög utsträckning av förändringar i vår omvärld. Givet det fortsatt osäkra läge som råder på flera av Sveriges exportmarknader förväntas tillväxten för exportföretagen därmed bli svag under de närmaste åren. Även i Sverige finns betydande utmaningar. Utvecklingen på den svenska arbetsmarknaden har varit svag. I förhållande till historiska noteringar har andelen arbetslösa under en längre tid legat på en relativt hög nivå. Ungdomar och utrikes födda har särskilt svårt att etablera sig på den svenska arbetsmarknaden. De privata investeringarna i forskning och utveckling har traditionellt sett legat på en relativt hög nivå i Sverige, men mellan 2001 och 2013 minskade de privata investeringarna i forskning och utveckling (FoU) – mätt som andel av BNP från 3,2 till 2,3 procent. En förklaring är att flera större företag flyttat sin forskningsverksamhet till andra länder, vilket i sin tur är en indikator på att Sveriges attraktionskraft som investeringsland inte är självskriven i den internationella konkurrensen. Ett annat område där Sverige liksom andra länder står inför betydande utmaningar är klimat, miljö och energi. Vårt materiella välstånd har i betydande utsträckning byggts upp genom tillgång till billig energi. För att kunna bibehålla välfärden och samtidigt övergå till en hållbar energiförsörjning krävs betydande och långsiktiga investeringar i förnybar energi och energieffektivisering.

Även om den ekonomiska utvecklingen i landet har varit relativt gynnsam delar Sverige flera av de utmaningar som övriga Europa står inför. Det finns tydliga behov av strukturförändrande insatser för att ta sig an klimat- och miljöutmaningarna samtidigt som näringslivets konkurrenskraft främjas och därmed lägga grunden för en hållbar tillväxt. Den politik för tillväxt och sysselsättning som EU lagt fast i Europa 2020-strategin[1] utgör en central komponent i det arbete som mellan 2014–2020 kommer att bedrivas för hållbar tillväxt och utveckling på nationell och regional nivå i Sverige.

Europa 2020

Europa 2020-strategin lyfter fram tre prioriteringar som centrala för utveckling och tillväxt i Europa under den kommande sjuårsperioden.

- Smart tillväxt; utveckla en ekonomi baserad på kunskap och innovation.
- Hållbar tillväxt; främja en resurseffektivare, grönare och konkurrenskraftigare ekonomi.
- Inkluderande tillväxt (tillväxt för alla); stimulera en ekonomi med hög sysselsättning och med social och territoriell sammanhållning.

Prioriteringarna beskrivs som sammanlänkade, där en insats inom ett område får en positiv inverkan på utvecklingen inom ett annat. Som vägvisare anger strategin mål inom fem övergripande områden. Inom arbetsmarknadsområdet ska sysselsättningsgraden för personer i åldern 20-64 vara 75 procent. Som ett mått på innovationskraft ska investeringar i FoU motsvara 3 procent av BNP. På utbildningsområdet ska andelen elever som inte fullföljer gymnasieutbildning vara under 10 procent och 40 procent av personer i åldersgruppen 30-34 år ska ha eftergymnasial utbildning. Inom klimat och energiområdet är målsättningen fram till 2020 att utsläppen av växthusgaser ska minska med 20 procent jämfört med 1990 års nivå, 20 procent av den totala energianvändningen ska bestå av förnyelsebar energi samt att energieffektiviteten ska öka med 20 procent. Slutligen ska minst 20 miljoner människor ha lämnat ett tillstånd av, eller riskzonen för att hamna i, fattigdom och utanförskap.

Inom samtliga av dessa områden ligger Sverige relativt väl till och har i flera fall redan uppnått målen uppsatta i Europa 2020-strategin. Sysselsättningsgraden för personer i åldern 20-64 år var 79,4 procent 2011 och forskning och utvecklings andel av BNP var 3,4 procent 2011. År 2012 var andelen med eftergymnasial utbildning i gruppen 30-34 år 47,5 procent och andelen i åldern 18-24 som inte fullföljt gymnasiet var 6,7 procent. Andelen förnybar energi var 2012 51 procent[2]. Som vägledning för politiken har den svenska riksdagen därför beslutat om egna och högre mål för politiken fram till 2020 inom vissa områden. Det gäller bland annat FoU som andel av BNP, där målsättningen är 4 procent fram till 2020. Utsläppen i den icke handlande sektorn (EU:s utsläppshandel ETS) ska minska med 40 procent till 2020 jämfört med 1990 års nivå, minst 50 procent av energianvändningen ska komma från förnybara energikällor och energiintensiteten i BNP ska vara 20 procent lägre 2020 jämfört med 2007.

För att Europa 2020-strategin ska få önskat genomslag krävs det att den vidareutvecklas och anpassas till nationella och regionala förutsättningar. Några områden som särskilt uppmärksammas för Sveriges del är arbetslösheten bland unga och personer med utländsk bakgrund. Den minskande andelen privata investeringar i FoU samt bristande kopplingar mellan forskning och entreprenörskap i form av kommersialisering av nya idéer och forskningsresultat är också områden där särskilda insatser efterfrågas. Det finns även brister i förmågan att skapa innovativa och snabbväxande företag. Vad gäller klimat och energi är utmaningarna betydande för alla länder. Det handlar exempelvis om att skapa förutsättningar för förbättrad energieffektivitet och ökad användning av förnybar energi och energieffektiva lösningar i små och medelstora företag.

Programperioden 2014–2020

Europa 2020-strategin är vägledande för det arbete som kommer att bedrivas med finansiering från de Europeiska struktur- och investeringsfonderna[3] (ESI-fonderna)

under programperioden 2014–2020. Det innebär att kommissionen har valt en mer strategisk inriktning av sammanhållningspolitiken. För att på ett effektivt sätt nå de mål som anges i strategin eftersträvas en bättre samordning mellan fonderna samt en tydligare fokusering på ett mindre antal prioriterade områden.

Inriktningen på fondernas arbete förtydligas i den gemensamma strategiska ramen (CSF). Utgångspunkten i förslaget är Europaparlamentets och Rådets förordning där gemensamma mål och tematiska mål för ESI-fonderna definieras. För perioden 2014–2020 har elva gemensamma tematiska mål definierats och för respektive mål har specifika bestämmelser och investeringsprioriteringar^[4] utvecklats för de olika fonderna. Avseende den Europeiska regionala utvecklingsfondens verksamhet i utvecklade regioner och övergångsregioner anges att minst 80 procent av medlen ska tilldelas tematiskt mål 1, 2, 3 och 4:

1. Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation.
2. Att öka tillgången till, användningen av och kvaliteten på IKT
3. Att öka konkurrenskraften hos SMF.
4. Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer.

Minst 20 procent av fondens budget ska tilldelas tematiskt mål 4.

Genom att koncentrera insatser till ett mindre antal prioriterade områden med starkare anknytning till Europa 2020-strategin är förhoppningen att åstadkomma en mer märkbar förändring. Genom att öronmärka 20 procent av insatserna till mål 4 görs även en tydlig markering gällande betydelsen av omställning till en koldioxidsnål ekonomi för långsiktigt hållbar tillväxt och utveckling. Kommissionen stärker även hållbarhetsprofilen i genomförandet av sammanhållningspolitiken genom att ställa krav på att minst fem procent av Europeiska regionala utvecklingsfondens medel ska gå till verksamhet som främjar en hållbar stadsutveckling.

Partnerskapsöverenskommelsen och Europeiska regionala utvecklingsfonden i Sverige

Under perioden 2014–2020 kommer ESI-fonderna att verka tillsammans med andra Europeiska initiativ, bl.a. Horisont 2020, entreprenörskapsprogrammet COSME, EU:s strategi för Östersjöregionen, Kreativa Europa, LIFE och kommissionens energieffektiviseringsdirektiv för att nå målen i Europa 2020-strategin. Insatserna kommer att medfinansieras och samverka med initiativ som genomförs på nationell, regional och lokal nivå. Som ett ytterligt led i den strategiska inriktning som kommissionen anslagit ska varje medlemsstat teckna en partnerskapsöverenskommelse med kommissionen där det framgår hur de elva tematiska målen ska tillämpas på nationell och regional nivå.

Partnerskapsöverenskommelsen utgör det nationella strategiska ramverket för strukturfondsperioden och anger inriktning och prioriteringar som grund för fondernas

användning. En nära koppling ska därför finnas till det operativa programmet. Analysen i Sveriges partnerskapsöverenskommelse betonar särskilt följande aspekter:

Sverige blir allt mer globaliserat och konkurrensutsatt, vilket ställer krav på välutbildad arbetskraft, högkvalitativ forskning och innovation samt välfungerande infrastruktur. Utbildningsnivå har stor betydelse för arbetsmarknadens, regionens och samhällets utvecklings- och omvandlingsförmåga. Det finns en regional obalans i fördelningen av högutbildade, vilket har konsekvenser för den långsiktiga regionala utvecklingen. FoU-investeringarna inom framförallt privat sektor behöver öka och den entreprenöriella kompetensen behöver utvecklas, inte minst på landsbygden samt bland ungdomar, kvinnor och utrikes födda. Profilering av framstående universitet och ökad samverkan med aktörer från näringslivet är vidare önskvärt.

Regeringen har en vision om att Sverige 2050 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser i atmosfären. Utmaningen är att kombinera tillväxt med en minskning av koldioxidutsläpp, vilket dock flera regioner har lyckats med under de senaste åren. Växthusgasutsläppen varierar stort regionalt, vilket huvudsakligen beror på skillnader i näringslivsstruktur. Inrikes transporter står för en tredjedel av utsläppen. Sverige påverkas kraftigt av ett förändrat klimat och konsekvenserna varierar med lokala och regionala förutsättningar. Exempelvis kommer översvämningsrisken i sjöar och vattendrag öka. Omställningsarbetet till ett mer hållbart energisystem och en hållbar näringslivsutveckling utgör en grund för teknik-, produkt- och tjänsteutveckling samt i förlängningen ökad sysselsättning och företagande.

Sysselsättningspolitikens viktigaste målsättning är att varaktigt öka sysselsättningen. Ökningen behöver främst ske i grupper med svag förankring på arbetsmarknaden, såsom unga och utrikes födda. Kvinnors sysselsättningsgrad behöver också öka. Ökande arbetslöshet under de senaste åren har slagit hårt mot alla regioner och befolkningsgrupper, men unga, utrikes födda, personer med funktionsnedsättning och korttidsutbildade har drabbats särskilt. Långtidsarbetslösheten har också ökat och innebär i dag en betydande strukturell utmaning. Den demografiska utvecklingen och åldrande befolkning medför problem med en långsiktigt hållbar arbetskraftsförsörjning.

Det finns en stor obalans i fråga om var i landet den ekonomiska aktiviteten är lokaliserad. Storstadsregionerna (Stockholm, Göteborg och Malmö) står tillsammans för 57 procent av BNP, men 40 procent av den reala BNP-tillväxten skedde utanför dessa regioner under perioden 2000–2010. De glesbefolkade delarna av landet har varaktiga utmaningar relaterade till den lokala marknadens funktionssätt och tillgängligheten till andra nationella och internationella marknader. Glesheten medför högre kostnader för offentliga och kommersiella servicefunktioner, som är viktiga för invånarna och det lokala näringslivet. Städerna har stor betydelse som utvecklingsmotorer för sina omgivande regioner. Det är därför viktigt att se på städer i ett funktionellt regionperspektiv. Brister i transportinfrastrukturen kan begränsa omställningen och internationaliseringen av det regionala näringslivet. Tillgång till bredband med hög överföringshastighet är en central faktor för att stimulera nya affärsmöjligheter, tjänster och innovationer. För landsbygd och andra glest befolkade regioner är goda elektroniska kommunikationer särskilt viktiga för tillväxt, företagande och boende.

Erfarenheten från programperioden 2007–2013 visar att de befintliga formerna för genomförande av den Europeiska regionala utvecklingsfonden till stora delar fungerar bra. Den nuvarande strukturen med åtta regionala strukturfondsprogram och Tillväxtverket som förvaltande myndighet kommer därför att behållas. Utvärderingarna pekar dock även på att det finns utrymme för förbättring. Ett förbättringsområde som identifieras är lärande och samverkan.

För att stärka lärandet inom och mellan programmen, underlätta samverkan och skapa incitament för att koppla samman insatser som görs på regional, nationell och europeisk nivå beslutade regeringen att inför programperioden 2014–2020 inrätta ytterligare ett regionalfondsprogram som kommer att vara verksamt på nationell nivå.

Nationellt regionalfondsprogram 2014–2020

Det nationella programmet möter genom insatserna flera av de identifierade utmaningarna i Partnerskapsöverenskommelsen. Det nationella programmets omfattning, inriktning och avgränsning anges vidare i det beslut med bilagda riktlinjer som regeringen fattade 16 maj 2013.[5] Här tydliggörs att programmet som mest får omfatta 15 procent av den regionala utvecklingsfondens totala budget samt att det ska ha en strategisk inriktning med fokus på tematiskt mål 1, 3 och 4. Särskilt fokus ligger på tematiskt mål 4, till vilket över hälften av medlen i det nationella regionalfondsprogrammet avsätts. Inom programmet ska det även bedrivas insatser för ett förstärkt strategiskt lärande och processtöd riktat till de åtta regionala strukturfondsprogrammen. Som en del av processtödet ska ett nationellt stöd för de regionala strukturfondsprogrammets arbete med hållbar stadsutveckling etableras.

Det grundläggande syftet med programmet är att tillföra ett mervärde till det regionala tillväxtarbetet och genomförandet av sammanhållningspolitiken som inte kan uppnås tillräckligt inom ramen för de regionala strukturfondsprogrammen. Programmet ska bidra till följande mervärden:

- Få fram kvalitativa projekt i konkurrens i syfte att stödja en långsiktig utveckling inom vissa tematiska områden.
- Stödja samverkansprojekt mellan län samt projekt mellan län och den nationella nivån som bidrar till att utveckla regionala styrkeområden utifrån de regionala förutsättningarna i olika delar av landet.
- Bidra till att utveckla flernivåstyrning dvs. mellan nivåer och aktörer.
- Främja insatser som bidrar till en ökad samverkan med andra relevanta EU-program.
- Främja insatser som bidrar till en ökad medverkan av näringslivet i såväl utarbetandet som genomförandet av programmet.
- Utveckla arbetet med utvärdering, återföring av kunskap och lärande i strukturfondsarbetet.

Programmets utformning och innehåll

Det nationella programmet strategiska inriktning är att komplettera de insatser som genomförs i de regionala strukturfondsprogrammen samt identifiera och möjliggöra synergieffekter mellan regional, nationell och europeisk politik. I programmet är ett regionöverskridande perspektiv och ett samarbete med den nationella nivån viktig. Programmet ska fokusera på ett fåtal prioriteringar för att få en koncentration av resurser. Programmet ska medföra mervärden för det regionala tillväxtarbetet och för genomförandet av sammanhållningspolitiken som inte kan uppnås inom ramen för de regionala strukturfondsprogrammen. Detta utgör utgångspunkt för programmets inriktning och val av investeringsprioriteringar inom tematiskt mål 1, 3 och 4. Det nationella regionala strukturfondsprogrammets tematiska inriktning utgör grunden i dess operativa struktur som består av tre insatsområden. Insatsområde 1 – *Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation* – innehåller insatser inom ramen för tematiskt mål 1. Fokus inom detta område ligger på att utveckla svenska styrkeområden genom gränsöverskridande samverkan samt forskningsinfrastruktur. Insatsområde 2 motsvarar tematiskt mål 3 och har liksom målet rubriken – *Öka konkurrenskraften hos SMF*. Insatserna inom detta område syftar till att öka tillgången på riskkapital i tidiga skeden och främja tillkomsten av fler privata aktörer på riskkapitalmarknaden genom implementering av ett finansiellt instrument enligt strukturen fond-i-fond. Insatsområde 3 har rubriken – *Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer*. Det är ur budgethänseende programmet största operativa område och rymmer insatser inom ramen för tematiskt mål 4 med fokus på dels energieffektivisering dels kapitalförsörjning med inriktning på företag vars verksamhet bidrar till utvecklingen av en koldioxidsnål ekonomi. Inom vart och ett av programmets insatsområden finns även utrymme för insatser av processtödande karaktär. Det innebär ett nationellt kompetens- och metodstöd som ska bidra till ett ökat strategiskt lärande genom att utveckla och sprida kunskap över geografiska och administrativa gränser.

Tematiskt mål 1: Att stärka forskning, teknisk utveckling och innovation

Det nationella programmet ska bidra till att stärka de regionala forsknings- och innovationsmiljöerna för att därigenom skapa innovativa och konkurrenskraftiga företag.[6] Det ska därför finnas möjlighet att stödja och tillgängliggöra etablering och utveckling av forsknings- och innovationsstrukturer. Vidare ska det finnas möjlighet till riktade satsningar mot forskningsinfrastruktur.

En utgångspunkt för programmet verksamhet inom tematiskt mål 1 är att världen står inför flera globala samhällsutmaningar som måste hanteras för att åstadkomma en hållbar utveckling. Det gäller exempelvis de förväntade förändringar som uppkommer i samband med en förändrad demografisk struktur, krav på bättre resurseffektivitet och hållbar näringslivsutveckling, inkl. miljödriven näringslivsutveckling i alla branscher. För att ta sig an dessa komplexa utmaningar måste det ske en samverkan mellan sektorer och discipliner vilket gör att inget enskilt företag, universitet eller nationalstat kan lösa dem på egen hand. Var och en av utmaningarna kräver ett effektivt samarbete mellan det privata, det offentliga samt universitet och högskolor. För att nå resultat måste offentliga organisationer ta ett tydligt ansvar genom att ställa utmanande krav på nya lösningar och skapa förutsättningar för olika typer av gränsöverskridande samarbeten, mellan sektorsområden, discipliner, över programområden, nationsgränser och mellan privat och offentligt sektor. Den här analysen utgör en grundsten i strategin för Europa 2020 med

tydlig koppling till kommissionens betoning av att prioriteringarna smart, hållbar och inkluderande tillväxt bör ses som delar av en helhet. Gränsöverskridande perspektiv och samverkan är också något som lyfts fram i Sveriges nationella innovationsstrategi[7], regeringens proposition Forskning och innovation (2012/13:30) liksom i merparten av de strategier för innovation eller liknande som utarbetats på regional nivå. I det nationella regionalfondsprogrammet kommer insatserna inom tematiskt mål 1 - *Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation* – därför att bl.a. rikta in sig på att stärka regionala forsknings- och innovationsmiljöer genom samverkan över regionala och nationella gränser. Forskningsinfrastrukturer är en central komponent i att skapa förutsättningar för detta gränsöverskridande perspektiv. Forskningsinfrastrukturer erbjuder flera discipliner och aktörer möjlighet att mötas i en intellektuell och kreativ miljö med tillgång till de mest avancerade verktygen och metoderna i syfte att främja innovationer och de är ofta beroende av samverkan mellan universitet, näringsliv och det offentliga. Forskningsinfrastrukturer kräver stora enskilda satsningar på ett styrkeområde och det kan inte göras i varje region utan bör istället koncentreras på ett ställe. Kollektiv tillgång till denna forskningsinfrastruktur är dock viktigt för i stort sett alla aktörer i forsknings- och innovationskedjan och en förutsättning för att få hållbar tillväxt i hela landet.

I Sverige finns en framgångsrik tradition av samarbete mellan offentlig verksamhet, näringsliv och universitet och högskolor, där infrastrukturen många gånger fungerat som ett nav för interaktion mellan olika aktörer och har bidragit till en rad framgångsrika innovationer med bred internationell spridning.

Tidigare programsatsningar har visat att det varit svårt att skapa effektiva och långsiktiga samsamarbetsprojekt mellan regioner samt att få regionala aktörer att mobilisera nationellt kring ett gemensamt styrkeområde. I syfte att komplettera de insatser som genomförs på regional nivå kommer det nationella regionalfondsprogrammet därför att underlätta tillkomsten av gränsöverskridande samsamarbetsprojekt samt underlätta och genomföra investeringar i forsknings- och innovationsinfrastruktur med världsledande kapacitet. Genom att stimulera samarbete mellan regioner som har olika typer av ekonomisk struktur, men ingår i samma värdekedja kommer det nationella programmets insatser inom tematiskt mål 1 att se till både spets och bredd i det svenska innovationssystemet. Aktörer av olika storlek och från olika regioner ska kunna samverka och knyta upp sig mot exempelvis en nationell nod med kravet att samarbetet ska adressera utveckling av ett nationellt styrkeområde.

En förutsättning för att samverkan ska leda till att stärka svenska styrkeområden och få dessa konkurrenskraftiga på en global marknad är att det finns ett engagemang från näringslivet. Korskopplingar mellan regioner och mellan sektorer är därmed centralt inom tematiskt mål 1 samt ett aktivt deltagande av näringslivet bland annat för att underlätta kommersialisering. I detta sammanhang är det även viktigt att stärka och utveckla samsamarbeten mellan forsknings- och innovationsaktörer liksom universitet, högskolor och industriforskningsinstitut som gemensamt kan svara på omvärldens efterfrågan. Eftersom Sverige i många fall är för litet för att bygga upp internationellt konkurrenskraftiga styrkeområden på egen hand är det även viktigt att etablera samverkan med internationella aktörer.

EU:s ramprogram[8] lägger särskild vikt vid att genomföra satsningar som också hanterar klimatutmaningar. En ambition inom tematiskt mål 1 är därför att lyfta fram de forsknings- och innovationsprojekt som har kopplingar till marknader där miljöanpassade varor och tjänster efterfrågas och skapar konkurrensfördelar för de företag som erbjuder sådana varor och tjänster. Miljöanpassade varor och tjänster inkluderar både traditionell miljöteknik såväl som innovativa lösningar, system och tjänster i alla sektorer och branscher.

Det är omfattande globala samhällsutmaningar som världen står inför idag. Var och en av utmaningarna kräver forskning av hög vetenskaplig kvalitet och ett effektivt samarbete mellan det privata, det offentliga och universitet och högskolor. För att nå resultat måste offentliga organisationer ta ett tydligt ansvar genom att ställa utmanande krav på nya lösningar och skapa förutsättningar för olika typer av gränsöverskridande samarbeten, mellan sektorsområden, discipliner, över programområden, nationsgränser och mellan privat och offentligt sektor.

De omfattande globala samhällsutmaningarna ställer också krav på hög innovations- och omställningsförmåga. Många länder i EU och OECD, liksom tillväxtländer som Kina, Indien, Ryssland och Brasilien, har ett ökat fokus på att utveckla innovationsklimatet. Sverige står sig relativt väl i de flesta internationella jämförelser av länders innovations- och konkurrenskraft. Konkurrensen hårdnar samtidigt som trycket på jordens resurser ökar och kräver nya lösningar som kombinerar miljömässig, social och ekonomisk hållbarhet. Sverige behöver utveckla avancerade och innovativa miljöer som tar sig an och försöker hantera framtidens utmaningar, både för landets egen del, men också ur ett Europeiskt perspektiv. Det gäller framför allt de förväntade förändringar som uppkommer i samband med en förändrad demografisk struktur, klimatförändringarna, krav på bättre resurseffektivitet och hållbar och miljödriven produktion. För att åstadkomma detta krävs enligt EU kommissionen både en prioritering och en fokusering av insatser under perioden 2014-2020, vilket tydligt uttrycks i användningen av begreppet ”smart specialisering”.

Inom ramen för det nationella programmet utgör detta resonemang, som också till stora delar ligger till grund för den nationella innovationsstrategin liksom regeringens proposition Forskning och innovation (2012/13:30), en central utgångspunkt. Den verksamhet som kommer att bedrivas inom insatsområde 1 syftar till att främja innovations- och förnyelseförmågan inom svenska styrkeområden[9] genom att skapa effektiva samarbeten mellan regionala, nationella och internationella forsknings- och innovationsmiljöer och därigenom öka konkurrenskraften i svenskt näringsliv. Detta kommer huvudsakligen att genomföras i form av satsning på en stark forskningsinfrastruktur. Dessutom ska utifrån de globala samhällsutmaningarna, samordningen av det regionala och nationella arbetet med hållbar näringslivsutveckling främjas, inklusive miljödriven näringslivsutveckling i alla branscher.

Med utgångspunkt i resonemanget ovan kommer det nationella programmets aktiviteter inom tematiskt mål 1 att förhålla sig till de av EU definierade investeringsprioriteringarna ”*förbättra forsknings- och innovationsinfrastrukturen och kapaciteten att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation samt främja kompetenscentrum, särskilt sådana som är av europeiskt intresse*” och ”*att främja*

företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investeringar i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik[10] och spridning av teknik för allmänna ändamål”.

Tematiskt mål 3: Att öka konkurrenskraften hos SMF

Tillgång till finansiering är en av flera grundförutsättningar för små- och medelstora företags möjligheter att utvecklas, bland annat inom befintliga och potentiella tillväxtområden.[11] Under hela 2000-talet har tillgången till riskkapital för företag i tidiga faser minskat, likaså har medianavkastningen från dessa typer av investeringar minskat under motsvarande period. Antalet privata riskkapitalfonder verksamma i tidig fas har också fortsatt att minska i antal under 2000-talet. Fokus för investerare har förskjutits till investeringar i senare faser där riskerna är lägre och tiden till realiserad avkastning ofta är kortare. Samtidigt finns det forskningsresultat som visar att riskkapital till företag i tidiga faser bidrar till värdeskapande i företag, bl.a. genom tydligare strategier, en ökad professionalisering etc. Forskning visar att företag med riskkapitalfinansiering har en snabbare tillväxt och är snabbare på att lansera nya produkter på marknaden samt har en högre innovationsnivå och en högre sannolikhet för börsnotering eller vidare försäljning av bolaget jämfört med företag som inte erhåller denna typ av finansiering.

Företag i tidiga faser av tillväxt och i expansionsfas bedöms ibland ha ett större behov av kapital än vad den svenska marknaden i dagsläget tillhandahåller. Marknaden för riskkapital till bolag i tidig fas fungerar inte optimalt och det kan bl.a. bero på informationsasymmetrier, riskaversion och cykliska investeringsmönster m.m. vilket kan påverka små och medelstora företags möjligheter att i tidiga faser få tillgång till kapital. Mot denna bakgrund finns det anledning att förbättra förutsättningarna för privata s.k. venture-capital fonder genom att tillhandahålla kapital som får förvaltas av dessa aktörer i syfte att investeras i tillväxtföretag i tidig fas.

Sveriges och EU:s konkurrenskraft bygger i stor utsträckning på nya, innovativa varor, tjänster och system med ett högt kunskapsinnehåll. Människors, företags och organisationers förmåga att omsätta sin kunskap och erfarenhet i nya lösningar är avgörande för att kunna möta de globala samhällsutmaningarna, liksom för att bevara och stärka Sveriges konkurrenskraft. Ett väl fungerande system för kapitalförsörjning är avgörande för start och tillväxt i företag[12]. System och insatser för att underlätta företags förutsättningar för att ha tillgång till kapital är därför en central uppgift också för samhället. Om marknaden för att tillhandahålla kapital inte fungerar tillfredsställande riskerar goda affärsidéer och innovationer att bli utan finansiering och därmed inte realiserar. Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv innebär detta förlorade möjligheter till utveckling och tillväxt[13].

Sverige har en hög innovationsförmåga och i många avseenden en effektiv och mycket väl fungerande kapitalmarknad. I Sverige finns det många innovativa tillväxtföretag och företag i tidig fas, många gånger verksamma inom branscher med en global marknad. Under perioden 2007-2013 har dock den privata marknadens engagemang för investeringar med eget kapital i tidig fas i innovativa små- och medelstora företag minskat. Under perioden har antalet privata riskkapitalfonder inom tidig fas, venture-capital, minskat kraftigt. För att anta utmaningen med ett sedan tidigare avtagande engagemang från marknaden genomfördes det under programperioden 2007-2013 i samtliga strukturfundsregioner i Sverige regionala kapitalförsörjningsprojekt med inriktning ägarkapital. Projekten har alla fungerat som direktinvesteringar med krav på privat medfinansiering men med något varierande urvalskriterier och metoder för ägarstyrning m.m. De utvärderingar som hittills har genomförts gör gällande att projekten bl.a. har haft stor betydelse för att förmå privata medfinansierare att engagera sig i tidig fas[14].

Sverige ligger väl till i internationella jämförelser när det gäller företags tillgång till riskkapital och volymen riskkapitalinvesteringar som andel av BNP. Dessa nyckeltal omfattar s.k. buy-out investeringar. När det gäller kapital för små bolag i riktigt tidig fas så finns det fortfarande behov av insatser i Sverige. Även företagens tillgång till lån, såväl som andra finansiella tjänster såsom factoring, är generellt goda i ett internationellt perspektiv. Riskkapital är ett vitt begrepp och omfattar termer som private-equity, buy-out, venture-capital m.m. Private-equity omfattar i korthet företagsfinansieringstransaktioner kopplade till företagets eget kapital när det gäller företag som är onoterade, privata. Buy-out verksamhet (kan också omfatta noterade bolag) är det som många associerar med riskkapital i allmänhet, nämligen utköp eller åtminstone förvärv av majoritetsposter i mognare företag, många gånger med s.k. hävstång i form av lånade medel. Den svenska buy-out branschen har under många år utvecklats mycket väl, inte minst under 2000-talet, och är idag en svensk bransch i världsklass. Svenska buy-out aktörer tillämpar med framgång den svenska ägarstyrningsmodellen för företagsutveckling, inte bara i Sverige, utan alltmer också på europeisk och global nivå.

De insatser som genomförs under det tematiska målet 3 inom det nationella regionalfundsprogrammet kommer att relatera till investeringsprioriteringen om ”att stödja kapaciteten för SMF att växa på regionala, nationella och internationella marknader samt ägna sig åt innovationsprocesser”. Inriktningen är att öka utbudet av riskkapital i tidiga faser till företag och att samtidigt främja tillkomsten av fler privata aktörer på riskkapitalmarknaden.

Tematiskt mål 4: Att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer

Energi- och klimatfrågorna är en global utmaning för såväl vårt ekonomiska, som sociala och miljömässiga välstånd. Hållbar tillväxt är en av tre övergripande prioriteringar i *Europa 2020* – EU:s strategi för smart, hållbar och inkluderande tillväxt. I strategin anges också en rad mål som ska uppnås till år 2020, bland annat det så kallade 20/20/20-målet på energi- och klimatområdet. Målet innebär att utsläpp av växthusgaser ska minska med 20 procent (referensår 1990), de förnybara energikällornas andel av den

slutliga energikonsumtionen ska öka till 20 procent, samt att energieffektiviteten ska öka med 20 procent (jämfört med prognoserna 2007).[15]

På energiområdet finns den sk. strategiska EU-planen för energiteknik (SET plan) vilken antogs av den Europeiska Unionen 2008. Den utgör ett första steg för att utveckla en europeisk styrmedelspolitik inom energiområdet och ska driva på utvecklingen och implementeringen av kostnadseffektiv teknik med låga koldioxidutsläpp. SET-planen syftar till att accelerera kunskapsutvecklingen och tekniköverföringen, upprätthålla EU:s industriella ledarskap rörande lågemmissionstekniker, gynna energiteknikutvecklingen så att de europeiska energi- och miljömålen för 2020 kan nås samt medverka till den globala omställningen till en lågemmissionsekonomi 2050.

Den svenska energipolitikens mål är att på kort och lång sikt trygga tillgången på el och annan energi på med omvärlden konkurrenskraftiga villkor, i linje med EU:s 20/20/20-mål. Energipolitiken ska skapa villkoren för en effektiv och hållbar energianvändning och en kostnadseffektiv svensk energiförsörjning med låg negativ inverkan på hälsa, miljö och klimat samt underlätta omställningen till ett ekologiskt uthålligt samhälle.

Enligt det nationella reformprogrammet för 2013[16] förväntas Sverige uppnå två av sina nationella energi- och klimatmål; förnybarhetsmålet[17] samt klimatmålet[18]. För att energieffektiviteten[19] ska öka med 20 procent krävs däremot ytterligare åtgärder. Även på EU-nivå har man gjort bedömningen att EU:s mål om energieffektivisering inte kommer nås med befintliga styrmedel. En integrerad färdplan håller på att tas fram inom ramen för SET-planen, vilken tydligare framhåller behovet av insatser på energieffektiviseringsområdet. En del av insatserna under tematiskt mål 4 kommer därför att fokusera på att bidra till ökad energieffektivisering. EU ser dessutom inte energieffektivisering enbart som en nyckel till att begränsa klimatförändringarna, utan även som ett verktyg att hantera två andra viktiga utmaningar för Europa – det ökade beroendet av importerad energi och knappa energiresurser, samt den ekonomiska krisen. Omställningen mot en koldioxidsnål ekonomi förväntas bidra till teknikutveckling, nya affärsmöjligheter och därmed också nya arbetstillfällen.

I den förra strukturfondsprogramperioden 2007-2013 fanns det inte någon särskilt uttalad prioritering av energi, klimat och miljö. Trots detta genomfördes ett antal projekt som direkt syftade till miljöförbättring. En kartläggning visar att drygt 70 projekt under perioden hade miljö- eller energianknytning (transportsektorn undantagen), och de utgjorde ca 5 % av den totala programbudgeten. Vanligaste teknikområdet för dessa projekt var energi/värme och inom denna kategori låg tyngdpunkten främst på bioenergi, men även till viss del på energibesparing.[20] Det finns alltså erfarenhet av denna typ av projekt i regionerna i strukturfondssammanhanget, om än i olika omfattning. Med ett uttalat fokus på energi, klimat och miljö i denna strukturfondsperiod 2014-2020 och en öronmärkt andel av budgeten till detta område kommer projekten att bli fler och/eller större och en helt annan mobilisering kring frågorna kan förväntas ta vid regionalt såväl som nationellt.

Följeforskningen från programperioden 2007-2013 gav indikationer på att det redan då fanns en utmaning i att få lärande och återkoppling av erfarenheter från miljöprojekt att

nå projektgenererande och beslutande aktörer.[21] Det nationella programmet syftar bland annat till att komplettera och stödja de regionala programmen och möjliggöra insatser för samverkan, spridning av kunskap samt ska erbjuda ett processtöd och andra aktiviteter för strategiskt lärande.

Det nationella programmet kommer här att kunna komplettera de regionala strukturfondsprogrammen genom att också möjliggöra nationella och regionövergripande insatser. I programgenomförandet kommer därmed samverkan mellan nationell och regional nivå att utvecklas och särskilda insatser som t.ex. energikartlägningscheckar och kunskapshöjande insatser som incitament till företag för att genomföra energieffektiva åtgärder.

Merparten av alla förekommande energirelaterade CO₂ emissioner inom EU kan minskas med ny innovativ teknik för energieffektivisering eller förnybar energiteknik. Den pågående globala omställningen till ett hållbart och effektivt energisystem och en ökad allmän medvetenhet om växthusgasernas påverkan på ekosystemet skapar en växande internationell efterfrågan på nya produkter och tjänster inom energiområdet. Dock har det visat sig att kapitalbrist i företagens tidiga faser riskerar att försämra möjligheterna för Sverige att stärka näringslivet genom en breddad produktionsbas och med det även arbetet med att nå EUs klimat- och energimål till 2020.

Sverige har historiskt haft ett bra innovationsklimat inom energisektorn. Under senare år har det dock noterats att Sverige lider av en allmän brist på kapital i tidiga faser i utvecklingen av företag när det gäller att kommersialisera FoU-resultat. Värdet av genomförda privata VC investeringar har mer än halverats sedan 2008[22] Den typ av finansiering som avses här är ägarkapitalinvesteringar i små och medelstora företag i tillväxt och som går under begreppet venture-capital (VC). För den typ av företag som avses, teknikintensiva, innovativa potentiella snabbväxande företag som är under utveckling ”post-Forsknings- och utvecklingsfas”, är riskvilligt kapital i form av privat VC-kapital många gånger den enda möjliga finansieringsform som finns att tillgå.

Många riskkapitalaktörer som tidigare investerat i nystartade företag har flyttat sitt fokus till de senare faserna, vilket har inneburit större satsningar på färre antal företag. Andelen privat VC finansierade initiala investeringar har minskat från 90 procent 2009 till 40 procent 2013[23]. Detta har fört med sig att det uppstår färre möjligheter för de kvarvarande investerarna att åstadkomma riskspridning genom syndikering, det vill säga att flera parter går samman och delar på en tillgång eller en uppgift. Inom energitekniksektorn finns dessutom särskilda inträdesbarriärer som inneburit att kapitalbristen där blivit större än i andra sektorer.[24] De specifika barriärer som identifierats inom sektorn är: större kapitalbehov på grund av längre kommersialiseringsprocess, bolagen är oftast svåranalyserade avseende teknisk verifiering eller kundnytta, bristande branschkompetens hos investerare samt svårigheten i att bedöma risken för förändringar i styrmedelsbaserad efterfrågan.[25] Till detta ska läggas att den traditionella modellen för privata VC investeringar innebär en investeringshorisont på 3-7 år, som stämmer dåligt överens med energitekniksektorn där kommersialiseringsprocessen typiskt tar dubbelt så lång tid.[26] Sammantaget pekar detta på att det finns ett behov för marknadskompletterande åtgärder inom området. Mot denna bakgrund är det motiverat att fokusera en annan del av insatserna inom det

nationella regionalfondsprogrammet på marknadskompletterande riskkapital i företag vars verksamhet bidrar till omställningen mot en koldioxidsnål ekonomi.

Insatsområde 3 i det nationella regionalfondsprogrammet syftar till att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi och har fokus på två specifika områden; energieffektivisering och kapitalförsörjning.

Insatserna inom insatsområde 3 bidrar även till de horisontella kriterierna, i första hand bättre miljö. Förbättrad energieffektivitet i företag och *spridning och anammade av teknik som ger minskade CO₂-utsläpp* förbättrar förutsättningarna för att nå de nationella miljö kvalitetsmålen, exempelvis målen relaterade till begränsad klimatpåverkan och god bebyggd miljö.

Sammantaget kommer det i det nationella regionalfondsprogrammet att göras insatser inom ramen för tematiskt mål 4 inom två investeringsprioriteringar. Den första investeringsprioriteringen syftar till att *”främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag”*. Syftet är att få näringslivet, specifikt små och medelstora företag, att energieffektivisera sin verksamhet och därmed även bli mer konkurrenskraftiga på marknaden. Den andra investeringsprioriteringen rymmer insatser för att *”främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnålteknik”*. Här kommer insatser göras för att stödja kapitalförsörjning i företag vars verksamhet bidrar i övergången till en koldioxidsnål ekonomi.

I många fall tangerar dessa frågor utmaningarna inom SET-plan och den integrerade färdplan som håller på att tas fram. Synergier mellan dessa program bör eftersträvas.

Insatsområde 1 och 3 har klara beröringspunkter. De globala miljömässiga utmaningarna har i det svenska nationella programmet identifierats som en viktig prioritet även inom insatsområde 1, medan det inom område 3 är tydligt prioriterat redan genom tematiskt mål 4 om en koldioxidsnål ekonomi. De två insatsområdena kompletterar varandra genom att stimulera utbud respektive efterfrågan på energieffektiva lösningar. Inom insatsområde 1, investeringsprioritering 2, stimuleras innovativa lösningar genom att föra samman olika aktörer från såväl offentlig som privat sektor i utveckling av nya varor, tjänster, systemlösningar etc.

Inom insatsområde 3, investeringsprioritet 1, stimuleras små och medelstora företag att implementera och använda energieffektiva lösningar för att minska energiförbrukningen.

De två typerna av insatser kan uppnå synergier på så sätt att det i ena ledet utvecklas lösningar som kan användas i det andra ledet, där det samtidigt byggs upp en marknad för energieffektiva lösningar, vilket stimulerar utbudet ytterligare. Inom insatsområde 3 finns i det nationella programmet ytterligare en investeringsprioritering, som syftar till att stimulera innovation och kommersialisering av koldioxidsnål teknik. Detta ligger nära syftet inom insatsområde 1, men här är det insatsernas karaktär som kompletterar varandra. Medan insatsområde 1 möjliggör samarbeten och stimulerande

innovationsmiljöer, erbjuds inom insatsområde 3, investeringsprioritet 2, kapitalförsörjningsmöjligheter direkt till företag som utvecklar ny teknik.

Insatsområdena stimulerar olika led på vägen till ökad energieffektivisering och genom att innehålla olika erbjudanden för såväl företag som aktörer i samverkan. Detta innebär att vissa insatser kan få gemensam bäring på bägge områden, såsom exempelvis behovet av att nyttja demomiljöer eller teknikupphandling. Koordinering sker av de involverade nationella myndigheterna, som dessutom kommer samlas i ett gemensamt processtöd till regionerna. De insatser som kommer genomföras i de regionala programmen får också del av koordinering, samverkan och erfarenhetsutbyte.

Förhandsutvärdering av förslag till Nationella programmet 2014-2020

I framtagandet av programmet har en löpande dialog förts med Tillväxtanalys som ansvarar för förhandsutvärderingen i programmet. På så vis har myndigheterna som ansvarar för programskrivningen (Tillväxtverket i samverkan med Vinnova och Energimyndigheten) löpande tagit till sig förhandsbedömarnas synpunkter.

När det gäller ”Förändrad omsättning i SMF miljöföretag” är detta en indikator där programmet f.n. arbetar med att få fram en baseline. Därefter kommer också ett målvärde att specificeras. Eftersom denna indikator på ett bättre sätt belyser insatserna i insatsområdet än ”Förändrad omsättning i SMF” är det av vikt att den används. Programmet kommer att kompletteras med baseline och målvärde. När det gäller målet att ”43 procent av företag i regioner bedriver samarbete” är bedömningen av ett genomsnitt för samtliga regioner i landet. När det gäller processtöd avses inte att göras en utvärdering avseende detta inom programmet.

Förhandsbedömningen kommenterar för tema 1 IP 1 att för indikatorn ”Företagens utgifter för sin egen FoU-verksamhet” anges att resultatmålet är en ökning på 2 procent. Motivet för detta mål är att företag antas inleda samarbeten med ESS i ett senare skede, vilket innebär att det troligen kommer att ta tid innan resultaten av insatsen blir synliga. Denna resultatindikator har tagits bort från programmet.

Bedömningen är att förhandsutvärderarna saknar indikatorer framförallt inom temaområde 4 som mäter utfall och resultat i de företag som har fått stöd. Utöver de aktivitetsindikatorer som anges i programmet, kommer andra resultat också att mätas. Det finns därför ett behov av att komplettera med andra mätningar, enkäter, intervjuer av olika slag för att fånga upp exempelvis upplevd nytta med genomförda insatser.

När det gäller att milstolparna inom temaområde 3 och 4 beror den höga finansiella indikatorn på att dessa insatser till stor del avser finansieringstekniska instrument med dess möjligheter till förskott. Det är dock naturligt att övriga målstolpar är betydligt lägre.

- [1] Europe 2020 – A strategy for smart, sustainable and inclusive growth, Communication from the Commission, COM(2010)2020, 3/3/2010
- [2] Sveriges andra rapport om utvecklingen av förnybar energi enligt artikel 22 i Direktiv 2009/28/EG.
- [3] Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden, Sammanhållningsfonden, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs- och fiskerifonden.
- [4] Artikel 5 i regionalfondsförordningen 1301/2013.
- [5] Uppdrag att utarbeta ett förslag till nationellt regionalfondsprogram för målet Investeringar i tillväxt och sysselsättning (Europeiska regionala utvecklingsfonden) avseende programperioden 2014-2020, N2013/2492/RT – 2013-05-16
- [6] Partnerskapsöverenskommelsen visar att investeringar i FoU har minskat relativt andra länder under det senaste årtiondet., (Partnerskapsöverenskommelsen, sid 12)
- [7] Den nationella innovationsstrategin, Näringsdepartementet, N2012.27
- [8] Exempelvis Horisont 2020
- [9] Med ett styrkeområde avses här en sektor eller tematiskt område där Sverige är eller har förmåga att bli internationellt konkurrenskraftig. För detta krävs bland annat att det finns tillväxt- och förnyelsepotential samt en kritisk massa av företag.
- [10] Här syftar man till Key Enabling Technologies s.k. KETs
- [11] Partnerskapsöverenskommelsen pekar ut kapitalförsörjning som en mycket viktig förutsättning för att skapa fler och växande företag i Sverige (Partnerskapsöverenskommelsen, sid 62)
- [12] OECD 2006: The SME Financing Gap, theory and evidence
- [13] Regeringens proposition 2009/10: Företagsutveckling – statliga insatser för finansiering och rådgivning
- [14] Tillväxtverket, rapport 0149 Följeforskning 2012 – regionala riskkapitalfonder

[15] Partnerskapsöverenskommelsen visar att Sverige lyckats kombinera tillväxt och samtidigt åstadkomma energieffektivisering och minskade koldioxidutsläpp (Partnerskapsöverenskommelsen, sid 16)

[16] Sveriges nationella reformprogram för 2013

[17] I EU:s Förnybarhetsdirektiv har Sverige tagit på sig att uppnå en andel om 49 procent förnybar energi år 2020. Sveriges riksdag har antagit ett lite högre ställt mål om 50 procent förnybar energi år 2020.

[18] Det nationella målet är att utsläppen för Sverige ska minskas med 40 procent

till år 2020 jämfört med 1990.

[19] Målet är satt av Sveriges Riksdag och uttrycks som ett sektorsövergripande mål om minskad energiintensitet om 20 procent mellan 2008 och 2020,

[20] Tillväxtverket 2013: *Hur stor andel av ERUF-projekten 2007-2013 har miljöanknytning? – En kartläggning*, Rapport 0162

[21] Tillväxtverket, 2010: *Tematisk rapport från strukturfondsarbetet – Hållbar utveckling*, Info 0156

[22] SVCA- Analys av riskkapitalmarknaden Q2-2013

[23] SVCA – Analys av riskkapitalmarknaden Q2-2013

[24] Energimyndigheten - Riskkapitalförsörjning i tidiga kommersiella faser inom energi- och miljöteknikområdet – 2011

[25] Isaksson, Anders - Om miljöteknik har en längre kommersialiseringsprocess än andra tillväxtföretag - 2011

[26] SVD - Riskkapitalet ratar miljön –10/9 2013, (samt fotnot 5)

1.1.2 Motivering för valet av tematiska mål och motsvarande investeringsprioriteringar som gäller partnerskapsöverenskommelsen, och som bygger på att man fastställt regionala och i tillämpliga fall nationella behov, inklusive sådana behov som fastställts i relevanta landsspecifika rekommendationer, antagna i enlighet med artikel 121.2 i EUF-fördraget, och relevanta rådsrekommendationer, antagna i enlighet med artikel 148.4 i EUF-fördraget, och med hänsyn till förhandsutvärderingen.

Tabell 1: Motivering till valet av tematiska mål och investeringsprioriteringar

Valt tematiskt mål	Vald investeringsprioritering	Motivering till val
01 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	1a - Att förbättra forsknings- och innovations-infrastrukturen och kapaciteten att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation samt främja kompetenscentrum, särskilt sådana som är av europeiskt intresse	För att stärka näringslivet i Sveriges regioner och attrahera internationell kompetens och företag till Sverige och öka privat finansiering av FoU, behövs forskning- och innovationsinfrastrukturer med spets.
01 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål	Även om samverkan över regionala gränser kan finnas saknas ändå idag till viss del kopplingar mellan regioner och nationer. Ur ett nationellt perspektiv är dessa kopplingar synnerligen viktiga för att kraftsamla och mobilisera kring svenska styrkeområden samt öka dess förnyelse och innovationspotential. För att ytterligare utveckla svenska styrkeområden och samverkansprocesser kring dessa kommer även internationell samverkan exempelvis inom ramen för Horisont 2020, att finansieras
03 - Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, jordbrukssektorn (för EJFLU) och fiske- och vattenbrukssektorn (för EHFF)	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser	Antalet aktiva privata fonder som investerar i små tillväxtföretag i tidig fas har minskat kraftigt de senaste åren. Det är angeläget att behålla en vital riskkapitalbransch i syfte att tillgodose investeringsbehov hos små och

Valt tematiskt mål	Vald investeringsprioritering	Motivering till val
		medelstora företag.
04 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag	Både på EU-nivå och nationellt bedöms Sverige inte klara målet om energieffektivisering med befintliga styrmedel, varför det är motiverat att inrikta det nationella programmet mot insatser för energieffektivisering. Idag finns det hinder för företagens energieffektivisering som det nationella programmet adresserar
04 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik	Bristen på kapital finns i alla sektorer, men inom energisektorn finns inträdesbarriärer som inneburit att kapitalbristen där blivit större än i andra sektorer, och därför finns ett behov för marknadskompletterande åtgärder inom området. Den övergripande målsättningen är att inom ramen för det nationella programmet stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi genom att bidra till genomförandet av insatser som leder till att utbudet av privat riskkapital i tidiga faser stärks inom området.

1.2 Motivering för fördelningen av medel

Motivering för fördelningen av medel (unionens stöd) till varje tematiskt mål och i tillämpliga fall investeringsprioriteringar, i enlighet med kraven på tematisk koncentration, och med hänsyn till förhandsutvärderingen.

Det nationella regionalfondsprogrammet ska verka för att underlätta samarbeten och främja incitament som behövs för att koppla samman regionernas innovations- och utvecklingsarbete inom de tematiska målen 1, 3 och 4. Fördelningen av medel mellan de tematiska målen är 20,7 procent av det nationella programmets budget ska tilldelas tematiskt mål 1, 17,6 procent ska gå till tematiskt mål 3 och merparten av programmet, 57,6 procent, är avsatta för tematiskt mål 4. Därutöver används 4 % till sk tekniskt stöd, som används för att programmet skall kunna genomföras på ett effektivt och säkert sätt och för att informera om och stimulera ett brett deltagande i programmet.

Fördelningen ligger väl i linje med kommissionens ambition om en ökad fokusering av sammanhållningspolitiken. Genom att 100 procent av programmet tilldelas tematiskt mål 1, 3 och 4 bidrar programmet även till en tematisk koncentration på nationell nivå. Prioriteringen svarar väl mot de behov och utmaningar som återfinns i kapitel 1.

Det nationella programmet ska bland annat bidra till att få fram kvalitativa projekt i konkurrens i syfte att stödja en långsiktig utveckling inom aktuella tematiska områden. Vidare ska det nationella programmet stödja samverkansprojekt mellan regioner samt projekt mellan regioner och den nationella nivån som bidrar till att utveckla regionala styrkeområden utifrån de regionala förutsättningarna i olika delar av landet. Ett viktigt mervärde av det nationella programmet är vidare att bidra till att utveckla flernivåstyrningen dvs. mellan nivåer och aktörer samt att utveckla arbetet med utvärdering, återföring av kunskap och lärande i strukturfondsarbetet. För detta kommer ett sk. processtöd att arbeta fram och genomföras inom det nationella programmet.

Till tematiskt mål 1 avsätts 20,4 procent av programmet för att huvudsakligen genomföra en satsning på forskningsinfrastruktur, men också på insatser för att främja innovations- och förnyelseförmågan inom svenska styrkeområden genom att skapa effektiva samarbeten mellan regioner och mellan regioner och nationella innovationsmiljöer och därigenom bidra till att öka konkurrenskraften i svenskt näringsliv. Den större satsningen på forskningsinfrastruktur bidrar till ett mer fokuserat program. Dessutom bidrar regionalfonden till att skapa en världsledande multidisciplinär forskningsinfrastruktur, där Sverige kan kraftsamla kring ett specifikt område som skapar möjligheter för hela landet.

Till tematiskt mål 4 avsätts 58,2 procent av programmet för att genomföra en satsning på riskkapital till företag inom områden för att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi, satsningar på energieffektivisering och satsningar för att främja ett samarbete mellan regioner med olika förutsättningar och styrkeområden samt samverka mellan regional och nationell nivå för att nå synergier.

Vidare görs i det nationella programmet stora satsningar på revolverande fonder. Hela tematiskt mål 3 satsas på en revolverande fond. Dessutom satsas medel ur tematiskt mål 4 på en revolverande fond i enlighet med ovan.

Givet programmets tematiska områden och den budgetfördelning som är gjord för de tematiska områdena har en bedömning av andelen privat medfinansiering gjorts. Det är viktigt att det privata näringslivet har en nära anknytning till programmet och känner ägarskap för att uppnå resultat då de är den främsta målgruppen för programmets tematiska mål.

Tabell 2: Översikt av det operativa programmets investeringsstrategi

Prioriterat område	Fond	Unionsstöd (i euro)	Proportion av unionens totala stöd till det operativa programmet	Tematiskt mål – Investeringsprioritering – Särskilt mål	Common and programme specific indicators for which a target has been set
1	ERDF	29 492 975,00	22.45%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 01 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1a - Att förbättra forsknings- och innovationsinfrastrukturen och kapaciteten att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation samt främja kompetenscentrum, särskilt sådana som är av europeiskt intresse <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1 - Inom instrumenten Accelerator och Scientific, etablera en multidisciplinär forskningsinfrastruktur som attraherar internationella forskare, företag och myndigheter ▼ 1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstaproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1 - Ökad samverkan har uppnåtts mellan FoI-aktörer och FoI-konstellationer i olika regioner 	[0102, 106, 107]
2	ERDF	20 860 215,00	15.88%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 03 - Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, jordbrukssektorn (för EJFLU) och fiske- och vattenbrukssektorn (för EHFF) <ul style="list-style-type: none"> ▼ 3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1 - Ökad volym investerat kapital (ERDF-medel undantaget) i små- och medelstora företag. ▼ 2 - Ökat finansiellt engagemang från institutionella placerare genom att främja tillkomsten av fler privata investerare på venture-capitalmarknaden i Sverige 	[0302, 201, 202]
3	ERDF	75 667 715,00	57.61%	<ul style="list-style-type: none"> ▼ 04 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer <ul style="list-style-type: none"> ▼ 4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1 - Ökad energieffektivisering i små och medelstora företag. ▼ 4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik <ul style="list-style-type: none"> ▼ 1 - Ökad tillgång till riskkapital för den primära målgruppen 	[0406, 401, 402]
4	ERDF	5 329 790,00	4.06%	1 - Tekniskt stöd ska leda till att programmet genomförs ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidrar till att programmets mål nås inom övriga insatsområden.	[ ]

2. INSATSOMRÅDEN

2.A BESKRIVNING AV INSATSOMRÅDEN ANDRA ÄN TEKNISKT STÖD

2.A.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	1
Insatsområdets rubrik	Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation

- Hela det prioriterade området kommer endast att genomföras genom finansieringsinstrument
- Hela insatsområdet kommer att genomföras endast med finansieringsinstrument som inrättas på unionsnivå
- Hela det prioriterade området kommer att genomföras genom lokalt ledd lokal utveckling
- För ESF: Hela insatsområdet gäller social innovation, transnationellt samarbete eller båda
- För Eruf: Hela insatsområdet ägnas åt återuppbyggnadsinsatser vid större eller regionala naturkatastrofer
- För Eruf: Hela insatsområdet ägnas åt små och medelstora företag (artikel 39)

2.A.2 Motivering till inrättandet av ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori, tematiskt mål eller fond (i tillämpliga fall)

2.A.3 Fond, regionkategori och beräkningsunderlag för unionens stöd

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)	Regionkategori för de yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena (i tillämpliga fall)
ERDF	Mer utvecklade	Totalt	

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	1a
Investeringsprioriteringens rubrik	Att förbättra forsknings- och innovations-infrastrukturen och kapaciteten att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation samt främja kompetenscentrum, särskilt sådana som är av europeiskt intresse

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets benämning	Inom instrumenten Accelerator och Scientific, etablera en multidisciplinär forskningsinfrastruktur som attraherar internationella forskare, företag och myndigheter
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	Tillgången till starka forskningsmiljöer och forskningsinfrastrukturer är av stor vikt för att öka Sveriges attraktionskraft och bidra till smart, hållbar tillväxt. Kunskapsbaserade ekonomier visar tendenser till koncentration där resurserna i form av

vetenskap, teknologi, humankapital och entreprenörskap koncentreras till regionala noder.

I syfte att skapa en sådan nod där vetenskap, teknologi, humankapital och entreprenörskap koncentreras kommer investeringsprioritering 1 i det nationella regionalfondsprogrammet att inriktas på att stödja uppbyggnaden av forskningsinfrastrukturen European Spallation Source (ESS). 85 procent av medlen inom insatsområde 1 ska ligga på denna investeringsprioritering.

ESS kommer bli världens mest kraftfulla neutronkälla och är en av de största forskningsinfrastrukturprojekt som byggs i dag. ESS finns sedan länge på den s.k. ESFRI-listan som redovisar vilka forskningsinfrastrukturer som är mest angelägna att bygga i Europa.

ESS kommer att vara ungefär 30 gånger så kraftfull som dagens ledande anläggningar, vilket kommer att möjliggöra för forskare från hela Europa och även tredje land att utveckla sina projekt inom många olika områden som t.ex. livsvetenskap, energi, miljöteknik och fysik. Detta i sin tur kommer att leda till högt framstående forskning och internationellt attraktiva forskningsresultat.

ESS kommer att bidra till internationell attraktivitet i regionala innovationsmiljöer och attrahera forskare från hela världen. Detta kommer att bidra till fler forskare i Sverige och en dynamisk näringslivsutveckling på regional liksom nationell nivå.

ESS-projektet innebär därmed smart specialisering såväl för regionen som för Sverige som nation.

[1]

	<p>[1] Insatserna under detta tematiska mål är i linje med nationella eller regionala strategier för smart specialisering, vilket är Sveriges nationella innovationsstrategi, regeringens proposition Forskning och innovation (2012/13:30) liksom de strategier för smart specialisering som utarbetats på regional nivå.</p>
--	--

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Inom instrumenten Accelerator och Scientific, etablera en multidisciplinär forskningsinfrastruktur som attraherar internationella forskare, företag och myndigheter						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporteringsfrekvens
106	Etablering av forskningsinfrastruktur av nationell karaktär som är riksdagsbeslutade	Antal	Mer utvecklade	2,00	2013	3,00	ESS	Vartannat år
107	Forskare som arbetar på ESS-anläggningen i Sverige	Antal	Mer utvecklade	0,00	2014	50,00	ESS	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	1a - Att förbättra forsknings- och innovations-infrastrukturen och kapaciteten att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation samt främja kompetenscentrum, särskilt sådana som är av europeiskt intresse
---------------------------------	--

ESS är en multidisciplinär forskningsanläggning, ett centrum för forskning och innovation inom t.ex. materialvetenskap, livsvetenskaper och energi- och miljöforskning. Det är en nod med internationella samarbetspartners som utgör en unik möjlighet för Sverige att kraftsamla kring ett specifikt område. ESS kommer att konstrueras i olika delar, där de första delarna förväntas vara färdiga 2019. ESS kommer att leda till utveckling av spetskompetens och bli ett kompetenscentrum av stort europeiskt intresse. Noden ligger geografiskt i Skåne, men kommer att verka för hållbar tillväxt i hela landet. Samverkan mellan företag, forskare, universitet och högskolor samt andra offentliga aktörer kommer både att bedrivas inom regionen, men också mellan regioner i hela Sverige.

ESS-anläggningen är en viktig infrastruktur för både forskning och innovation och bidrar till Sveriges attraktionskraft. Forskningsinfrastrukturer är en central komponent för att skapa förutsättningar för en intellektuell och kreativ miljö med tillgång till de mest avancerade verktygen och metoderna som ger förutsättning för den mest innovativa och högkvalitativa forskningen. Detta möjliggör tvärvetenskapliga förhållningssätt och en snabbare utveckling av olika värdekedjor.

ESS ska, göra det lättare för företag och forskare att komma åt kunskaper och faciliteter som normalt är stängda, bidra till att nya företag bildas samt locka till sig samarbete med existerande företag, vilket i sin tur ska bidra till innovation och teknisk utveckling genom utveckling av nya varor och tjänster. ESS kommer att erbjuda en plats för samverkan mellan näringslivet och andra aktörer, med andra regioner och inkludera internationella partners bidrar till fler strategiska partnerskap, värdeskapande möten, utvecklade produkter och tjänster och locka till sig utländska FoU-företag som i sin tur ska öka andelen privata FoU-investeringar i Sverige.

De horisontella kriterierna för hållbarhet såsom jämställdhet, mångfald, integration och miljö är grundläggande när det gäller etablerande och tillgängliggörande av forskningsinfrastruktur.

Investeringsprioritering	1a - Att förbättra forsknings- och innovations-infrastrukturen och kapaciteten att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation samt främja kompetenscentrum, särskilt sådana som är av europeiskt intresse
---------------------------------	--

De aktiviteter som kommer att stödjas inom investeringsprioriteringen är kopplade till instrumenten Accelerator och Scientific. Dessa instrument är viktiga för att näringslivet ska kunna få ett stort utbyte av anläggningen vilket i sin tur kommer att leda till att näringslivet växer och fler arbetstillfällen skapas. Investeringen på ESS består i att bygga upp infrastrukturen kring ESS som består av instrumenten men också av samverkansprojekt inom dessa instrument, där detektorerna och FREIA är exempel. Genom dessa projekt involveras hela Sveriges forskarsamhälle så att de kan dra nytta av hela investeringen.

När det gäller samverkansprojekt med koppling till instrumentet Accelerator på ESS finns Uppsala universitet och dess Ångströmlaboratorium. De har en storskalig anläggning som heter FREIA där nya accelerators och instrument för forskning inom området etableras. FREIA är uppbyggt i olika steg och är en nyckelanläggning för att utveckla laserteknologi och protonacceleratorer. Projektet har stor påverkan på Sveriges och Europas möjligheter inom detta område och kommer i sin tur att driva på innovation inom forskning och industri inom detta område. Teknologin är inte bara viktig för att kunna förse acceleratorprojekt med utrustning, den skapar också viktiga möjligheter i sektorer som finns i nära anslutning till detta, exempelvis inom transport, flyg, radar och kommunikation.

Inom instrumentet Scientific planerar ESS att bygga detektorer men ett behov av en ersättningsteknologi finns, något som andra faciliteter inom samma område har. Detekorteknologin är viktig för applikationer inom transport och säkerhet. För att möta detta behov av ersättningsteknologi, byggs en ny produktionsanläggning i Linköping så att alla expertis samlas inom detta område på ett ställe. Denna anläggning, som är ett samverkansprojekt inom instrumentet, kommer att kunna förse ESS med det som de behöver fram till 2020 och kommer att ge Sverige och Europa en fördel inom detta strategiska område.

Exempel på de aktiviteter som kan stödjas inom investeringsprioriteringen är satsningar:

- att bygga och etablera delar av ESS forskningsinfrastruktur,
- att etablera laboratorier för livsvetenskap kondenserad materia (SCM),
- att etablera faciliteter för teknik och andra forskningsområden,
- utveckla samverkan. Exempel på samverkan kan vara utveckling av ett RF-system och en testanläggning för denna och framtagning av

Investeringsprioritering	1a - Att förbättra forsknings- och innovations-infrastrukturen och kapaciteten att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation samt främja kompetenscentrum, särskilt sådana som är av europeiskt intresse
<p>prototyper som kan testas inom näringslivet. Kommer att säkerställa den vetenskapliga rapporteringen för att möjliggöra en process där alla tekniska krav möts. I denna process kan näringslivets krav och behov också speglas för att säkerställa deras behov.</p> <p>Inom Horisont 2020 planeras för program som stöder framtagande av forskningsinfrastruktur. ESS som är en del av ESFRI-listan (dvs. strategiskt forum för att behandla frågor kring gemensam forskningsinfrastruktur) planerar för att vara en del av samarbeten inom olika projekt inom ramen för denna satsning, inte minst i den som riktar sig till kluster för olika tematiska områden. Det finns också potential för ESS att vara med i andra utlysningar inom ramen för Horisont 2020 som exempelvis de utlysningar som riktar sig till integrerande aktiviteter där nätverk byggs upp inom ett antal områden, och inom innovationsinitiativ där utveckling av innovativa lösningar för instrumentation kommer att stötts.</p> <p>Huvudsakliga målgrupper för insatserna är företag, forskare, universitet och högskolor samt andra offentliga aktörer.</p> <p>Stödmottagare för investeringsprioriteten är ESS sannolikt i form av ERIC-konsortium[1]</p> <p>[1] Ett Eric-konsortium är en juridisk person vars rättsliga ställning regleras av förordningen (EG) nr 723/2009 av den 25 juni 2009 om gemenskapens rättsliga ram för ett konsortium för europeisk forskningsinfrastruktur.</p>	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	1a - Att förbättra forsknings- och innovations-infrastrukturen och kapaciteten att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation samt främja kompetenscentrum, särskilt sådana som är av europeiskt intresse
<p><i>Följande principer är vägledande för projekturval inom investeringsprioriteringen:</i></p>	

Investeringsprioritering	1a - Att förbättra forsknings- och innovations-infrastrukturen och kapaciteten att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation samt främja kompetenscentrum, särskilt sådana som är av europeiskt intresse
<ul style="list-style-type: none"> • Projektets/Projektens strävan efter att vara världsledande och erbjuda en infrastruktur för forskning av hög vetenskaplig kvalitet. • Projektets/Projektens bidrag till Sveriges attraktionskraft både för forskning och näringsliv. • Projektets/Projektens bidrag till att uppnå de förväntade tillväxteffekterna av ESS på regional liksom nationell nivå och även sträva efter hållbarhet och innovationskraft. • Projektets/Projektens bidrag till de horisontella kriterierna. • Projektets/Projektens bidrag till EU:s strategi för Östersjöregionen. 	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	1a - Att förbättra forsknings- och innovations-infrastrukturen och kapaciteten att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation samt främja kompetenscentrum, särskilt sådana som är av europeiskt intresse

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	1a - Att förbättra forsknings- och innovations-infrastrukturen och kapaciteten att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation samt främja kompetenscentrum, särskilt sådana som är av europeiskt intresse
<p>Inom aktuell investeringsprioritering kommer stora satsningar att ske på olika instrument inom ESS-anläggningen. Dessa instrument kommer att vara från varandra skilda. Totala satsningen inom investeringsprioriteringen beräknas bli 85 % av hela insatsområdet, dvs ca 46 miljoner euro total finansiering från EU och nationellt offentlig finansiering. Denna del beräknas dock att delas upp på olika fristående instrument, vilket gör att Sverige bedömer att projekten sannolikt inte kommer att överstiga nivån för större projekt. Sverige är medveten om att regelverket avseende större projekt ska följas om det blir aktuellt för insatsen.</p>	

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		1a - Att förbättra forsknings- och innovations-infrastrukturen och kapaciteten att utveckla spetskompetens inom forskning och innovation samt främja kompetenscentrum, särskilt sådana som är av europeiskt intresse							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporteringsfrekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
101	Färdigställande av instrument i en multidisciplinär forskningsinfrastruktur	Antal	Eruf	Mer utvecklade			2,00	ESS	Löpande
CO25	Forskning, innovation: Antal forskare som arbetar vid anläggningar med förbättrad forskningsinfrastruktur	heltidsekvivalenter	Eruf	Mer utvecklade			50,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	1b
Investeringsprioriteringens rubrik	Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödda teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets benämning	Ökad samverkan har uppnåtts mellan FoI-aktörer och FoI-konstellationer i olika regioner
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	För att Sverige ska kunna vara internationellt konkurrenskraftigt bör Sverige, inom ramen för det nationella regionalfondsprogrammet, nationellt kraftsamla på våra styrkeområden och stärka dessa genom ny kunskap och kompetens. Morgondagens innovationer kommer i betydande utsträckning att uppstå där olika erfarenheter och drivkrafter möts i gränsöverskridande samarbeten mellan såväl regioner och nationer som sektorer. Denna samverkan ska ske mellan konstellationer i olika regioner, såsom kluster, science parks eller andra miljöer och nätverk. Genom samverkan inkluderas små och stora företag, offentliga verksamheter, universitet och högskolor, forskningsinstitut och andra organisationer i det regionala innovationssystemet såväl som aktörer och konstellationer i olika regioner. En viktig förutsättning för att forskning ska leda till produkter och tjänster på marknaden är ett engagemang från det privata näringslivet.

I de åtta regionala strukturfondsprogram finns nu liksom i tidigare period möjlighet till gränsöverskridande projekt mellan regioner och programområden. Under programperioden 2007–2013 genomfördes dock färre sådana projekt än förväntat. Därför ska insatser genomföras för att stimulera gränsöverskridande samverkan både regionalt, transnationellt och mellan sektorer kring områden som utgör svenska styrkeområden. De konstellationer som kan vara aktuella för finansiering i investeringsprioriteringen ska vara nationellt och regionalt kända. Syftet är att genom denna samverkan skapa förnyelse och därigenom mervärde åt redan pågående satsningar.

Programmet ska skapa mervärde åt befintliga satsningar, gärna genom tvärsektoriell ökad samverkan över regionala och nationella gränser.

Enskilda regioner bör utgå från innovationspotentialen i sina specifika styrkeområden och med denna som bas, samverkar med aktörer i andra regioner med kompletterande och ömsesidigt förstärkande styrkeområden. Samverkansprojekt som adresserar samhällsutmaningar och tillvaratar de möjligheter som skapas på miljödrivna marknader ska utvecklas. Ett grundläggande krav är att projekten ska adressera svenska styrkeområden med stor innovations- och förnyelsepotential och deras långsiktiga förmåga att hävda sig på globala marknader. Ett ytterligare mål är att kunna samverka med internationella aktörer inom ramen för Horisont 2020. Därmed kommer insatserna syfta till att både stimulera regionalt gränsöverskridande samverkansprojekt och att sträva efter excellens. Ett sätt att uppnå detta är att förstärka satsningar som är nationellt prioriterade, exempelvis genom nationella program, med bas i de regionala styrkeområden som finns idag och den förnyelse och omvandling som sker, framför allt av traditionella branscher.

15 % av medlen under insatsområde 1 får gå till denna investeringsprioritet.

För att samverkan ska bidra till förändring samt kommersialisering och tillväxt i samhället är näringslivets engagemang och medverkan mycket viktig. Detta avses mätas, dels genom ökad privat medfinansiering samt det specifika målet för investeringsprioriteten: Ökad samverkan har uppnåtts mellan FoI-aktörer och FoI-konstellationer i olika regioner.

	<p>Det långsiktiga målet är att skapa internationellt konkurrenskraftiga satsningar, inte bara i Sverige utan också i Europa samt skapa förberedelse för internationell samverkan och forskningsprojekt.</p>
--	--

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Ökad samverkan har uppnåtts mellan FoI-aktörer och FoI-konstellationer i olika regioner							
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporteringsfrekvens	
0102	Andel företag (10-249 anställda) som samarbetar i sin innovationsverksamhet	Andel i %	Mer utvecklade	28,27	2012	30,48	CIS /SCB	Vartannat år	

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
---------------------------------	---

Fokus kommer att ligga på aktiviteter som innebär att företag i större utsträckning kan tillvarata tillämpad forskning för utveckling och kommersialisering av produkter samt uppnå en större innovationspotential. Detta ska ske dels genom åtgärder som främjar en starkare koppling mellan tillämpad forskning och produktutveckling, dels genom åtgärder som stimulerar regional och transnationell samverkan kring svenska styrkeområden. Aktiviteterna ska också svara mot de globala samhällsutmaningarna. För att svara mot dessa komplexa behov krävs oftast tematiska samarbeten mellan regioner. Samverkan ska på sikt leda till hållbar tillväxt – både regionalt och nationellt – genom en snabbare kommersialiseringprocess, förnyelse och innovation. För att aktuella satsningar inom investeringsprioriteringen i regionalfonden ska ge önskat resultat måste satsningarna ha en förankring i nationella eller regionala program och insatser prioriteras för att skapa mervärde åt satsningar och strategier. Det nationella programmet kommer på detta sätt att bidra till att stödja länen i deras fortsatta arbete med smart specialisering, exempelvis genom att utveckla och stärka regionala utvecklings- och innovationsstrategier. De horisontella kriterierna för hållbarhet såsom jämställdhet, mångfald, integration och miljö är grundläggande för samtliga samverkansprojekt och dess aktörer. [1]

Vilka styrkeområden som ska prioriteras är inte förutbestämt utan kan komma att förändras under programperioden. Varje projekt måste därför motivera hur de bidrar till att utveckla ett svenskt styrkeområde. Kopplingarna mellan aktörerna kan vara såväl sektoriella som tematiska. Särskilt kopplingen mellan olika kunskapsområden, branscher och kluster bör främjas. Projekten måste också på ett trovärdigt sätt förklara hur den aktuella samverkan leder till förnyelse och innovation. Särskilda vägledande principer för urval avseende miljödriven näringslivsutveckling möjliggör att samverkansprojekt, oavsett bransch, bidrar till en ökad energieffektivisering.

Det nationella programmet kommer även att bidra till att stödja länen i deras fortsatta arbete med smart specialisering, exempelvis genom att utveckla och stärka de regionala utvecklings- och innovationsstrategierna och dess genomförande, inklusive lärandemekanismer. Det nationella programmets stöd kan bestå av förbättring av läns eller länsöverskridande utvecklings- och innovationsstrategier, via samverkansprojekt som stärker entreprenöriella

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagnsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
---------------------------------	---

upptäckandeprocesser, utvecklande av styrkeområde samt kunskapshöjande och kapacitetsbyggande insatser, inklusive erfarenhetsutbyte regionalt och nationellt.

Inom ramen för investeringsprioriteringen kommer även transnationell samverkan att finansieras. Programmet ska stimulera aktörer som representerar svenska styrkeområden att samverka och länka till internationella aktörer inom relevanta områden, t.ex. inom ramen för EU:s strategi för Östersjöregionen. Samverkan avser primärt aktörer i länderna runt Östersjön[2] och övriga Europa, men kan även involvera aktörer i andra delar av världen. De styrkeområden som adresseras ska vara globalt konkurrenskraftigt i sitt slag och bör också kunna mobilisera för ytterligare samverkan och finansiering inom ramen för Horisont 2020.

Följande är exempel på samverkansprojekt:

Forsknings – och innovationsprojekt

Komplexiteten i innovationsprocessen har ökat under de senaste åren. Den ömsesidiga kopplingen mellan innovation och den senaste vetenskapliga forskningen har under de senare decennierna blivit allt starkare. Innovation i öppna nätverk, ökat utländskt ägande, nya framväxande kunskapscentra i snabbväxande utvecklingsländer, förkortade ledtider mellan idé och marknad är bara några exempel på tendenser som ökat komplexiteten. Denna utveckling medför ett ökat behov av strukturer och incitament som stödjer, stimulerar och möjliggör samverkan och samspel mellan offentliga och näringslivsrelevanta FoU-systemen. I de fall företagens och offentlighetens investeringar i FoU har prioriteringar som samverkar och förstärker varandra skapar det bättre förutsättningar för en kraftfull bas för ett konkurrenskraftigt näringsliv, starka universitet och högskolor och en effektiv offentlig verksamhet.

FoI-satsningar måste alltså i än högre grad syfta till att säkra och utveckla tillgången till kompetens och kunskap inom områden relevanta för såväl näringsliv som offentlig verksamhet av hög internationell kvalitet. Detta direkta samarbete är en viktig förutsättning för kompetensförsörjning,

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
<p>kunskapsutbyte, interaktivt lärande och problemformuleringsprocesser mellan företag, myndigheter, inkl. universitet, högskolor och institut.</p> <p>Kraftsamling för att utveckla svenska styrkeområden handlar bland annat om att stora och små, starkare och mindre starka regionala forsknings- och innovationsnoder kopplar upp sig till liknande noder i andra regioner för att bli starkare och attraktivare på en global arena. En viktig del i detta är att stimulera länkar mellan regioner där kompetenser och kunskaper på olika sätt kan förstärka, komplettera och utveckla varandra.</p> <p>Fokus ligger här på samverkan mellan constellationer i olika regioner. Dessa constellationer kan utgöras av kluster, science parks m.fl. så länge som forskning, näringsliv och offentlig sektor finns med. Samverkan ska leda till konkreta FoI-projekt som utvecklar svenska styrkeområden och leder till förnyelse och innovation. Jämställdhet, mångfald, integration och miljö ska beaktas i samtliga samverkansprojekt. De constellationer som medverkar i samverkansprojekten ska ha en regional förankring t.ex. genom att vara en del i genomförandet av den regionala innovationsstrategin. För att få till en nationell kraftsamling är det också önskvärt att samarbeten mellan regioner med olika strukturella förutsättningar etableras. Erfarenheter och lärdomar från forsknings- och innovationsprojekt t.ex. demonstrationsanläggningar ska spridas.</p> <p>Övriga samverkansprojekt</p> <p>Programmet kan också exempelvis finansiera olika former av öppna arenor där innovationsprocesser tillgängliggörs för flera aktörer även utanför regionen. Dessa kan till exempel handla om ”öppen data”. Även innovationsupphandling som sker i samverkan mellan olika regioner kan bli aktuell om det bidrar till utveckling av svenska styrkeområden. Innovationsupphandling kan vara ett effektivt verktyg för att åstadkomma utveckling och effektivisering inom olika sektorer. Det ger även möjligheter att både tillämpa och ta fram nya lösningar för att lösa problem och behov.</p> <p>Internationell samverkan</p>	

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
---------------------------------	---

För att ytterligare stärka svenska styrkeområden kommer programmet också kunna stödja internationell samverkan. En förutsättning är att samverkan mellan aktörer i olika regioner – runt ett svenskt styrkeområde - redan etablerats på hemmaplan. Ett viktigt mål för denna typ av projekt är göra svenska aktörer konkurrenskraftiga inom kommande utlysningar inom Horisont 2020. Samverkan avser primärt aktörer i länderna runt Östersjön[3] och övriga Europa, men kan även involvera aktörer i andra delar av världen.

Huvudsakliga målgrupper för programmet kan vara en regional aktör/konstellation som agerar koordinator för samverkansprojektet eller en organisation som förestår forsknings- och innovationsinfrastrukturer.

Typer av stödmottagare är universitet, högskolor och forskningsinstitut, offentliga organisationer, klusterorganisationer, Science Parks och andra typer av nätverk . Stödmottagaren ska vara en juridisk person.

[1] Se kapitel 11

[2] Se EU:s strategi för Östersjöregionen, www.regeringen.se

[3] Se EU:s strategi för Östersjöregionen, www.regeringen.se

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
---------------------------------	---

Inom investeringsprioritet 2 ska det nationella programmet sammanfattningsvis inriktas på att:

- förstärka redan pågående nationella och regionala satsningar med ny kunskap och kompetens,
- stimulera gränsöverskridande samverkan mellan olika regioner och nationer, samt
- stödja projekt som bygger på svenska styrkeområdets vidareutveckling och förnyelse.

Följande utgör vägledande principer för projekturval avseende olika aktiviteter som stimulerar samverkan mellan aktörer för att mobilisera kring ett svenskt styrkeområde.

- Samverkan över regionala och nationella gränser i syfte att utveckla och förnya ett svenskt styrkeområde.
- Den sökande koalitionen representativitet, dvs. den sökande representerar ett svenskt styrkeområde och dess aktörer.
- Potential för framtida konkurrenskraft, förnyelse och utvecklingspotential i ett globalt perspektiv.
- Den föreslagna satsningen involverar forskning i offentlig och privat regi samt näringsliv och offentlig sektor.
- Företagens medverkan
- Globala samhällsutmaningarna ska beaktas
- Miljödriven näringslivsutveckling ska beaktas, oberoende av sektor eller bransch.
- Aktiviteter baseras på ett nationellt program, satsning eller aktivitet.

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
<ul style="list-style-type: none"> • Regional förankring finns i varje samverkansprojekt. • Beakta en hållbar utveckling ur ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv. • Organisatorisk kapacitet, erfarenhet hos projektägaren och förankring hos samverkanspartners. • Satsningar för att stärka internationalisering inom området för att bidra till genomförande av EU:s strategi för Östersjöregionen. 	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål
---------------------------------	---

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		1b - Att främja företagsinvesteringar inom forskning och innovation och utveckla kopplingar och synergieffekter mellan företag, forsknings- och utvecklingscentrum och den högre utbildningssektorn, särskilt främjande av investering i produkt- och tjänsteutveckling, tekniköverföring, social innovation, miljöinnovation, offentliga tillämpningar, efterfrågestimulans, nätverk, kluster och öppen innovation genom smart specialisering, och stödja teknisk och tillämpad forskning, pilotverksamhet, tidiga produktvalideringsåtgärder och kapacitet för avancerad produktion och förstagångsproduktion, särskilt vad gäller viktig möjliggörande teknik och spridning av teknik för allmänna ändamål							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporteringsfrekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			70,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO04	Produktiv investering: Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag	Eruf	Mer utvecklade			70,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO26	Forskning, innovation: Antal företag som samarbetar med forskningsinstitutioner	Företag	Eruf	Mer utvecklade			70,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO27	Forskning, innovation: Privat investering som matchar offentligt stöd till innovations- eller FoU-projekt	euro	Eruf	Mer utvecklade			600 000,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

2.A.7 Social innovation, transnationellt samarbete och bidrag till de tematiska målen 1–7

Insatsområde	1 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation
---------------------	---

2.A.8 Resultatram

Tabell 6: Det prioriterade områdets resultatram (per fond och, för Eruf och ESF, per regionkategori)

Insatsområde		1 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation											
ID	Typ av indikator	Indikator eller viktigt genomförandesteg	Om mätenhet tillämpligt.	Fond	Regionkategori	Målstolpe för 2018			Slutmål (2023)			Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av indikatorns relevans
						Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt		
01	Finansiell	Utgifter	EURO	Eruf	Mer utvecklade			5 444 380			58 985 950, 00	Förvaltande myndighet	
1	Genomförandesteg	Projekterat antal instrument i en multidisciplinär forskningsinfrastruktur baserat på projekt som finansierats	Antal	Eruf	Mer utvecklade			2				ESS	
101	Aktivitet	Färdigställande av instrument i en multidisciplinär forskningsinfrastruktur	Antal	Eruf	Mer utvecklade			0			2,00	ESS	

Kompletterande kvalitativ information om inrättandet av resultatramen

Förvaltande myndighet har bedömt att det är mest lämpligt att använda sig av aktivitetsindikatorer för resultatramverket och komplettera dessa med en finansiell indikator per insatsområde. Bedömningen motiveras av att aktivitetsindikatorer kan härledas till programmets genomförande till fullo och att de är möjliga att mäta kontinuerligt under programmets genomförande. Resultatindikatorer kommer inte att användas.

De metoder och kriterier som har använts för att välja ut relevanta aktivitetsindikatorer följer de riktlinjer som kommissionen har angivit. Beräkningarna av ett rimligt värde för delmålet för 2018 för varje utvald aktivitetsindikator har grundats på erfarenheter från föregående programperiod samt en bedömning av hur snabbt projekt inom respektive insatsområde kan förväntas generera utfall för varje aktivitetsindikator. Det uppskattade totala antalet projekt inom respektive insatsområde har också beaktats. Förvaltande myndighet gör bedömningen att de valda aktivitetsindikatorerna uppfyller kravet om att omfatta mer än 50 % av den finansiella allokeringen för insatsområdet.

När det gäller den finansiella indikatorn ”Utbetalda medel” per insatsområde, har beräkningarna utgått från kravet om att samtliga utbetalningar som ingår ska grundas på stödberättigande kostnader utbetalda till stödmottagaren och att dessa ska vara attesterade av attesterande myndighet. Förvaltande myndighet har beaktat erfarenheter från programperioden 2007-2013 och då särskilt fokuserat på hur utbetalningarna genomfördes under motsvarande del av programperioden dvs 2007-2011. Det faktum att programmet för programperioden 2014-2020 är mer fokuserat och koncentrerat samt att förvaltande myndighet har en väl fungerande organisation på plats har också vägts in. Utbetalningsnivån har skiljt sig åt mellan programmets insatsområden under programperioden 2007-2013 och förvaltande myndighet har vägt in dessa variationer vid fastställande av resultatramverket.

Förvaltande myndighet överväger möjligheterna att i vissa särskilda fall, tillåta längre projektperioder än vad som varit möjligt under programperioden 2007-2013. Längre projektperioder medför att utfallet för aktivitetsindikatorerna kommer att komma relativt långt in i programperioden, vilket resulterar i att delmålen för 2018 i resultatramverket i dessa fall är lägre än för andra insatsområden.

Programmet förväntas genomföras genom ett relativt litet antal projekt med stor omslutning. Det gör att varje enskilt projekts genomförande har ett stort genomslag på hur väl programmet lyckas nå delmål och slutmål i för samtliga indikatorer i programmen i allmänhet och indikatorerna i resultatramverket i synnerhet.

Inom insatsområde 1 har delmålet för aktivitetsindikatorn ”Färdigställande av instrument i en multidisciplinär forskningsinfrastruktur” satts till 0. För att ändå följa upp beviljade insatser kommer programmet att använda genomförandesteget (Key implementation step) ”Projekterat antal instrument i en multidisciplinär forskningsinfrastruktur baserat på projekt som finansierats”. Detta genomförandesteg kommer att följas löpande under programgenomförandet och återrapporteras i den årliga genomföranderapporten som lämnas till kommissionen.

För insatsområde 2 har delmålet för aktivitetsindikatorn ”Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag” satts till 0. För att ändå följa upp beviljade insatser kommer programmet att använda genomförandesteget (Key implementation step) ”Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag baserat på projekt som finansierar investeringar i portföljföretag”. Detta genomförandesteg kommer att följas löpande under programgenomförandet och återrapporteras i den årliga genomföranderapporten som lämnas till kommissionen.

För insatsområde 3 har delmålet för aktivitetsindikatorn ”Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag” satts till 0. För att ändå följa upp beviljade insatser kommer programmet att använda genomförandesteget (Key implementation step) ”Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag baserat på projekt som finansierar investeringar i portföljföretag”. Detta genomförandesteg kommer att följas löpande under programgenomförandet och återrapporteras i den årliga genomföranderapporten som lämnas till kommissionen.

I de flesta fall har endast en aktivitetsindikator per insatsområde valts ut till resultatramverket. Motivet till detta är att programmet är så pass fokuserat och koncentrerat att varje utvald aktivitetsindikator bedöms omfatta en större del av de förväntade projekten. Få indikatorer i resultatramverket gör det också lättare att följa upp och överblicka genomförandet och ökar möjligheterna till korrigerande åtgärder om tendenserna pekar mot att resultatramverket inte kommer att uppfyllas.

2.A.9 Insatskategorier

Insatskategorier motsvarande innehållet i det prioriterade området, baserat på en nomenklatur som antagits av kommissionen och en preliminär uppdelning av unionens stöd.

Tabellerna 7–11: Insatskategorier

Tabell 7: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		1 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	058. Forsknings- och innovationsinfrastruktur (offentlig)	23 138 616,00
ERDF	Mer utvecklade	060. Forsknings- och innovationsverksamheter inom offentliga forsknings- och kompetenscentrum, inklusive nätverksarbete	2 118 120,00
ERDF	Mer utvecklade	061. Forsknings- och innovationsverksamheter inom privata forskningscentrum, inklusive nätverksarbete	2 118 120,00
ERDF	Mer utvecklade	063. Klusterstöd och företagsnätverk, främst till stöd för små och medelstora företag	2 118 119,00

Tabell 8: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		1 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	29 492 975,00

Tabell 9: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		1 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	25 842 135,00
ERDF	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	2 413 605,00
ERDF	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	1 237 235,00

Tabell 10: Dimension 4 – Territoriella genomförandemekanismer

Insatsområde		1 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro

Insatsområde		1 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	07. Ej tillämpligt	29 492 975,00

Tabell 11: Dimension 6 – ESF:s andratema (bara ESF och YEI)

Insatsområde		1 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro

2.A.10 Sammanfattning av den planerade användningen av tekniskt stöd, vid behov inklusive åtgärder för att öka den administrativa kapaciteten hos de myndigheter som är delaktiga i förvaltningen och kontrollen av programmen och stödmottagarna (i tillämpliga fall) (per insatsområde)

Insatsområde:	1 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation

2.A.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	2
Insatsområdets rubrik	Öka små och medelstora företags konkurrenskraft

- Hela det prioriterade området kommer endast att genomföras genom finansieringsinstrument
- Hela insatsområdet kommer att genomföras endast med finansieringsinstrument som inrättas på unionsnivå
- Hela det prioriterade området kommer att genomföras genom lokalt ledd lokal utveckling
- För ESF: Hela insatsområdet gäller social innovation, transnationellt samarbete eller båda
- För Eruf: Hela insatsområdet ägnas åt återuppbyggnadsinsatser vid större eller regionala naturkatastrofer
- För Eruf: Hela insatsområdet ägnas åt små och medelstora företag (artikel 39)

2.A.2 Motivering till inrättandet av ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori, tematiskt mål eller fond (i tillämpliga fall)

2.A.3 Fond, regionkategori och beräkningsunderlag för unionens stöd

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)	Regionkategori för de yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena (i tillämpliga fall)
ERDF	Mer utvecklade	Offentlig	

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	3d
Investeringsprioriteringens rubrik	Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets benämning	Ökad volym investerat kapital (ERDF-medel undantaget) i små- och medelstora företag.
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	Alla företag är unika och det är därför viktigt att ha en dynamisk marknad för riskkapital i tidig fas där också utbudssidan på riskkapitalmarknaden präglas av mångfald. Projekt som genomförts under programperioden 2007-2013 har bl.a. haft positiv inverkan på engagemanget från affärsänglar och även från vissa mindre Venture-Capital-fonder (VC-fonder). Såsom bl.a. framkommit i samband med arbetet med ex-anteutvärderingen rörande finansiella instrument har behovet av

	<p>marknadskompletterande VC-insatser dock ökat. Antalet privata fonder inom segmentet fortsatt att minska. Intresset från institutionella investerare att investera i svenska VC-fonder har under den innevarande programperioden varit fortsatt avtagande, i huvudsak beroende på svag avkastning från dessa fonder. Det viktigaste motivet för att stöd till investeringar i tidig fas bör ges är att relationen mellan risk och avkastning är för dålig. Det råder ett marknadsmisslyckande för investeringar i tidig fas. Erfarenheter från andra länder visar att insatser för en väl fungerande privat VC-marknad bidrar till att fler tillväxtföretag får möjlighet att utvecklas.</p>
Det särskilda målets id-nummer	2
Det särskilda målets benämning	Ökat finansiellt engagemang från institutionella placerare genom att främja tillkomsten av fler privata investerare på venture-capitalmarknaden i Sverige
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	För det nationella regionalfondsprogrammet är det av strategisk vikt att dra nytta av erfarenheter och slutsatser som kan dras av riskkapitalmarknadens utveckling under 2000-talet. Samtidigt som intresset att delta som medfinansiärer till offentliga investeringsfonder bland små privata medfinansiärer, affärsänglar, förbättrats har de aktiva privata venture-capitalfonderna minskat sin aktivitet under hela 2000-talet. För ett långsiktigt hållbart system med kapitalförsörjning till små- och medelstora företag behövs också en vital venture-capitalmarknad med ett kritiskt antal privata VC-fonder.

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Ökad volym investerat kapital (ERDF-medel undantaget) i små- och medelstora företag.						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporteringsfrekvens
0302	Omsättning i SMF	MSEK	Mer utvecklade	2 754 428,00	2011	2 945 051,00	SCB	Vartannat år
201	Investeringsvolym i riskkapital	MSEK	Mer utvecklade	1 817,00	2012	1 950,00	Tillväxtanalys	Vartannat år

Specifikt mål		2 - Ökat finansiellt engagemang från institutionella placerare genom att främja tillkomsten av fler privata investerare på venture-capitalmarknaden i Sverige						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporteringsfrekvens
202	Investeringsvolym i privat riskkapital	MSEK	Mer utvecklade	1 032,00	2012	1 120,00	Tillväxtanalys	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser
<p>Det övergripande syftet med insatserna inom investeringsprioriteringen är att främja tillkomsten av nya förvaltare inom VC-segmentet i Sverige. Insatsen bör stimulera ett intresse för segmentet bland institutionella placerare för att öka dynamiken och mångfalden på den privata venture-capitalmarknaden, förbättra långsiktig hållbar tillväxt och att små- och medelstora företags konkurrenskraft stärks.</p> <p>I skuggan av framgångarna för den svenska buy-out marknaden har små fonder inriktade på venture-capital, som främst handlar om minoritetsinvesteringar i små- och medelstora företag i tillväxt, haft allt svårare att prestera god riskjusterad avkastning och det har därmed blivit allt svårare för dessa fonder att få tillgång till kapital via större investerare. Effekten av detta är därmed att små- och medelstora företag i tillväxt i sin tur fått allt svårare att få tillgång till riskvillig finansiering. För denna typ av företag, som är under utveckling, är riskvilligt kapital i form av eget kapital många gånger ett avgörande finansieringsredskap.</p> <p>Inom denna investeringsprioritering kommer därför stöd att ges till en insats som syftar till att öka dynamiken inom den privata VC-marknaden genom att möjliggöra för VC-förvaltare att investera kapital i tidig fas. Om nya VC-förvaltare, med individuella och relevanta erfarenheter, ges möjlighet att etablera sig på marknaden i tidig fas så bedöms detta öka dynamiken i branschen till fördel för små tillväxtföretag i behov av kapital och stöd för tillväxt. Syftet med insatsen är inte att enbart förse etablerade VC-fonder med nytt kapital utan att fler förvaltare med bra förutsättningar och erfarenheter ska gå in i VC-marknaden i tidig fas. Krav kommer att ställas på privat medfinansiering på fondnivå och med ambition och syfte att stimulera ett intresse för segmentet från institutionella placerare. Investeringsprioriteringen innebär därmed också att innovativa små- och medelstora företags tillgång till riskkapital via privata VC-fonder kommer att öka.</p> <p>I samband med process för beviljande av projekt kommer en reglering av de horisontella kriterierna ingå.</p> <p>Sammanfattningsvis kan det projekt som ryms inom denna investeringsprioritering inriktas på att i sin tur ha till uppgift att investera i nya och befintliga VC-fonder genom att selektera lämpliga gärna nya förvaltare som, utöver de grundläggande kriterier som följer av programdokumentet,</p>	

Investeringsprioritering	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser
bedöms uppfylla kriterier som fastställs av projektägaren. Fokus för förvaltarteamen ska vara att investera i små- och medelstora företag i tidiga faser i portföljbolagens utvecklingsfas.	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser
<p>Syftet med projektet är att en holdingfond (projektet) ges möjlighet att selektera och investera i ett antal privat förvaltade VC-fonder där bl.a, nya förvaltarteam på så sätt utför och förvaltar investeringar i tillväxtföretag och därmed bidrar med kapital såväl som med kompetens.</p> <p>Urval kommer att göras av ett fondprojekt som i sin tur ges möjlighet att medfinansiera privata venture-capital fonder där kompetenser och erfarenheter skapar dynamik i VC-marknaden genom att t ex med nya förvaltarteam får möjlighet att komma in i marknaden. Bedömningen är att det finns skäl att låta någon etablerad fond och några nya förvaltarteam få förtroendet att förvalta offentligt VC-kapital. Urvalet kommer att baseras på utförarens bedömda möjlighet att finna nya lämpliga venture-capital fonder.</p> <p>Holdingsfonden: Den blivande förvaltaren av holdingfonden ska ha goda möjligheter att göra bedömningar för att selektera underfonder och behöver därför ha ett engagemang avseende fond-i-fond-relaterad verksamhet inriktad på VC-segmentet, och redovisa relevant erfarenhet inom området, samhällsengagemang, samt förmåga att upprätta relevanta avtal med privata utförare av VC-verksamhet.</p> <p>Underfonder: Förvaltaren av Holdingsfonden ska hålla sig till följande principer i valet av privata VC-förvaltare (underfonder):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Relevanta avkastningskrav ska kunna ställas på underfonderna • Inriktning på insatser i tidig fas, t. ex. inkubatornära miljöer. Lämpliga beloppsintervall kan övervägas. Ett variabelt krav på privat medfinansiering i syfte att underlätta engagemang i särskilt tidig fas kan övervägas. • Krav på privat medfinansiering i fonden. • Ramar för incitament för personal i VC-fonderna. Krav på att förvaltarna själva investerar i fonden • Krav på att förvaltarna har relevant erfarenhet och kompetens 	

Investeringsprioritering	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser
<ul style="list-style-type: none"> • Beaktar en hållbar utveckling ur ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv. 	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser
<p>En väl fungerande kapitalförsörjning är avgörande för start av företag och för en hållbar tillväxt. Företags behov av externt kapital ska i första hand tillgodoses på den privata marknaden, men det finns områden där det kan finnas behov av marknadskompletterande finansiering, bland annat när det gäller kapital för bolag i riktigt tidig fas.</p> <p>Implementering av finansiella instrument under kommande programperiod 2014–2020 kommer inte att bedrivas i ett vakuum utan måste belysas inom ramen för de erfarenheter som redan finns, både inom arbetet med de regionala riskkapitalsatsningarna programperioden 2007-2013 och nationella privata satsningar på området.</p> <p>Mot bakgrund av detta gäller att hela investeringsprioriteten ska satsas på riskkapital i form av fond-i-fond i enlighet med beskrivningen inom insatsområdet. Den kommer att genomföras som ägarkapital i en revolverande fond. Resultaten av den förhandsbedömning av finansiella instrument som Tillväxtverket har uppdraget att ta fram ska beaktas vid implementering av finansiella instrument genom medel ur programmet.</p> <p>Den kommer att genomföras som ägarkapital i en revolverande fond. I enlighet med regelverket kommer en förhandsbedömning att tas fram innan beslut om stöd fattas av den förvaltande myndigheten.</p>	

Investeringsprioritering	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser
---------------------------------	--

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser
---------------------------------	--

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		3d - Stödja kapaciteten för små och medelstora företag att satsa på tillväxt på regionala, nationella och internationella marknader och ägna sig åt innovationsprocesser							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporteringsfrekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			60,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO03	Produktiv investering: Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag	Företag	Eruf	Mer utvecklade			60,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO07	Produktiv investering: Privata investeringar som matchar offentligt stöd till små och medelstora företag (annat än bidrag)	euro	Eruf	Mer utvecklade			57 008 040,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

2.A.7 Social innovation, transnationellt samarbete och bidrag till de tematiska målen 1–7

Insatsområde	2 - Öka små och medelstora företags konkurrenskraft
---------------------	--

2.A.8 Resultatram

Tabell 6: Det prioriterade området resultatram (per fond och, för Eruf och ESF, per regionkategori)

Insatsområde		2 - Öka små och medelstora företags konkurrenskraft											
ID	Typ av indikator	Indikator eller viktigt genomförandesteg	Om tillämpligt, måtenhet	Fond	Regionkategori	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)			Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av indikatorns relevans
						Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt		
01	Finansiell	Utgifter	EURO	Eruf	Mer utvecklade			11 565 644			41 720 430,00	Förvaltande myndighet	
2	Genomförandesteg	Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag baserat på projekt som finansierar investeringar i portföljföretag	Antal	Eruf	Mer utvecklade			15				Projekt	
CO03	Aktivitet	Produktiv investering: Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag	Företag	Eruf	Mer utvecklade			0			60,00	Projekt	

Kompletterande kvalitativ information om inrättandet av resultatramen

Förvaltande myndighet har bedömt att det är mest lämpligt att använda sig av aktivitetsindikatorer för resultatramverket och komplettera dessa med en finansiell indikator per insatsområde. Bedömningen motiveras av att aktivitetsindikatorer kan härledas till programmets genomförande till fullo och att de är möjliga att mäta kontinuerligt under programmets genomförande. Resultatindikatorer kommer inte att användas.

De metoder och kriterier som har använts för att välja ut relevanta aktivitetsindikatorer följer de riktlinjer som kommissionen har angivit. Beräkningarna av ett rimligt värde för delmålet för 2018 för varje utvald aktivitetsindikator har grundats på erfarenheter från föregående programperiod samt en bedömning av hur snabbt projekt inom respektive insatsområde kan förväntas generera utfall för varje aktivitetsindikator. Det uppskattade totala antalet projekt inom respektive insatsområde har också beaktats. Förvaltande myndighet gör bedömningen att de valda aktivitetsindikatorerna uppfyller kravet om att omfatta mer än 50 % av den finansiella allokeringen för insatsområdet.

När det gäller den finansiella indikatorn ”Utbetalda medel” per insatsområde, har beräkningarna utgått från kravet om att samtliga utbetalningar som ingår ska grundas på stödberättigande kostnader utbetalda till stödmottagaren och att dessa ska vara attesterade av attesterande myndighet. Förvaltande myndighet har beaktat erfarenheter från programperioden 2007-2013 och då särskilt fokuserat på hur utbetalningarna genomfördes under motsvarande del av programperioden dvs 2007-2011. Det faktum att programmet för programperioden 2014-2020 är mer fokuserat och koncentrerat samt att förvaltande myndighet har en väl fungerande organisation på plats har också vägts in. Utbetalningsnivån har skiljt sig åt mellan programmets insatsområden under programperioden 2007-2013 och förvaltande myndighet har vägt in dessa variationer vid fastställande av resultatramverket.

Förvaltande myndighet överväger möjligheterna att i vissa särskilda fall, tillåta längre projektperioder än vad som varit möjligt under programperioden 2007-2013. Längre projektperioder medför att utfallet för aktivitetsindikatorerna kommer att komma relativt långt in i programperioden, vilket resulterar i att delmålen för 2018 i resultatramverket i dessa fall är lägre än för andra insatsområden.

Programmet förväntas genomföras genom ett relativt litet antal projekt med stor omslutning. Det gör att varje enskilt projekts genomförande har ett stort genomslag på hur väl programmet lyckas nå delmål och slutmål i för samtliga indikatorer i programmen i allmänhet och indikatorerna i resultatramverket i synnerhet.

Inom insatsområde 1 har delmålet för aktivitetsindikatorn ”Färdigställande av instrument i en multidisciplinär forskningsinfrastruktur” satts till 0. För att ändå följa upp beviljade insatser kommer programmet att använda genomförandesteget (Key implementation step) ”Projekterat antal instrument i en multidisciplinär forskningsinfrastruktur baserat på projekt som finansierats”. Detta genomförandesteg kommer att följas löpande under programgenomförandet och återrapporteras i den årliga genomföranderapporten som lämnas till kommissionen.

För insatsområde 2 har delmålet för aktivitetsindikatorn ”Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag” satts till 0. För att ändå följa upp beviljade insatser kommer programmet att använda genomförandesteget (Key implementation step) ”Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag baserat på projekt som finansierar investeringar i portföljföretag”. Detta genomförandesteg kommer att följas löpande under programgenomförandet och återrapporteras i den årliga genomföranderapporten som lämnas till kommissionen.

För insatsområde 3 har delmålet för aktivitetsindikatorn ”Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag” satts till 0. För att ändå följa upp beviljade insatser kommer programmet att använda genomförandesteget (Key implementation step) ”Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag baserat på projekt som finansierar investeringar i portföljföretag”. Detta genomförandesteg kommer att följas löpande under programgenomförandet och återrapporteras i den årliga genomföranderapporten som lämnas till kommissionen.

I de flesta fall har endast en aktivitetsindikator per insatsområde valts ut till resultatramverket. Motivet till detta är att programmet är så pass fokuserat och koncentrerat att varje utvald aktivitetsindikator bedöms omfatta en större del av de förväntade projekten. Få indikatorer i resultatramverket gör det också lättare att följa upp och överblicka genomförandet och ökar möjligheterna till korrigerande åtgärder om tendenserna pekar mot att resultatramverket inte kommer att uppfyllas.

2.A.9 Insatskategorier

Insatskategorier motsvarande innehållet i det prioriterade området, baserat på en nomenklatur som antagits av kommissionen och en preliminär uppdelning av unionens stöd.

Tabellerna 7–11: Insatskategorier

Tabell 7: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		2 - Öka små och medelstora företags konkurrenskraft	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	001. Allmänna produktiva investeringar i små och medelstora företag	20 860 215,00

Tabell 8: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		2 - Öka små och medelstora företags konkurrenskraft	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	03. Stöd genom finansieringsinstrument: riskkapital, eget kapital eller motsvarande	20 860 215,00

Tabell 9: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		2 - Öka små och medelstora företags konkurrenskraft	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	8 125 390,00
ERDF	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	6 483 069,00
ERDF	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	6 251 756,00

Tabell 10: Dimension 4 – Territoriella genomförandemekanismer

Insatsområde		2 - Öka små och medelstora företags konkurrenskraft	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	07. Ej tillämpligt	20 860 215,00

Tabell 11: Dimension 6 – ESF:s andratema (bara ESF och YEI)

Insatsområde		2 - Öka små och medelstora företags konkurrenskraft	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro

2.A.10 Sammanfattning av den planerade användningen av tekniskt stöd, vid behov inklusive åtgärder för att öka den administrativa kapaciteten hos de myndigheter som är delaktiga i förvaltningen och kontrollen av programmen och stödmottagarna (i tillämpliga fall) (per insatsområde)

Insatsområde:	2 - Öka små och medelstora företags konkurrenskraft
---------------	---

2.A.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	3
Insatsområdets rubrik	Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer

- Hela det prioriterade området kommer endast att genomföras genom finansieringsinstrument
- Hela insatsområdet kommer att genomföras endast med finansieringsinstrument som inrättas på unionsnivå
- Hela det prioriterade området kommer att genomföras genom lokalt ledd lokal utveckling
- För ESF: Hela insatsområdet gäller social innovation, transnationellt samarbete eller båda
- För Eruf: Hela insatsområdet ägnas åt återuppbyggnadsinsatser vid större eller regionala naturkatastrofer
- För Eruf: Hela insatsområdet ägnas åt små och medelstora företag (artikel 39)

2.A.2 Motivering till inrättandet av ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori, tematiskt mål eller fond (i tillämpliga fall)

2.A.3 Fond, regionkategori och beräkningsunderlag för unionens stöd

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)	Regionkategori för de yttersta randområdena och de nordliga glesbefolkade områdena (i tillämpliga fall)
ERDF	Mer utvecklade	Totalt	

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	4b
Investeringsprioriteringens rubrik	Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets benämning	Ökad energieffektivisering i små och medelstora företag.
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	Energieffektivisering har en central roll i omställningen till ett hållbart energisystem och den nationella energieffektiviseringspolitiken är baserad på generellt verkande styrmedel såsom energi- och koldioxidbeskattning och handel med utsläppsrätter. Utöver detta finns en uppsättning kompletterande selektiva styrmedel som avser att undanröja marknadsmisslyckanden och därmed banar väg för att realisera en lönsam energieffektiviseringspotential i olika sektorer. Exempel på sådana styrmedel är teknikupphandling, marknadsintroduktion, nätverk, utbildning och information. Inom ramen

för SET-planen håller en integrerad färdplan på att tas fram, vilken tydligare framhåller behovet av insatser på energieffektiviseringsområdet. Det är känt att energieffektiviseringsåtgärder inte blir genomförda i den takt som förväntats, inte ens de privatekonomiskt lönsamma åtgärderna blir till fullo åtgärdade. Det beror på att det finns hinder för energieffektivisering. Ett sådant hinder är till exempel[1] att många företag saknar kunskap om potentialer, teknik och verktyg för energieffektivisering. Små och medelstora företag saknar ofta energiexpertis och är känsliga för den administrativa bördan som vissa åtgärder medför. Ett annat hinder är att företagen inte har ekonomiska och/eller tidsmässiga resurser att avsätta till energieffektiviseringsarbetet eller att de upplever att åtgärder medför en risk för produktionsstörningar. I det senare fallet kan den upplevda risken minskas genom att företagen får möjlighet att diskutera energieffektivisering med andra företag i liknande situation och därmed kan lära av varandra, inom t ex nätverk.

Insatserna inom programmet stimulerar användandet av och efterfrågan på energieffektiva tjänster och produkter. Syftet är att få näringslivet, specifikt SME, att energieffektivisera sin verksamhet och därmed bidra till energiintensitetsmålet. Åtgärderna inbegriper stöd till nätverk samt , innovations- och teknikupphandling . Små och medelstora företag i alla sektorer stimuleras att genomföra energieffektiviseringsåtgärder, vilket samtidigt bidrar till att utveckla en sektor som bidrar till hållbar tillväxt och sysselsättning, genom att efterfrågan på sådana produkter ökar. För att lyckas med satsningarna på energieffektivisering behöver små och medelstora företag arbeta i takt med den internationella utvecklingen på området, inte minst inom Östersjöområdet för att bidra till EU:s strategi för Östersjöregionens genomförande.

Mot bakgrund av detta kommer de insatser som genomförs under investeringsprioritering 1 att vara inriktade på att bidra till det specifika målet: Ökad energieffektivisering i små och medelstora företag.

Insatserna riktas till företag i alla sektorer, men mätningen av målet kommer att begränsas till industriföretag, då det är för denna grupp det mest ändamålsenliga statistiska underlaget finns

[1] Se bland annat Hinder och drivkrafter för energieffektivisering i svensk industri – två fallstudier, Persson, Rohdin,

	Thollander, Arbetsnotat Nr 32, februari 2005
--	--

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Ökad energieffektivisering i små och medelstora företag.						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporteringsfrekvens
401	Slutlig energianvändning per förädlingsvärde för små- och medelstora industriföretag	MWh per MSEK	Mer utvecklade	48,92	2011	44,04	Statistiska centralbyrån, SCB	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag
<p>En nationell insats för energieffektivisering i små och medelstora företag fungerar som ett komplement till liknande insatser inom de regionala regionalfondsprogrammen genom att möjliggöra satsningar som korsar administrativa gränser. Insatser kommer därför att göras för samverkan mellan insatser inom olika regionala program eller mellan dessa och insatser av nationella myndigheter. Likartade satsningar på regional och nationell nivå ska koordineras, Det är även av stor vikt att stöd erbjuds företag oberoende av vilken region de finns i. De horisontella kriterierna för hållbarhet såsom miljö, jämställdhet, mångfald och integration är grundläggande för samtliga samverkansprojekt och dess aktörer[1].</p> <p>Företagsnätverk för energieffektivisering</p> <p>För att uppnå investeringsprioriteringens specifika mål kan stöd ges till att driva energieffektivisering i små- och medelstora företag, t.ex. i form av företagsnätverk som är nationella, regionala eller branschvisa.</p> <p>Det nationella energikartläggningsstödet [2] är ett nationellt styrmedel och ska medfinansieras av medel från programmet. Vid en förlängning kan företagsnätverk för energieffektivisering vara ett komplement till stödet, finansierat genom det nationella regionalfondsprogrammet. Nationella, regionala och branschvisa företagsnätverk fungerar som ett forum där företagsrepresentanter kan träffas för att diskutera energieffektivisering. Genom nätverken kan företagen erbjudas mer av ett processtöd än genom isolerade stöd till en kartläggning genom energikartläggningscheckarna. Denna utformning syftar till att undanröja hinder för energieffektivisering såsom tidsbrist, kunskapsbrist och upplevd risk hos företagen. Nätverken är en möjlighet att adressera fler transaktionskostnader samtidigt och förstärka företagets systematiska och mer långsiktiga arbete. Till nätverken kan man knyta olika verktyg och stöd för att underlätta energieffektiviseringsarbetet för företagen.</p> <p>Insatserna ska främja samordning mellan regionala och nationella insatser och olika nätverk samt kunskaps- och erfarenhetspridning. De ska även avse utveckling av statistik, förstudier, uppföljning och utvärdering. Dessa insatser kan utföras både i nätverk och av enskilda aktörer i samverkan.</p>	

Exempel på verktyg och stöd:

- Energikartläggningscheckar.
- Investeringsstöd för att företagen ska ges ett direkt incitament att kunna genomföra energieffektiva åtgärder.
- Administrativa underlättande funktioner, så att deltagande företag kan få stöd vid exempelvis ansökan och rapportering av energikartläggningsstödet.
- Samordning för att undvika dubblering.
- Expertis och kunskap om energieffektivisering inom nätverkets specifika område.
- Processtöd för att driva nätverk på olika och mellan olika geografiska nivåer.

Nätverk för innovations- och teknikupphandling

Nätverk kan även användas för att genomföra innovations- och teknikupphandlingar. Då inriktas nätverket på att utveckla eller ta fram en specifik teknik, tjänst eller produkt som de i nätverket ingående företagen sedan kan använda sig av och implementera i sin verksamhet. Ett företagsnätverk (enligt ovan) kan utvecklas till att bli ett upphandlande nätverk. Att stärka kopplingen mellan nationella och/eller branschvisa nätverk och regionala nätverk är i sammanhanget viktigt.

Behovet av att ta fram nya hållbara produkter samt att stimulera efterfrågan på dessa är stort. Upphandling kan vara ett redskap för att skapa och tillgängliggöra energieffektiva tjänster och produkter på marknaden. Det kan även vara en del i ledet i att stötta energieffektivisering i företag.

Samverkan, utveckling och spridning av resultat

Det finns ett stort behov av att ta tillvara och sprida resultat och erfarenheter från avslutade, pågående och kommande projekt för energieffektivisering på internationell, nationell, regional och kommunal nivå. Det nationella programmet kommer att spela en viktig roll för att finansiera sådana projekt. Fler angelägna åtgärder som kan finansieras är utveckling av data och statistik inom energieffektivisering samt utvärdering och uppföljning av projekt och spridning av resultat. Den internationella dimensionen är också viktig, dels för att utmaningar på energiområdet inte stannar vid nationella gränser, och dels för att utvecklingen av konkurrenskraftiga lösningar och arbetssätt gagnas av internationella utblickar.

Alla projekt som beviljas ska om möjligt ha samverkan som en delkomponent i projektet, i syfte att utbyta kunskap och erfarenheter. Det kan t.ex. handla om att på regional och nationellt nivå koppla ihop innovations- och teknikupphandlingsinsatser med energieffektiviseringsinsatser.

Huvudsakliga målgrupper är små- och medelstora företag samt privata och offentliga aktörer som kan stödja företagsnätverk. Typ av stödmottagare inom investeringsprioriteringen är huvudsakligen nationella myndigheter samt andra offentliga och privata aktörer.

Aktiviter för stärkt strategisk lärande och processtöd inom insatsområde 3

Det nationella programmet ska främja ett samarbete mellan regioner med olika förutsättningar och styrkeområden. Det finns även ett behov en lärandeplattform för samverkan mellan nationell och regional nivå för att uppnå synergier. Detta kan t ex handla om samordning mellan regionala insatser eller framtagande av regionalt jämförbar statistik och analysunderlag. Satsningar inom energi är speciellt utpekade i programperioden, både i det nationella och i de regionala programmen.

Inom ramen för insatsområde 3 finns även möjligheten att aktiviteter av processtödande karaktär inbegrips. Dessa bör i första hand vara riktade till de åtta regionala strukturfondsprogrammets insatser. Inom dessa aktiviteter kommer nationell kunskap och stöd erbjudas aktörer som arbetar med regionalfondsprojekt inom samtliga investeringsprioriteringar inom tematiskt mål 4. Processtödande aktiviteter är tänkt att bl.a. bidra till en samordning

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag
<p>mellan regioner och mellan den nationella och regionala nivån för att bl.a. undvika överlappningar. Detta kommer på ett tydligt sätt vara kopplat till programmets gemensamma utvärderingsansats. Processtödjande aktiviteter kan verka över geografiska och administrativa gränser. Det ska utformas som ett nationellt kompetens- och metodstöd där bland andra Energimyndigheten och Tillväxtverket ingår. Maximalt två procent av insatsområdets medel får gå till detta arbete.</p> <p>Typer av stödmottagare avseende processtödet är offentliga myndigheter som i det nationella programmet arbetar med området, vilket framförallt är Tillväxtverket, Vinnova och Energimyndigheten.</p> <p>[1] Se kapitel 11</p> <p>[2] http://www.energimyndigheten.se/sv/Foretag/Energieffektivisering-i-foretag/Energikartlaggningscheck---ett-stod-for-energikartlaggning/</p>	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag
<p>Samverkan i genomförandet av projekt kan bidra till ökad effektivitet, och synergier i de insatser som görs. Vikten av samarbete i projektgenomförandet har också lyfts fram i följeforskningen av programperioden 2007-2013[2]. Ett antal urvalsprinciper adresserar därför projektens samverkansytor och det mervärde samverkan kan skapa i förhållande till projektens inriktning.</p> <p>Det nationella regionalfondsprogrammet kan stödja regionöverskridande aktiviteter. Programmet bidrar därmed till ett mervärde i de aktiviteter som genomförs i de regionala strukturfondsprogrammen. Det är också viktigt att projekten med finansiering från det nationella programmet har en god regional kännedom och kan verka kompletterande i förhållande till de energieffektiviseringsinsatser som pågår i de för projekten aktuella</p>	

programområdena.

Insatserna inom investeringsprioriteringen ska riktas till små och medelstora företag. För att insatserna ska vara attraktiva är det därför av vikt att projektens aktiviteter har utformats med förankring i näringslivets behov och har en tydlig affärsmässig relevans för målgrupperna. Vikten av detta förstärks ytterligare av slutsatsen från följeforskningen i föregående programperiod där näringslivets och företagens medverkan inte var så framträdande i genomförandet som man önskat[3].

För att nå goda resultat vad gäller energieffektivisering är det vidare av vikt att projekten kan påvisa god kunskap inom området och en förmåga att värdera lösningars potentiella energieffektiviseringsvinst.

Det är önskvärt att insatserna inom investeringsprioriteringen i möjligaste mån genomförs inom ramen för befintliga strukturer, organisationer och nätverk. Dels för att undvika att bygga upp parallella strukturer, dels för att nyttja den organisatoriska kapacitet som redan finns på plats. Vad gäller nätverk är erfarenheten från tidigare insatser dessutom att det tar lång tid att bygga upp de förtroenderelationer som krävs för att det ska fungera väl.

Projekten inom insatsområde 3 bör även bidra till internationalisering, exempelvis inom ramen för EU:s strategi för Östersjöregionen. Vid projekturvalet kommer därför den internationella dimensionen i projektgenomförandet att värderas.

Följande principer kommer sammanfattningsvis att vara vägledande för projekturval inom investeringsprioriteringen, med hänsyn tagen till de enskilda projektens syfte och karaktär:

- Förankring i näringslivets behov och affärsmässig relevans för målgrupperna.
- Förmåga att bedöma potentiell energieffektiviseringsvinst samt marknadspotential och/eller investeringens lönsamhet.
- Organisatorisk kapacitet och projektledarens erfarenheter och kunskaper från tidigare insatser på området.
- Bidra till samordning och synergier med insatser inom de regionala programmen.
- God regional kännedom och analys av hur tänkta aktiviteter verkar kompletterande i förhållande till energieffektiviseringsinsatser i de aktuella

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag
<p>regionala programområdena.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Erfarenheter och kunskaper från tidigare insatser på området bör tillvaratas. • Internationell dimension, exempelvis inom ramen för EU:s strategi för Östersjöregionen. • Beaktar en hållbar utveckling ur ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv. 	
<p>[2] Tillväxtverket 2012: <i>En syntes av följeforskningen i de regionala strukturfundsprogrammen – 23 slutsatser</i>, Rapport 0129</p>	
<p>[3] Ibid</p>	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		4b - Att främja energieffektivitet och användning av förnybar energi i företag							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporteringsfrekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			1 540,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO02	Produktiv investering: Antal företag som får bidrag	Företag	Eruf	Mer utvecklade			140,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO04	Produktiv investering: Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag	Eruf	Mer utvecklade			1 400,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO06	Produktiv investering: Privata investeringar som matchar offentligt stöd till företag (bidrag)	euro	Eruf	Mer utvecklade			3 000 000,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

2.A.4 Investeringsprioritering

Investeringsprioriteringens id-nummer	4f
Investeringsprioriteringens rubrik	Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik

2.A.5 Särskilda mål för investeringsprioriteringen och förväntade resultat

Det särskilda målets id-nummer	1
Det särskilda målets benämning	Ökad tillgång till riskkapital för den primära målgruppen
Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd	Den övergripande målsättningen är att inom ramen för denna investeringsprioritering bidra till genomförandet av insatser som leder till att utbudet av privat och offentligt riskkapital i tidiga faser stärks inom områden relaterade till klimat, förnybar energi och energieffektivisering och bidrar till en koldioxidsnål ekonomi. Den primära målgruppen för insatserna inom investeringsprioriteringen är små och medelstora företag i huvudsakligen tidig fas med stor tillväxtpotential, och som arbetar med innovativa tjänster såväl som produkter som har en direkt eller indirekt klimatgasreducerande effekt. Detta bidrar till ökad spridning och anammade av tjänster och teknik som stödjer övergången till en koldioxidsnål ekonomi. Föreslagna insatser ska dra nytta av kunskapsuppbyggnad från tidigare insatser på området samtidigt som befintliga strukturer används i möjlig mån, både vad gäller sektorkompetens och operativ kompetens inom riskkapitalområdet.

Tabell 3: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för ERUF och Sammanhållningsfonden)

Specifikt mål		1 - Ökad tillgång till riskkapital för den primära målgruppen						
ID	Indikator	Mätenhet	Regionkategori (i förekommande fall)	Utgångsvärde	Utgångsår	Målvärde (2023)	Datakälla	Rapporteringsfrekvens
0406	Omsättning i små och medelstora miljöföretag	MSEK (nettoomsättning)	Mer utvecklade	87 253,00	2011	96 791,00	SCB	Vartannat år
402	Investeringsvolym i riskkapital inom energi och miljöteknik	MSEK	Mer utvecklade	79,00	2012	230,00	Tillväxtanalys	Vartannat år

2.A.6 Åtgärder som ska få stöd inom investeringsprioriteringen (per investeringsprioritering)

2.A.6.1 Beskriv den typ av åtgärder som ska få stöd, med exempel, och hur de förväntas bidra till de särskilda målen. I tillämpliga fall, ange även huvudsakliga målgrupper, särskilda typer av territorier och typer av stödmottagare.

Investeringsprioritering	4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik
<p>Det övergripande syftet med insatserna inom investeringsprioriteringen är att förstärka möjligheten för en framgångsrik marknadsetablering av produkter och tjänster som bidrar till minskad klimatpåverkan.</p> <p>Det beskrivs under insatsområde 2 att det finns en generell avsaknad av riskvilligt kapital i tidiga utvecklingsfaser inom olika branscher. Bristen på kapital är dock markant tydligare i branscher där investerare inom venture capital ser större risker, bland annat beroende på en kapitalintensiv produktutveckling eller långa ledtider innan en försäljning kan ta fart. Ett sådant område är miljösektorn och särskilt när det gäller förnybar energi och energieffektivisering, med produkter som bidrar till minskad klimatpåverkan. Behovet av nyutvecklade produkter och tjänster för att skapa en hållbar utveckling som möter nationella energi- och klimatrelaterade mål betonar en akut brist på riskvilligt kapital inom sektorn. Inom energitekniksektorn finns särskilda inträdesbarriärer som inneburit att kapitalbristen där blivit större än i andra sektorer[1]. Specifika barriärer som identifierats inom sektorn är: större kapitalbehov på grund av längre kommersialiseringsprocess, bolagen är oftast svåranalyserade avseende teknisk verifiering eller kundnytta, bristande branschkompetens hos investerare samt svårigheten i att bedöma risken för förändringar i styrmedelsbaserad efterfrågan[2]. Till detta ska läggas att den traditionella modellen för privata VC investeringar innebär en investeringshorisont på 3-7 år, som stämmer dåligt överens med miljö- och energitekniksektorn där kommersialiseringsprocessen typiskt tar dubbelt så lång tid[3] [4]. Sammantaget pekar detta på att det finns ett behov för marknadskompletterande åtgärder inom området.</p> <p>Staten och andra offentliga aktörer har i Sverige en viktig roll att fylla för kapitalförsörjningen i faser där marknaden inte fungerar fullt ut. Totalt sett har kapitalförsörjningen till små och medelstora företag förstärkts genom bl.a. utlåning via Almi, etablerandet av Almi Invest och genom bildandet av nya riskkapitalaktörer som Inlandsinnovation AB och Fouriertransform AB. För att bidra till klimatrelaterade målsättningar i Sverige och internationellt, behövs satsningar för att förbättra möjligheten till framgångsrik marknadsetablering av produkter och tjänster som bidrar till minskad klimatpåverkan. Ett syfte med insatsen är därför att affärsmässiga investeringar som bidrar till klimatrelaterade målsättningar ska kunna genomföras.</p> <p>Sammanfattningsvis ska det projekt som ryms inom denna investeringsprioritering bidra till prioriteringens mål genom att vara inriktat på investeringar</p>	

Investeringsprioritering	4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik
<p>i bolag i tidig fas, med produkter och tjänster som bidrar till minskad klimatpåverkan.</p> <p>Insatsen bör utformas så att en förstärkande effekt skapas, dels genom en förbättrad möjlighet till kapitalförsörjning, men även genom att kompetens och erfarenhet kan förmedlas till målgruppen. Den kompetens som bör kunna tillföras företag i målgruppen är framför allt affärsmässighet, god förståelse för energisystemet, utvecklingspotential för teknik med energi- och klimatrelevans samt grund för internationalisering. Som typ av stödmottagare i denna satsning är en aktör inom, eller med anknytning till, befintlig struktur för insatser som riktar sig till bl.a. små- och medelstora företag och som inte enbart verkar på en regional nivå</p> <p>I samband med process för beviljande av projekt kommer en reglering av de horisontella kriterierna ingå</p> <p>[1] Energimyndigheten - Riskkapitalförsörjning i tidiga kommersiella faser inom energi- och miljöteknikområdet – 2011.</p> <p>[2] Isaksson, Anders - Om miljöteknik har en längre kommersialiseringsprocess än andra tillväxtföretag – 2011.</p> <p>[3] Ibid.</p> <p>[4] SVD - Riskkapitalet ratar miljön –10/9 2013.</p>	

2.A.6.2 Vägledande principer för urval av insatser

Investeringsprioritering	4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik
Urval kommer att göras av ett projekt som syftar till att det etableras en riskkapitalfond vars verksamhet bidrar till att investeringar genomförs i företag	

Investeringsprioritering	4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik
<p>i den primära målgruppen för investeringsprioriteringen. Projektförslaget bör vara utformat på ett sådant sätt att befintliga strukturer utnyttjas, samt att en långsiktigt stabil grund för fondverksamheten säkerställs. Urvalet kommer att baseras på utförarens bedömda möjlighet att finna lämpliga investeringsobjekt inom investeringsprioriteringen samt utifrån följande principer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Medfinansiering är säkerställd vid projektstart. • Expertkompetens inom affärsutveckling och nationell finansiering relaterat till klimatfrågor, teknikområdet energieffektivisering samt förnybar energi. • Erfarenhet från kommersialisering och internationalisering inom investeringsprioriteringen. • Operativ kompetens från ägarkapitalinvesteringar i tidiga faser. • Track-record beträffande tidigare finansiering inom investeringsprioriteringen. • Inriktning på företag med kundnytta och stor framtida kommersiell potential. • Samfinansiering med privat kapital i varje enskild investering. • Inriktning på direktinvesteringar verksamhet i tidiga faser, alternativt med möjlighet till indirekta investeringar via t.ex. mindre sektorsinriktade investeringsfonder. • Relevanta avkastningskrav. • Uppfyller legala krav som följer med uppgiften att förvalta offentliga medel. • Beaktar en hållbar utveckling ur ett socialt, ekonomiskt och miljömässigt perspektiv. 	

2.A.6.3 Planerad användning av finansieringsinstrument (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik
<p>En väl fungerande kapitalförsörjning är avgörande för start av företag och för en hållbar tillväxt. Företags behov av externt kapital ska i första hand tillgodoses på den privata marknaden, men det finns områden där det kan finnas behov av marknadskompletterande finansiering, bland annat i tidiga utvecklingskedan i företag inom området övergång till en koldioxidsnål ekonomi. Inom denna sektor finns särskilda inträdesbarriärer som innebär att kapitalbristen där blivit större än i andra sektorer. Specifika barriärer som identifierats inom sektorn är bl.a. större kapitalbehov på grund av längre kommersialiseringprocess, svåranalyserade bolag avseende teknisk verifiering eller kundnytta, bristande branschkompetens hos investerare samt svårigheten i att bedöma risken för förändringar i styrmedelsbaserad efterfrågan. Den traditionella modellen för privata VC-investeringar innebär en</p>	

Investeringsprioritering	4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik
<p>investeringshorisont på 3-7 år, vilket stämmer dåligt överens med denna sektor där kommersialiseringsprocessen typiskt tar dubbelt så lång tid.</p> <p>Implementering av finansiella instrument under kommande programperiod 2014–2020 kommer inte att bedrivas i ett vakuum utan måste belysas inom ramen för de erfarenheter som redan finns. I genomförande av de regionala programmen i innevarande period har finansiella instrument i form av riskkapitalfonder etablerats och erfarenheter från dessa program kan föras vidare. Dock har inget av dessa varit fokuserade på affärsutveckling för en koldioxidsnål ekonomi. Det finns däremot andra aktörer som har erfarenhet av området och även analyser kring tillgång och efterfrågan på kapital och därmed sektorsspecifik kompetens som kan föras in det fortsatta arbetet.</p> <p>Mot bakgrund av detta gäller att insatsområdet ska ge utrymme för implementering av ett finansiellt instrument som bidrar till genomförandet av insatser som leder till att utbudet av privat och offentligt riskkapital i tidig fas stärks inom innovativa små och medelstora företag med varor och/eller tjänster som har en direkt eller indirekt klimatgasreducerande effekt. Investeringsprioritet 2 inom insatsområdet ska uteslutande finansiera ovan nämnda instrument i enlighet med beskrivningen. Insatsen kommer att genomföras som ägarkapital i en revolverande fond. I enlighet med regelverket kommer en förhandsbedömning att tas fram innan beslut om stöd fattas av den förvaltande myndigheten</p>	

2.A.6.4 Planerad användning av större projekt (i tillämpliga fall)

Investeringsprioritering	4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik

2.A.6.5 Utfallsindikatorer per investeringsprioritering och, i tillämpliga fall, per regionkategori

Tabell 5: Gemensamma och programspecifika utfallsindikatorer (per investeringsprioritering, uppdelade per regionkategori för ESF och i tillämpliga fall för Eruf)

Investeringsprioritering		4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporteringsfrekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
CO01	Produktiv investering: Antal företag som får stöd	Företag	Eruf	Mer utvecklade			50,00	Förvaltande myndighets	Löpande

Investeringsprioritering		4f - Främja forskning och innovation i samt tillämpning av koldioxidsnål teknik							
ID	Indikator	Mätenhet	Fond	Regionkategori (i tillämpliga fall)	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporteringsfrekvens
					Män	Kvinnor	Totalt		
								datasystem	
CO03	Produktiv investering: Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag	Företag	Eruf	Mer utvecklade			50,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande
CO07	Produktiv investering: Privata investeringar som matchar offentligt stöd till små och medelstora företag (annat än bidrag)	euro	Eruf	Mer utvecklade			63 632 000,00	Förvaltande myndighets datasystem	Löpande

2.A.7 Social innovation, transnationellt samarbete och bidrag till de tematiska målen 1–7

Insatsområde	3 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer
--------------	---

2.A.8 Resultatram

Tabell 6: Det prioriterade områdets resultatram (per fond och, för Eruf och ESF, per regionkategori)

Insatsområde		3 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer											
ID	Typ av indikator	Indikator eller viktigt genomförandesteg	Om måtenhet tillämpligt	Fond	Regionkategori	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)			Datakälla	I förekommande fall, en förklaring av indikatorns relevans
						Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt		
01	Finansiell	Utgifter	EURO	Eruf	Mer utvecklade			45 400 629			151 335 430,00	Förvaltande myndighet	
2	Genomförandesteg	Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag baserat på projekt som finansierar investeringar i portföljföretag	Antal	Eruf	Mer utvecklade			10				Projekt	
CO03	Aktivitet	Produktiv investering: Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag	Företag	Eruf	Mer utvecklade			0			50,00	Projekt	
CO04	Aktivitet	Produktiv investering: Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag	Eruf	Mer utvecklade			350			1 400,00	Projekt	

Kompletterande kvalitativ information om inrättandet av resultatramen

Förvaltande myndighet har bedömt att det är mest lämpligt att använda sig av aktivitetsindikatorer för resultatramverket och komplettera dessa med en finansiell indikator per insatsområde. Bedömningen motiveras av att aktivitetsindikatorer kan härledas till programmets genomförande till fullo och att de är möjliga att mäta kontinuerligt under programmets genomförande. Resultatindikatorer kommer inte att användas.

De metoder och kriterier som har använts för att välja ut relevanta aktivitetsindikatorer följer de riktlinjer som kommissionen har angivit. Beräkningarna av ett rimligt värde för delmålet för 2018 för varje utvald aktivitetsindikator har grundats på erfarenheter från föregående programperiod samt en

bedömning av hur snabbt projekt inom respektive insatsområde kan förväntas generera utfall för varje aktivitetsindikator. Det uppskattade totala antalet projekt inom respektive insatsområde har också beaktats. Förvaltande myndighet gör bedömningen att de valda aktivitetsindikatorerna uppfyller kravet om att omfatta mer än 50 % av den finansiella allokeringen för insatsområdet.

När det gäller den finansiella indikatorn ”Utbetalda medel” per insatsområde, har beräkningarna utgått från kravet om att samtliga utbetalningar som ingår ska grundas på stödberättigande kostnader utbetalda till stödmottagaren och att dessa ska vara attesterade av attesterande myndighet. Förvaltande myndighet har beaktat erfarenheter från programperioden 2007-2013 och då särskilt fokuserat på hur utbetalningarna genomfördes under motsvarande del av programperioden dvs 2007-2011. Det faktum att programmet för programperioden 2014-2020 är mer fokuserat och koncentrerat samt att förvaltande myndighet har en väl fungerande organisation på plats har också vägts in. Utbetalningsnivån har skiljt sig åt mellan programmets insatsområden under programperioden 2007-2013 och förvaltande myndighet har vägt in dessa variationer vid fastställande av resultatramverket.

Förvaltande myndighet överväger möjligheterna att i vissa särskilda fall, tillåta längre projektperioder än vad som varit möjligt under programperioden 2007-2013. Längre projektperioder medför att utfallet för aktivitetsindikatorerna kommer att komma relativt långt in i programperioden, vilket resulterar i att delmålen för 2018 i resultatramverket i dessa fall är lägre än för andra insatsområden.

Programmet förväntas genomföras genom ett relativt litet antal projekt med stor omslutning. Det gör att varje enskilt projekts genomförande har ett stort genomslag på hur väl programmet lyckas nå delmål och slutmål i för samtliga indikatorer i programmen i allmänhet och indikatorerna i resultatramverket i synnerhet.

Inom insatsområde 1 har delmålet för aktivitetsindikatorn ”Färdigställande av instrument i en multidisciplinär forskningsinfrastruktur” satts till 0. För att ändå följa upp beviljade insatser kommer programmet att använda genomförandesteget (Key implementation step) ” Projekterat antal instrument i en multidisciplinär forskningsinfrastruktur baserat på projekt som finansierats”. Detta genomförandesteg kommer att följas löpande under programgenomförandet och återrapporteras i den årliga genomföranderapporten som lämnas till kommissionen.

För insatsområde 2 har delmålet för aktivitetsindikatorn ”Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag” satts till 0. För att ändå följa upp beviljade insatser kommer programmet att använda genomförandesteget (Key implementation step) ” Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än

bidrag baserat på projekt som finansierar investeringar i portfölj företag”. Detta genomförandesteg kommer att följas löpande under programgenomförandet och återrapporteras i den årliga genomföranderapporten som lämnas till kommissionen.

För insatsområde 3 har delmålet för aktivitetsindikatorn ”Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag” satts till 0. För att ändå följa upp beviljade insatser kommer programmet att använda genomförandesteget (Key implementation step) ”Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag baserat på projekt som finansierar investeringar i portfölj företag”. Detta genomförandesteg kommer att följas löpande under programgenomförandet och återrapporteras i den årliga genomföranderapporten som lämnas till kommissionen.

I de flesta fall har endast en aktivitetsindikator per insatsområde valts ut till resultatramverket. Motivet till detta är att programmet är så pass fokuserat och koncentrerat att varje utvald aktivitetsindikator bedöms omfatta en större del av de förväntade projekten. Få indikatorer i resultatramverket gör det också lättare att följa upp och överblicka genomförandet och ökar möjligheterna till korrigerande åtgärder om tendenserna pekar mot att resultatramverket inte kommer att uppfyllas.

2.A.9 Insatskategorier

Insatskategorier motsvarande innehållet i det prioriterade området, baserat på en nomenklatur som antagits av kommissionen och en preliminär uppdelning av unionens stöd.

Tabellerna 7–11: Insatskategorier

Tabell 7: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		3 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	065. Forsknings- och innovationsinfrastruktur, processer, tekniköverföring och samarbete i företag med inriktning på en koldioxidsnål ekonomi och motståndskraft mot klimatförändringar	37 833 857,0 0
ERDF	Mer utvecklade	068. Energieffektivitet och demonstrationsprojekt i små och medelstora företag samt stödjande åtgärder	37 833 858,0 0

Tabell 8: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde	3 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer

Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	37 833 857,00
ERDF	Mer utvecklade	03. Stöd genom finansieringsinstrument: riskkapital, eget kapital eller motsvarande	37 833 858,00

Tabell 9: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		3 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	27 889 665,00
ERDF	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	24 276 834,00
ERDF	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	23 501 216,00

Tabell 10: Dimension 4 – Territoriella genomförandemekanismer

Insatsområde		3 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro
ERDF	Mer utvecklade	07. Ej tillämpligt	75 667 715,00

Tabell 11: Dimension 6 – ESF:s andratema (bara ESF och YEI)

Insatsområde		3 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	
Fond	Regionkategori	Kod	belopp i euro

2.A.10 Sammanfattning av den planerade användningen av tekniskt stöd, vid behov inklusive åtgärder för att öka den administrativa kapaciteten hos de myndigheter som är delaktiga i förvaltningen och kontrollen av programmen och stödmottagarna (i tillämpliga fall) (per insatsområde)

Insatsområde:		3 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	

2.B BESKRIVNING AV INSATSOMRÅDEN FÖR TEKNISKT STÖD

2.B.1 Insatsområde

Insatsområdets id-nummer	4
Insatsområdets rubrik	Tekniskt stöd (TA)

2.B.2 Motivering till att inrätta ett insatsområde som omfattar mer än en regionkategori (i tillämpliga fall)

2.B.3 Fond och regionkategori

Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag (summa stödberättigande utgifter eller stödberättigande offentliga utgifter)
Eruf	Mer utvecklade	Offentlig

2.B.4 Särskilda mål och förväntade resultat

ID	Specifikt mål	Resultat som medlemsstaterna försöker uppnå med unionens stöd
1	Tekniskt stöd ska leda till att programmet genomförs ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidrar till att programmets mål nås inom övriga insatsområden.	Tekniskt stöd ska leda till att programmet genomförs ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidrar till att programmets mål nås inom övriga insatsområden.

2.B.5 Resultatindikatorer

Tabell 12: Programspecifika resultatindikatorer (per särskilt mål) (för Eruf/ESF/Sammanhållningsfonden)

Insatsområde		1 - Tekniskt stöd ska leda till att programmet genomförs ändamålsenligt, rättssäkert och effektivt samt bidrar till att programmets mål nås inom övriga insatsområden.									
ID	Indikator	Mätenhet	Utgångsvärde			Utgångsår	Målvärde (2023)			Datakälla	Rapporteringsfrekvens
			Män	Kvinnor	Totalt		Män	Kvinnor	Totalt		

2.B.6 En beskrivning av åtgärder som ska få stöd och hur de förväntas bidra till de särskilda målen (per insatsområde)

2.B.6.1 En beskrivning av åtgärder som ska få stöd och hur de förväntas bidra till de särskilda målen

Insatsområde	4 - Tekniskt stöd (TA)
Tekniskt stöd kan lämnas för att programmet skall kunna genomföras på ett effektivt och rättssäkert sätt och för att informera om och stimulera ett brett	

Insatsområde	4 - Tekniskt stöd (TA)
<p>deltagande i programmet. Tekniskt stöd kan finansiera en rad aktiviteter, däribland förberedelser, förvaltning, övervakning, utvärdering, information och kontroller. Övervakningskommittén beslutar om budget för tekniskt stöd. Förvaltande myndighet beslutar om utbetalning av tekniskt stöd.</p> <p>För förvaltande och attesterande myndigheten kan följande kostnader medfinansieras av tekniskt stöd; förberedelser, förvaltning, kontroller, utvärdering, informationsinsatser, seminarier, datasystem och utvärderingar.</p> <p>För revisionsmyndigheten kan kostnader för revision medfinansieras av tekniskt stöd.</p> <p>För övervakningskommittén kan kostnader för förberedelser och genomförande av övervakningskommitténs möten medfinansieras av tekniskt stöd.</p> <p>Det tekniska stödet ska användas för att nå ett enkelt och effektivt genomförande. Fokus i utvecklingsarbetet kommer att ligga på:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mer förenkling och minskad administrativ börda för projektägare. • Ökad samordning och gränsöverskridande samverkan mellan olika program. Projekt och fonder. • Resultatorienterat arbetssätt där projekturval, indikatorer, uppföljning, utvärdering och lärande hänger ihop 	

2.B.6.2 Aktivitetsindikatorer som förväntas bidra till resultaten

Tabell 13: Utfallsindikatorer (per insatsområde) (för Eruf/ESF/Sammanhållningsfonden)

Insatsområde	4 - Tekniskt stöd (TA)					
ID	Indikator (namn på indikator)	Mätenhet	Målvärde (2023) (frivilligt)			Datakälla
			Män	Kvinnor	Totalt	
100	Utbetalade medel av programmets totala budget	Andel i %			100,00	Förvaltande myndighets datasystem
200	Externa utvärderingar som har genomförts under programperiod	Antal			15,00	Förvaltande myndighet

300	Antalet anställda (årsarbetskrafter) vilkas löner medfinansieras av TA	Årsarbetskrafter			Förvaltande myndighet - Årliga genomföranderapporten
-----	--	------------------	--	--	--

2.B.7 Insatskategorier (per insatsområde)

Motsvarande insatskategorier, enligt en nomenklatur som antagits av kommissionen, och en preliminär fördelning av unionens medel

Tabellerna 14–16: Insatskategorier

Tabell 14: Dimension 1 – Interventionsområde

Insatsområde		4 - Tekniskt stöd (TA)	
Fond	Regionkategori	Kod	Belopp i euro
Eruf	Mer utvecklade	121. Förberedelse, genomförande, övervakning och kontroll	4 796 811,00
Eruf	Mer utvecklade	122. Utvärdering och undersökningar	266 489,00
Eruf	Mer utvecklade	123. Information och kommunikation	266 490,00

Tabell 15: Dimension 2 – Finansieringsform

Insatsområde		4 - Tekniskt stöd (TA)	
Fond	Regionkategori	Kod	Belopp i euro
Eruf		01. Bidrag utan återbetalningsskyldighet	5 329 790,00

Tabell 16: Dimension 3 – Typ av område

Insatsområde		4 - Tekniskt stöd (TA)	
Fond	Regionkategori	Kod	Belopp i euro
Eruf	Mer utvecklade	01. Storstadsområden (tätbefolkade, >50 000 invånare)	2 046 640,00
Eruf	Mer utvecklade	02. Mindre stadsområden (mindre tätbefolkade, >5 000 invånare)	1 668 224,00
Eruf	Mer utvecklade	03. Landsbygdsområden (glesbefolkade)	1 614 926,00

3. FINANSIERINGSPLAN

3.1 Medel per fond och belopp för resultatreserven

Tabell 17

Fond	Regionkategori	2014		2015		2016		2017		2018		2019		2020		Totalt	
		Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv	Huvudsakligt anslag	Resultatreserv
Eruf	Mer utvecklade	16 846 827,00	1 075 330,00	17 184 103,00	1 096 858,00	17 528 084,00	1 118 814,00	17 446 908,00	1 113 632,00	17 796 071,00	1 135 920,00	18 152 211,00	1 158 653,00	18 515 446,00	1 181 838,00	123 469 650,00	7 881 045,00
Totalt		16 846 827,00	1 075 330,00	17 184 103,00	1 096 858,00	17 528 084,00	1 118 814,00	17 446 908,00	1 113 632,00	17 796 071,00	1 135 920,00	18 152 211,00	1 158 653,00	18 515 446,00	1 181 838,00	123 469 650,00	7 881 045,00

3.2 Medel per fond och nationell medfinansiering (i euro)

Tabell 18a: Finansieringsplan

Prioriterat område	Fond	Regionkategori	Beräkningsunderlag för unionens stöd (Summa stödberättigande kostnader eller offentliga stödberättigande kostnader)	Unionsstöd (a)	Nationell motpart (b) = (c) + (d)	Preliminär uppdelning av den nationella medfinansieringen		Totalt finansiering (e) = (a) + (b)	Samfinansieringsnivå (f) = (a) / (e) (2)	EIB-bidrag (g)	Huvudsakligt anslag		Resultatreserv		Resultatreserven som andel av det totala unionsstödet (l) = (j) / (a) * 100
						Nationell offentlig finansiering (c)	Nationell privat finansiering (d) (1)				Unionsstöd (h) = (a) - (j)	Nationell medfinansiering (i) = (b) - (k)	Unionsstöd (j)	Nationell medfinansiering (k) = (b) * (j) / (a)	
1	Eruf	Mer utvecklade	Totalt	29 492 975,00	29 492 975,00	29 327 975,00	165 000,00	58 985 950,00	50,000000000000%		27 791 606,00	27 791 606,00	1 701 369,00	1 701 369,00	5,77%
2	Eruf	Mer utvecklade	Offentlig	20 860 215,00	20 860 215,00	20 860 215,00	0,00	41 720 430,00	50,000000000000%		19 414 509,00	19 414 509,00	1 445 706,00	1 445 706,00	6,93%
3	Eruf	Mer utvecklade	Totalt	75 667 715,00	75 667 715,00	74 910 665,00	757 050,00	151 335 430,00	50,000000000000%		70 933 745,00	70 933 745,00	4 733 970,00	4 733 970,00	6,26%
4	Eruf	Mer utvecklade	Offentlig	5 329 790,00	5 329 790,00	5 329 790,00	0,00	10 659 580,00	50,000000000000%		5 329 790,00	5 329 790,00			
Totalt	Eruf	Mer utvecklade		131 350 695,00	131 350 695,00	130 428 645,00	922 050,00	262 701 390,00	50,000000000000%		123 469 650,00	123 469 650,00	7 881 045,00	7 881 045,00	6,00%
Slutsumma				131 350 695,00	131 350 695,00	130 428 645,00	922 050,00	262 701 390,00	50,000000000000%	0,00	123 469 650,00	123 469 650,00	7 881 045,00	7 881 045,00	

(1) Ska endast fyllas i om de insatsområdena uttrycks i totala kostnader.

(2) Detta tal kan rundas av till närmaste heltal i tabellen. Den exakta satsen som används för att ersätta betalningar är kvoten (f).

Tabell 18c: Uppdelning av finansieringsplanen per insatsområde, fond, regionkategori och tematiskt mål

Prioriterat område	Fond	Regionkategori	Tematiskt mål	Unionsstöd	Nationell motpart	Totalt finansiering
Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	Eruf	Mer utvecklade	Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	29 492 975,00	29 492 975,00	58 985 950,00
Öka små och medelstora företags konkurrenskraft	Eruf	Mer utvecklade	Öka konkurrenskraften hos små och medelstora företag, jordbrukssektorn (för EJFLU) och fiske- och vattenbrukssektorn (för EHFF)	20 860 215,00	20 860 215,00	41 720 430,00

Prioriterat område	Fond	Regionkategori	Tematiskt mål	Unionsstöd	Nationell motpart	Totalt finansiering
Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Eruf	Mer utvecklade	Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi inom alla sektorer	75 667 715,00	75 667 715,00	151 335 430,00
Totalt				126 020 905,00	126 020 905,00	252 041 810,00

Tabell 19: Preliminärt stödbelopp som ska användas för mål om klimatförändringar

Prioriterat område	Preliminärt stödbelopp som ska användas för mål om klimatförändringar (i euro)	Proportion av det operativa programmets totala anslag (%)
3	75 667 715,00	57,61%
Totalt	75 667 715,00	57,61%

4. INTEGRERAT TILLVÄGAGÅNGSSÄTT VID TERRITORIELL UTVECKLING

En beskrivning av det integrerade tillvägagångssättet vid territoriell utveckling som tar hänsyn till det operativa programmets innehåll och mål med beaktande av partnerskapsöverenskommelsen, och som visar hur det operativa programmet bidrar till att programmets mål uppnås och till de förväntade resultaten

Se kapitel 1 i den sammanfattande analysen om programmets utmaningar.

4.1 Lokalt ledd utveckling (i tillämpliga fall)

Tillvägagångssättet vid användning av instrument för lokalt ledd utveckling samt principerna för att fastställa i vilka områden de kommer att genomföras

Ej aktuellt i detta program.

4.2 Integrerade åtgärder för hållbar stadsutveckling (i tillämpliga fall)

I tillämpliga fall, det preliminära beloppet för Eruf-stödet för integrerade åtgärder för hållbar stadsutveckling, som ska genomföras i enlighet med artikel 7.2 i förordning (EU) nr 1301/2013 och det preliminära ESF-stödet till integrerade åtgärder.

Ej aktuellt i detta program.

Tabell 20: Integrerade åtgärder för hållbar stadsutveckling – preliminära belopp för Eruf- och ESF-stöd

Fond	Eruf- och ESF-stöd (preliminärt) (i euro)	Proportion av det totala anslaget från fonden till programmet
Totalt Eruf	0,00	0,00%
TOTALT ERUF+ESF	0,00	0,00%

4.3 Integrerade territoriella investeringar (ITI) (i tillämpliga fall)

Tillvägagångssättet vid användning av integrerade territoriella investeringar (enligt definitionen i artikel 36 i förordning 1303/2013) i andra fall än dem som avses i punkt 4.2, och deras preliminära anslag från varje insatsområde.

Ej aktuellt i detta program.

Tabell 21: Preliminära anslagsbelopp till andra integrerade territoriella investeringar än dem som avses i punkt 4.2 (aggregerat belopp)

Insatsområde	Fond	Preliminärt anslag (unionens stöd) (i euro)
Totalt		0,00

4.4 Bestämmelser för interregionala och transnationella åtgärder inom det operativa programmet, där stödmottagarna finns i mer än en medlemsstat. (i tillämpliga fall)

Interregional och transnationellt samarbete kommer att kunna genomföras i programmet inom samtliga insatsområden under förutsättning att de bidrar till programmets måluppfyllelse. Insatserna ska ha sin grund i en gränsöverskridande analys. Förvaltande myndighet kan godkänna att en insats genomförs utanför programområdet inom ramen för de villkor som anges i artikel 70.2 i förordning (EU) nr 1303/2013.

Samarbetsåtgärder som bidrar till EU:s strategi för Östersjöregionen kommer programmet att kunna stödja på två sätt:

A – makroregionalt integrerade projekt

Projektansökan skrivs redan från början med transnationellt samarbete som en integrerad del av projektet. De samarbetsparter som ska ingå i projektet från andra medlemsstater i makroregionen är identifierade och avser att söka stöd från sina respektive program för att kunna delta i projektet.

B – transnationell komponent

Redan pågående projekt ges möjlighet att söka ytterligare medel för samarbete med andra relevanta projekt i makroregionen. Genom att medel för samarbete söks separat genom en så kallad ”transnationell komponent” ges större flexibilitet gällande längd och inriktning på samarbetet.

Det är värt att notera att samarbetsåtgärderna kan genomföras med parter från olika struktur- och investeringsfonder, t ex mellan regionalfonden och socialfonden eller landsbygdsfonden.

Förvaltande myndighet kommer att informera om möjligheterna till finansiering av samarbete med aktörer i makroregionen. Ett konkret exempel kan vara särskilda utlysningar med inriktning mot EU:s strategi för Östersjöregionen.

De insatser som kommer att stödjas enligt ovan ska ha ett mervärde för programområdet samt bidra till strategins mål och prioriteringar.

Samverkansåtgärderna i programmet bör ha inriktning på att hitta och/eller genomföra gemensamma lösningar på identifierade gränsöverskridande problem.

4.5 Hur de inom programmet planerade insatserna bidrar till makroregionala strategier och havsområdesstrategier, enligt de behov för programområdet som fastställts av medlemsstaten (i tillämpliga fall) (i tillämpliga fall)

(När medlemsstaten och regionerna deltar i makroregionala strategier och havsområdesstrategier)

Många av de utmaningar som Sverige och EU står inför är gränsöverskridande i sin natur, både för lokal, regional och nationell nivå. Även strategin för Europa 2020-betonas vikten av ett närmare samarbete mellan unionens medlemmar. EU:s strategi för Östersjöregionen ger en viktig vägledning för valet av insatser och bidrar till att det regionala strukturfondsprogrammet kan användas på ett mer målmedvetet och fokuserat sätt för att möta gemensamma utmaningar i makroregionen.

En framgångsfaktor för EU:s strategi för Östersjöregionen är en väl fungerande flernivåstyrning mellan olika samhällssektorer. Alla nivåer behöver delta i arbetet för att nå strategins mål; rädda havsmiljön, sammanlänka regionen och öka välståndet.

Ett Östersjöstrategiprojekt kan utgöras antingen av ett Flagg skeppsprojekt som anges i strategins handlingsplan eller projekt med tydlig makroregional påverkan som bidrar till att nå strategins mål och indikatorer genom att bidra till att genomföra en eller flera av åtgärder i handlingsplanen.

I den svenska programkontexten kommer bidragen till genomförandet av EU:s strategi för Östersjöregionen främst att innebära verksamhet som genomförs i samarbete med ett eller flera andra länder i makroregionen.

I programmet framgår under Kapitel 1 en beskrivning om hur programmet förhåller sig till EU:s strategi för Östersjöregionen. I Kapitel 2 beskrivs under respektive insatsområde om och i så fall hur denna strategi ska hanteras inom det aktuella insatsområdet. Frågan beskrivs således integrerat i programmet.

5. SÄRSKILDA BEHOV I GEOGRAFISKA OMRÅDEN MED STÖRST FATTIGDOM ELLER HOS MÅLGRUPPER SOM ÄR SÄRSKILT UTSATTA FÖR DISKRIMINERING ELLER SOCIAL UTESTÄNGNING (i tillämpliga fall)

5.1 Geografiska områden med störst fattigdom eller målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering eller social utestängning

Ej aktuellt i programmet.

5.2 Strategi för att möta de särskilda behoven i geografiska områden med störst fattigdom eller hos målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering eller social utestängning samt, i tillämpliga fall, bidraget till det integrerade tillvägagångssätt som anges i partnerskapsöverenskommelsen

Tabell 22: Åtgärder för att möta de särskilda behoven i geografiska områden med störst fattigdom eller hos målgrupper som är särskilt utsatta för diskriminering eller social utestängning

Målgrupp/geografiskt område	Huvudsaklig typ av planerade åtgärder som ingår i det integrerade tillvägagångssättet	Prioriterat område	Fond	Regionkategori	Investeringsprioritering
------------------------------------	--	---------------------------	-------------	-----------------------	---------------------------------

6. SÄRSKILDA BEHOV I OMRÅDEN MED ALLVARLIGA OCH PERMANENTA, NATURBETINGADE ELLER DEMOGRAFISKA NACKDELAR (I TILLÄMPLIGA FALL)

Med hänvisning till art 174 i fördraget berörs i Sverige endast programmen för Övre Norrland respektive Mellersta Norrland. I dessa program såväl som i detta program adresseras demografiska utmaningar och gleshet i programmets kapitel 1 och 2.

7. MYNDIGHETER OCH ORGAN MED ANSVAR FÖR FÖRVALTNING, KONTROLL OCH REVISION SAMT RELEVANTA PARTERS ROLL

7.1 Relevanta myndigheter och organ

Tabell 23: Relevanta myndigheter och organ

Myndighet/organ	Namn på myndigheten/organet samt avdelning eller enhet	Namn på chef för myndigheten eller organet (befattning eller tjänst)	Adress	E-post
Förvaltningsmyndighet	Tillväxtverket	Generaldirektör	Box 4044 102 61 Stockholm	tillvaxtverket@tillvaxtverket.se
Attesterande myndighet	Tillväxtverket	Generaldirektör	Box 4044 102 61 Stockholm	tillvaxtverket@tillvaxtverket.se
Revisionsmyndighet	Ekonomistyringsverket	Chef för avdelningen för EU-revision	Drottninggatan 89, Box 45316, SE-104 30, Stockholm, Sweden	registrator@esv.se
Organ till vilket kommissionen kommer att göra utbetalningar	Riksgäldskontoret	Riksgäldsdirektören		riksgalden@riksgalden.se

7.2 De relevanta parternas engagemang

7.2.1 Åtgärder som vidtagits för att engagera parterna i utformningen av det operativa programmet och parternas roll i genomförandet, övervakningen och utvärderingen av programmet

Det grundläggande syftet med det nationella regionalfondsprogrammet är att tillföra ett mervärde till det regionala tillväxtarbetet och genomförandet av den europeiska sammanhållningspolitiken. Enligt de riktlinjer som angivits av regeringen och som varit styrande för framtagandet av programmet innebär detta att programmet ska bidra till att få fram kvalitativa projekt i konkurrens i syfte att stödja en långsiktig utveckling inom vissa tematiska områden. Programmet ska också stödja samverkansprojekt mellan län samt projekt mellan län och den nationella nivån som bidrar till att utveckla regionala styrkeområden utifrån de regionala förutsättningarna i olika delar av landet. Utöver det ska programmet bidra till att utveckla flernivåstyrning dvs. mellan nivåer och aktörer, främja insatser som bidrar till en ökad samverkan med andra relevanta EU-program samt främja insatser som bidrar till en ökad medverkan av näringslivet. Slutligen ska insatser genomföras inom det nationella regionalfondsprogrammet för att utveckla arbetet med utvärdering, återföring av kunskap och lärande i strukturfondsarbetet. För att säkerställa att programmet motsvarar dessa ambitioner har ett stort antal aktörer, från olika nivåer och sektorer, varit involverade i programframtagandet. Även i genomförandet av programmet är det av central betydelse att olika perspektiv och intressenter finns representerade.

Relevanta aktörers deltagande i programframtagandet

Enligt regeringens beslut från den 16 maj 2013 ska det nationella regionalfundsprogrammet utarbetas i nära dialog med Regeringskansliet. Dialoger ska även föras med de aktörer som har samordningsansvaret för det regionala tillväxtarbetet. Samverkan med processerna för framtagande av de regionala strukturfundsprogrammen utgör en central del av detta, liksom hänsyn till de planer och strategier som finns förankrade på regional nivå. Som stöd vid utarbetandet av programmet ska även ett partnerskap utses med företrädare för privat, offentlig samt ideell sektor ingå. Myndigheter och andra aktörer som bedöms relevanta för programmets inriktning bör även erbjudas plats i partnerskapet. Myndighetsgruppen, med representation från Tillväxtverket (samordningsansvarig), Energimyndigheten, Vinnova har utarbetat programförslaget i enlighet med detta. När det gäller programmets tematiska område 1 har även Vetenskapsrådet deltagit.

Dialog med Regeringskansliet

Sedan den 16 maj 2013, då myndigheterna fick uppdraget att utarbeta ett förslag till nationellt regionalfundsprogram, har det förts en regelbunden dialog med Regeringskansliet. Med undantag av semestertiderna (från början juli till mitten av augusti) har formella möten ägt rum mellan representanter från Regeringskansliet och myndighetsgruppen varannan vecka. Datum för dessa har varit 17 maj, 28 maj, 14 juni, 27 juni, 20 augusti, 3 september, 10 september och 25 september 2013. Av dessa möten har 27 juni respektive 3 september 2013 varit formella avrapporteringstillfällen med representanter från flera berörda departement. Vid övriga tillfällen har endast representanter från Näringsdepartementet deltagit. På mötena har myndighetsgruppen levererat statusrapporter gällande programframtagandet och specifika frågor gällande inriktning och förtydligande av uppdraget har diskuterats. Regeringskansliet fick även ta del av det utkast till program som skickades ut den 18 september 2013.

Dialog med regionalt tillväxtansvariga och processer för framtagande av regionala strukturfundsprogram

Under utarbetande av programmet har myndighetsgruppen för framtagandet av det nationella regionalfundsprogrammet kallat till två formella möten för regional dialog med regionalt tillväxtansvariga, samordningsansvariga för skrivande av de regionala strukturfundsprogrammen samt representanter från länsstyrelserna. Dessa har ägt rum den 12 juni samt 28 augusti 2013. På dessa möten har myndighetsgruppen informerat om det pågående arbetet och öppnat upp för inspel, frågor och diskussion kring programmets inriktning och prioriteringar. Representanter från samtliga programområden har närvarat vid dessa tillfällen.

Utöver de två formella tillfällena har myndighetsgruppen för framtagande av det nationella regionalfundsprogrammet deltagit tillsammans med samordningsansvariga för skrivande av de regionala strukturfundsprogrammen i gemensamma övningar under ledning av Näringsdepartementet. Vid dessa tillfällen har det även förts diskussioner kring innehåll och avgränsning av programmet i förhållande till de regionala strukturfundsprogrammen.

Regionalt tillväxtansvariga aktörer och samordningsansvariga för skrivande av de regionala strukturfondsprogrammen fick även ta del av ett utkast till program som skickades ut den 18 september och erbjöds möjlighet att komma med synpunkter.

Partnerskap för framtagande av det nationella regionalfondsprogrammet

Som stöd i framtagande av det nationella regionalfondsprogrammet har ett partnerskap med företrädare för privat, offentlig samt ideell sektor inrättats. Partnerskapets funktion i programframtagande motsvarar en referensgrupp. Urvalet av aktörer har baserats på sammansättningen av de regionala partnerskapen och kompletterats med specifik kompetens baserat på programmets inriktning. Följande aktörer erbjöds möjlighet att delta i partnerskapet: Nationellt forum, Länsstyrelserna, Naturvårdsverket, SmåKom, ESF, SKL, RegLab, SUHF, Business Sweden, Almi, Svenskt Näringsliv, Företagarna, LO, TCO, LRF, Teknikföretagen, Föreningen för Sveriges energikontor, Hela Sverige ska leva, Companion, SP – RISE, SISP, Naturskyddsföreningen och LTU/Jämställdhetsexpert. I bilaga 1 finns förteckning över de som deltog i förberedelserna av det operativa programmet.

Partnerskapet har kallats till möten vid två tillfällen, 14 augusti och 24 september. Partnerskapet erbjöds även möjligheter att komma med synpunkter på det utkast till program som skickats ut den 18 september.

Förvaltande och attesterande myndighet

Tillväxtverket är förvaltande och attesterande myndighet för det nationella regionalfondsprogrammet med EU-styrda befogenheter. I förvaltande myndighets ansvar ingår beredning, beslut om stöd samt utbetalning av medel till projektägare. Förvaltande myndighet ska även utföra attesterande myndighets uppgift. Tillväxtverket ska i sin beredning, vid behov, rådgöra med Energimyndigheten, Vinnova och Vetenskapsrådet. Om ett finansiellt stöd beviljas till ett stort företag ska förvaltande myndighet förvissa sig om att bidraget inte resulterar i en betydande förlust av arbetstillfällen på befintliga arbetsplatser inom Unionen.

Förvaltningssystemet för regionala fonden godkändes 2007 av kommissionen och inga systemfel har därefter konstaterats av revisorer. Sverige behåller därför befintligt förvaltningssystem och den administrativa kapaciteten är därmed oförändrad god.

Revisionsmyndighet

Ekonomistyrningsverket är revisionsmyndighet för det nationella regionalfondsprogrammet med EU-styrda befogenheter.

Övervakningskommitté

Medlemsstaten ska inrätta en kommitté för att övervaka genomförandet av programmet. För det nationella regionalfondsprogrammet inrättas en Övervakningskommitté med representanter för berörda aktörer. Ordförande är en representant från Näringsdepartementet.

För att säkerställa ett regionalt inflytande över genomförandet av programmet ska ordförandena för de åtta regionala strukturfondspartnerskapen ingå i kommittén. Regeringen återkommer i särskild ordning vad gäller kommitténs hela sammansättning.

Övervakningskommittén ska inom sig bilda ett arbetsutskott. Arbetsutskottet har till huvuduppgift att hantera samordningsfrågor för det nationella regionalfondsprogrammet och de åtta regionala strukturfondsprogrammen som faller inom ramen för en övervakningskommittés mandat.

När förvaltande myndighet ska göra en utlysning i programmet ska de utlysningsspecifika kriterierna stämmas av med arbetsutskottet innan utlysningen publiceras. Valet av utlysningsspecifika kriterier ska sedan anmälas på efterkommande övervakningskommittémöte.

Övervakningskommittén kan på eget initiativ bilda ytterligare utskott.

Uppföljning och utvärdering

I Strukturfondförordningen slås fast att utvärderingar ska göras ”i förhållande till unionens strategi för smart och hållbar tillväxt för alla”. Systematisk utvärdering är en förutsättning för att bedöma politikens effektivitet, ändamålsenlighet och verkan, särskilt när det gäller insatsernas bidrag till att nå målen i Europa 2020-strategin. Som ett led i ett förstärkt resultatfokus behöver större ansträngningar göras i syfte att systematiskt utvärdera projektens och de tematiska insatsernas samlade resultat och effekter samt bidra till lärande och synliggöra insatsernas betydelse för att nå programmets mål och hållbar tillväxt regionalt och nationellt.

Systematisk uppföljning och utvärdering ska vara en del av arbetet med såväl genomförandet av den europeiska sammanhållningspolitiken som den regionala tillväxtpolitiken. Det övergripande syftet är att bidra till lärande och att förbättra kvaliteten i hela programcykeln, från programplanering och genomförande av projekt till implementering i reguljär verksamhet. Utvärderingarna ska förändra, förbättra och förstärka den regionala tillväxtpolitiken genom att erfarenheter och kunskaper sprids.

Uppföljningar och utvärderingar kommer att ske löpande och har något olika karaktär och tjäna olika syften i olika faser. För att säkerställa god kvalitet i genomförande och goda resultat i programmen behöver det finnas ett tydligt sammanhållet system där projekturval, indikatorer, utvärdering, följeforskning och lärande hänger ihop. En viktig aspekt i detta är att rutiner för datainsamling avseende bl.a. indikatorer för uppföljning och utvärdering planeras i ett tidigt skede. Trots att ambitionsnivån på utvärdering för lärande höjdes under programperioden 2007-2013 samt att satsningar på utvärdering och följeforskning ökade, finns det ändå utrymme för förbättringar. Generellt sett behövs ett

större resultatfokus, inte minst mot bakgrund av kraven på detta på EU-nivå denna programperiod. Ett område som behöver utvecklas är uppföljning och resultatutvärdering, exempelvis bör nyttan med viss regelbundenhet mätas samt olika former för mätning av resultat och effekter på bl.a. hållbar tillväxt och sysselsättning bör utvecklas. Ett annat område som kommer att vara viktigt att utvärdera och följa upp är integreringen av de horisontella kriterierna samt även att bidra till ett ökat lärande på området.

Utvärderingsarbetet under programgenomförandet ska utföras av oberoende part och ska präglas av metoder för följeforskning och teoridrivna utvärdering. Teoridrivna utvärdering innebär utvärdering av såväl process som resultat och effekter på kort och lång sikt liksom av möjlig implementering i reguljär verksamhet. En central del av utvärderingsuppdraget är att samordna och säkerställa att utvärderingsmetoder utvecklas så att det blir möjligt att följa de långsiktiga effekterna på hållbar tillväxt och sysselsättning av de insatser som genomförs i programmen.

Programperioden 2014-2020 ska präglas av en medveten satsning på en utvärderingsansats och lärsystem som säkrar återföring av erfarenheter från projekten och kunskapsbildning från programgenomförandet. En viktig förutsättning för detta är att berörda parter i programgenomförandet, såsom regionala och nationella utvecklingsaktörer, Förvaltande myndighet, strukturfondspartnerskap och projektparter drar lärdomar av programmets insatser genom att följa utvärderingarna och ta del av utvärderingsresultaten, men framförallt tar tillvara resultaten i det fortsatta arbetet. Berörda parter ska också få en god kunskap om programmets mål och syfte. Slutförda utvärderingar ska i linje med Kommissionens direktiv publiceras för att kunna nå alla berörda av programmet men också för att skapa ett vidare lärande och inspiration.

Utvärderingsarbetet ska på ett tydligt sätt knytas till processtöd, analysinsatser och plattformar för lärande och kunskapsutbyte. Samordning ska ske med ansvariga för utvärderingsarbetet för de övriga ESI-fonderna för att skapa en samlad bild över fondernas sammantagna bidrag till strukturförändringar för smart och hållbar tillväxt för alla.

Kravet på ökad samordning gäller särskilt Regionalfondens- och Socialfondens insatser i syfte att effektivisera utnyttjandet av fondmedlen. Det kan handla om gemensam utvärdering av samordnade insatser, genomförandeorganisationerna, gemensam referensgrupp för Socialfonden och Regionalfondens övervakningskommittéer, gemensamma spridnings- och återföringsinsatser och gemensam upphandling av kapacitetsutveckling av projektutvärdering.

Spridning av resultat från uppföljningar och utvärderingar samt att säkra att utvärderingar kommer till användning bidrar till förbättrad styrning och måluppfyllelse i programmen. Svenska ESF-rådet och Tillväxtverket ska därför samverka med regionalt tillväxtansvariga för att förmedla kunskaper och erfarenheter från fondverksamheten och bidra till uppföljningen samt utvecklingen av det regionala tillväxtarbetet.

7.2.2 Samlade bidrag (för ESF, i tillämpliga fall)

7.2.3 Anslag till kapacitetsbyggande (för ESF, i tillämpliga fall)

8. SAMORDNING MELLAN FONDERNA, EJFLU, EHFF OCH ANDRA FINANSIERINGSINSTRUMENT PÅ UNIONSIVÅ OCH NATIONELL NIVÅ SAMT EIB

Mekanismerna för att säkerställa samordningen mellan fonderna, Europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling (Ejflu), Europeiska havs- och fiskerifonden (EHFF) och andra finansieringsinstrument på unionsnivå och nationell nivå samt EIB, med beaktande av de relevanta bestämmelserna i den gemensamma strategiska ramen. Regionalfondsprogrammen kommer att verka i ett sammanhang där andra europeiska, nationella, regionala och lokala initiativ, planer och program får betydelse för programmets genomförande. En uttalad ambition för programperioden 2014–2020 är att arbetet på ett tydligare sätt ska arbeta mot målen i Europa 2020-strategin och i EU:s strategi för Östersjöregionen och i ökad grad kopplas till andra nationella och EU-finansierade program och verksamheter.

Den nationella innovationsstrategin

Den nationella innovationsstrategins målsättningar och vision att stärka det svenska innovationsklimatet inom olika områden till 2020, knyter an till tematiskt mål 1 och har betydelse för den regionala utvecklingskraften. Den lyfter tydligt fram den regionala nivåns betydelse i innovationsarbetet och betydelse för att kunna uppnå strategins mål, varav ett är att Sveriges regionala innovationsmiljöer ska vara globalt attraktiva.

Den nationella innovationsstrategin knyter på jordbruksområdet an till de möjligheter som finns att inom landsbygdsprogrammet stötta innovativa satsningar inom ramen för det Europeiska innovationspartnerskapet för jordbruk som i sin tur ger möjligheter till samarbeten på europeisk nivå.

I programmet beskrivs detta i kapitel 1 och 2. Inom kapitel 2 omfattas framförallt insatsområde 1.

Kopplingen till de regionala regionalfondsprogrammen

Det grundläggande syftet med det nationella regionalfondsprogrammet är att tillföra ett mervärde till det regionala tillväxtarbetet och genomförandet av sammanhållningspolitiken som inte kan uppnås tillräckligt inom ramen för de regionala strukturfondsprogrammen. Programmet ska bidra till följande mervärden:

- Få fram kvalitativa projekt i konkurrens i syfte att stödja en långsiktig utveckling inom vissa tematiska områden.
- Stödja samverkansprojekt mellan län samt projekt mellan län och den nationella nivån som bidrar till att utveckla regionala styrkeområden utifrån de regionala förutsättningarna i olika delar av landet.
- Bidra till att utveckla flernivåstyrning dvs. mellan nivåer och aktörer
- Främja insatser som bidrar till en ökad samverkan med andra relevanta EU-program
- Främja insatser som bidrar till en ökad medverkan av näringslivet i såväl utarbetandet som genomförandet av programmet

- Utveckla arbetet med utvärdering, återföring av kunskap och lärande i strukturfondsarbetet

I kapitel 1 beskrivs det nationella programmets mervärde i förhållande till de regionala programmen.

Europeiska Socialfonden

För att säkerställa tillgången till arbetskraft med rätt kompetens kan samverka med Europeiska socialfonden skapa synergier genom exempelvis utbildningsinsatser och kompetensutveckling av sysselsatta som kan stärka små och medelstora företags konkurrenskraft. Kontinuerlig kompetensutveckling är grundläggande för företagens effektivisering och förmåga att möta konkurrensen på olika marknader. Kompetensutveckling kan vidare ge förutsättningar för att samverka med universitet och högskolor och ta till sig relevant forskning för att omsätta det i produktionen, men kan också behövas för att kunna tillgodogöra sig investeringar som görs i ny teknik.

Vidare kan tillämpningen av den horisontella principen om hållbar utveckling i ett projekt bidra till uppfyllande av tematiskt mål 4 på så sätt att Socialfondens insatser för ökad sysselsättning och tillväxt kan kombineras med ett miljöperspektiv, med särskilt fokus på förebyggande av och anpassning till klimatförändringarna. Socialfonden kan här stödja insatser för kompetensutveckling och kompetensförsörjning som underlättar övergången till en koldioxidsnål ekonomi och framväxten av nya gröna jobb.

COSME och Horisont 2020

Små och medelstora företag kan med hjälp av de regionala strukturfondsprogrammen öka sin kunskapsintensitet, FoI-kontakter och stärka sina internationella nätverk. Det underlättar ett framtida deltagande i nationella och europeiska forsknings- och innovationsprogram. Arbetet med att stärka kopplingar mellan de regionala strukturfondsprogrammen och Horisont 2020 kommer att utvecklas för att lägga grunden för ett bredare deltagande i Horisont 2020. Resultat från COSME-projekt och Horisont 2020 samt tidigare forskningsprogram ska kunna omsättas i nya projekt i de regionala strukturfondsprogrammen. På nationell nivå finns ett par viktiga myndigheter, särskilt Vinnova och Tillväxtverket som kommer att ha roller inom både regionala strukturfondsprogrammen, Horisont 2020 och COSME vilket i praktiken kommer att innebära ökad samordning och möjliggöra synergier. Grunden för detta läggs via strategier för smart specialisering som bidrar till kraftsamling för att öka effekterna av de investeringar som görs inom forskning och innovation för att öka tillväxten och skapa fler jobb.

Till exempel anges i forsknings- och innovationspropositionen 2012/13: 30 att Verket för innovationssystem (Vinnova) utifrån sitt verksamhetsområde bör stödja regionerna i deras arbete med strategiskt innovationsarbete. I den nationella innovationsstrategin betonas också behovet av att utveckla samspelet mellan nationella myndigheter, regionala utvecklingsaktörer och arbetet med programmen inom EU. Vikten av att skapa synergier och säkerställa samordning mellan programmen och EU:s olika fonder och

instrument för forskning, innovation och entreprenörskap betonas även i regeringens direktiv till utarbetandet av regionalfondsprogram.

För insatsområde tre, som syftar till ökad energieffektivisering, ökad tillgång på riskkapital och ökad spridning och anammande av tjänster och teknik för att stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi, finns det potentiella synergier med Horisont 2020 som behöver uppmärksammas och tas till vara. I synnerhet gäller detta prioriteringen inom Horisont 2020 om samhällseliga utmaningar och området säker, ren och effektiv energi. Dock berör arbetet även andra områden inom prioriteringen och dessutom prioriteringarna om spetskompetens och industriellt ledarskap. I den sistnämnda ingår komponenter som tillgång på riskkapital och utveckling av s.k. Key Enabling Technologies, vilket speciellt kopplar till investeringsprioritering två inom insatsområdet.

I riktlinjerna för RISE-koncernen (forskningsinstituterna) anges på vilket sätt instituten kommer att medverka i arbetet med regionala strategier avseende innovationsmiljöer och genomförandet av regionalfondsprogram på regional och nationell nivå.

Möjligheten att under genomförandet kombinera finansiering från Horisont 2020 och ESI-fonderna i olika satsningar ska undersökas. Det kan handla om att samverka över programgränser, nationsgränser, att kombinera entreprenörskaps- och innovationsåtgärder samt att främja företag med tillväxtpotential.

Koordinering mellan ESI-fonderna och de offentlig-offentliga forskningspartnerskaperna (Joint Programming Initiatives, ERA-NETs, samt forskningsprogrammen under artikel 185) samt de offentlig-privata forskningsprogrammen under artikel 187 (Joint Technology Initiatives) ska, där så är lämpligt, säkerställas.

Landsbygdsprogrammet ger möjlighet för jordbruksföretag att inom ramen för det Europeiska innovationspartnerskapet för jordbruk delta i samarbetsåtgärder mellan praktiker, rådgivare och forskare. Dessa åtgärder skapar också möjlighet för jordbruksföretagen att knyta internationella kontakter och delta i projekt inom ramen för Horisont 2020.

I programmet beskrivs detta i kapitel 1 och 2. Inom kapitel 2 omfattas framförallt insatsområde 1.

Finansiella instrument, fond-i-fond

Rapporter från OECD och statistik från EVCA visar på en relativt god miljö för riskkapital i Sverige. När det gäller riskkapitalinvesteringar i allmänhet så ligger Sverige fortfarande i toppskiktet i Europa. Många privata investeringsfonder har de senaste åren dock valt att lämna de allra tidigaste faserna. Dessutom har antalet privata nystartade venture capital (VC)-fonder (dvs. minoritetsinvesteringar i små tillväxtföretag) minskat kraftigt de senaste åren. För att behålla en god utvecklingskraft i Sverige där de främsta små- och medelstora företagen kan utvecklas så är det viktigt att ha en dynamisk bransch för investeringar i tidig fas. Det finns därför argument för en s.k. fond-i-fond lösning med

syfte att investera i privata VC-fonder med fokus på tidig fas. Denna typ av insats rekommenderas för Sverige av OECD och EIF.

Fond-i-fond innebär i detta fall att EU-medel, regionalfondsmedel från det nationella regionalfondsprogrammet, tillsammans med annan offentlig finansiering sätts i en fond som sedan får till uppgift att välja ut privata investeringsfonder som, med lika stor del privat finansiering i sina fonder, kan investera riskkapital i företag i tidiga faser. Med fond-i-fondinvestering avses en offentligt finansierad fond som får möjlighet att investera i både nya och befintliga privata VC-fonder.

Syftet med att etablera en insats för s.k. fond-i-fondinvesteringar är dels att stärka utbudet av tidigt riskkapital (VC) och dels att främja tillkomsten av fler privata investerare på VC-marknaden. Detta sammantaget förväntas leda till förbättrad långsiktig tillväxt och att svenska små och medelstora företags konkurrenskraft kan stärkas. För närvarande utvärderas olika alternativ för att administrera insatsen. I Sverige finns en ganska klar uppfattning om vilka problem på marknaden som en fond-i-fond lösning adresserar.

I programmet beskrivs detta i kapitel 1 och 2. Inom kapitel 2 omfattas framförallt insatsområde 2.

Fonden för ett sammanlänkat Europa (FSE)

God tillgänglighet genom ett väl fungerande transportsystem är centralt för att uppnå utvecklingskraft i alla delar av landet med stärkt lokal och regional konkurrenskraft. För glest befolkade regioner kan satsningar på transportsystemet, t.ex. investeringar i infrastruktur vara avgörande för näringsliv, arbetsmarknad och livsmiljö.

Genom EU-samarbetet om transeuropeiska nätverket för transporter (TEN-T) och fr.o.m. 2014 ”Fonden för ett sammanlänkat Europa” (FSE) kan EU lämna bidrag till infrastrukturutbyggnad i unionen. Tanken är att väl utbyggd infrastruktur ska ge bättre förutsättningar att använda fördelarna med ett EU utan inre gränser. Genom att öka den internationella tillgängligheten ges också svenska regioner tillgång till större marknader. För att kunna söka medel ur budgeten för FSE måste infrastrukturen återfinnas på de kartor som finns i riktlinjerna för TEN-T.

Utöver detta kan ett viktigt bidrag ges genom strukturfonderna. Stöd till hållbara transporter genom strukturfonderna bör användas till åtgärder som stärker näringslivet och arbetsmarknaden och som bidrar till attraktiva livs- och boendemiljöer. Bidrag genom strukturfonderna kompletterar FSE genom större fokus på regionala frågor.

Telekommunikationsnät och – tjänster blir i allt högre grad internetbaserade infrastrukturer där bredbandsnät och digitala tjänster har ett nära samband. Internet är en mycket viktig plattform för kommunikation, tjänster utbildning, deltagande i samhällsliv samt affärsverksamhet. Därför är den transeuropeiska tillgången till säkert och snabbt bredband och digitala tjänster av stor betydelse för ekonomisk tillväxt, konkurrenskraft och social integration.

Inom ramen för FSE och transeuropeiska nät på området för telekommunikationsinfrastruktur (TEN-TELE) kan satsningar göras för att främja utbyggnaden och moderniseringen av transeuropeiska infrastrukturer för digitala tjänster och deras gemensamma byggstenar och av bredbandsnät. Satsningarna inom området digitala tjänster ska stödjas genom upphandling och/eller bidrag, medan satsningarna på bredbandsnät ska stödjas genom finansiella instrument som ska vara öppna för kompletterande bidrag från privata investerare, medlemsstater och bidrag från andra källor – inklusive de europeiska struktur- och investeringsfonderna. Vidare kan satsningar för att främja integreringen av den inre marknaden för energi genomföras inom ramen för FSE och transeuropeiska nät inom energiområdet (TEN-E).

I programmet finns inga speciella insatser för hållbara transporter.

CAP

Se bilaga "Tillkommande text kap 8".

LIFE

LIFE är EU:s finansiella instrument för miljö och klimat och årligen delar EU-kommissionen ut pengar till projekt i medlemsländerna. I arbetet med att stärka region och sektorsövergripande insatser fyller LIFE en central funktion i och med den projektform som kallas integrerade projekt (IP). Projektformen är en ny typ av projekt som införs under programperioden 2014-2020 i syfte att genom en större typ av projekt, t.ex. regionala eller multiregionala, skapa synergier mellan ESI-fondernas sektorsområden samt miljö- och klimatområdet. Dessa projekt kan ha kopplingar till natur (inkl. Natura2000-förvaltning), vatten, avfall, luft och klimat (begränsning av och anpassning till) vilka är fokusområdena för IP. De åtgärder som finansieras av ESI-fonderna med kopplingar till miljö, klimatförändringar och en hållbar användning av resurser kan också vara ett komplement till LIFE-programmet.

För att kunna säkerställa synergier mellan de olika fonderna och med integrerade projekt inom ramen för LIFE är dialogen mellan den ansvariga myndigheten för LIFE – Naturvårdsverket – och de förvaltande myndigheterna för ESI-fonderna central.

Kreativa Europa

EU:s kultur- och medieprogram Kreativa Europa har bl.a. som allmänt mål att stärka de europeiska kulturella och kreativa sektorernas konkurrenskraft, smart tillväxt och hållbar tillväxt för alla. Programmet pekar bl.a. på möjligheter och behov av enhetlighet och kopplingar till annan relevant unionsfinansiering såsom bl.a. regional- och socialfonden samt forsknings och innovationsprogrammen. Det är därför angeläget att nyttja kulturens betydelse och potential i det svenska regionala tillväxtarbetet.

9. FÖRHANDSVILLKOR

9.1 Förhandsvillkor

Uppgifter om bedömningen av förhandsvillkorens relevans och av hur de har uppfyllts (frivilligt)

Se tabell i bilaga

Tabell 24: Tillämpliga förhandsvillkor samt en bedömning av deras uppfyllande

Förhandsvillkor	Insatsområden som förhandsvillkoret gäller	Förhandsvillkoret uppfyllt (ja/nej/delvis)
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	1 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	Ja
T.01.2 - Forsknings- och innovationsinfrastruktur. Det finns en flerårig plan för budgetering och prioritering av investeringar.	1 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	Ja
T.03.1 - Särskilda åtgärder har vidtagits för att stödja främjandet av entreprenörskap med beaktande av småföretagsakten.	2 - Öka små och medelstora företags konkurrenskraft	Ja
G.1 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik mot diskriminering inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Öka små och medelstora företags konkurrenskraft 3 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Ja
G.2 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik om jämställdhet inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Öka små och medelstora företags konkurrenskraft 3 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Ja
G.3 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och investeringsfonder i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG.	1 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Öka små och medelstora företags konkurrenskraft 3 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Ja
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Öka små och medelstora företags konkurrenskraft 3 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Ja

Förhandsvillkor	Insatsområden som förhandsvillkoret gäller	Förhandsvillkoret uppfyllt (ja/nej/delvis)
G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Öka små och medelstora företags konkurrenskraft 3 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Ja
G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	1 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Öka små och medelstora företags konkurrenskraft 3 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Ja
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	1 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation 2 - Öka små och medelstora företags konkurrenskraft 3 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Ja

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	1 - Det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering som	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	2 - bygger på en swot-analys eller liknande för att styra resurserna till en begränsad mängd prioriteringar inom forskning och innovation,	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	3 - har åtgärder för stimulans av privata FoI-investeringar,	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	4 - har ett system för övervakning och översyn.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"
T.01.1 - Forskning och innovation: det finns en nationell eller regional strategi för smart specialisering i enlighet med det nationella reformprogrammet för att ta vara på privata forsknings- och innovationsmedel, som överensstämmer med väl fungerande nationella eller regionala forsknings- och innovationssystem.	5 - En ram för tillgängliga budgetmedel för forskning och innovation har antagits.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
regionala forsknings- och innovationssystem.				
T.01.2 - Forsknings- och innovationsinfrastruktur. Det finns en flerårig plan för budgetering och prioritering av investeringar.	1 - Att en vägledande flerårig plan har antagits för budget och prioritering av investeringar med anknytning till unionens prioriteringar och om tillämpligt Europeiska strategiska forumet för forskningsinfrastruktur (ESFRI).	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"
T.03.1 - Särskilda åtgärder har vidtagits för att stödja främjandet av entreprenörskap med beaktande av småföretagsakten.	1 - De särskilda åtgärderna omfattar: det finns åtgärder för att minska tiden och kostnaden för att starta företag med beaktande av målen i småföretagsakten.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"
T.03.1 - Särskilda åtgärder har vidtagits för att stödja främjandet av entreprenörskap med beaktande av småföretagsakten.	2 - De särskilda åtgärderna omfattar: det finns åtgärder för att minska den tid det tar att få licenser och tillstånd att inleda och bedriva företagets verksamhet med beaktande av målen i småföretagsakten.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"
T.03.1 - Särskilda åtgärder har vidtagits för att stödja främjandet av entreprenörskap med beaktande av småföretagsakten.	3 - De särskilda åtgärderna omfattar: det finns mekanismer för att övervaka genomförandet av de åtgärder i småföretagsakten som har införts samt utvärdera deras inverkan på små och medelstora företag.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"
G.1 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik mot diskriminering inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Det finns bestämmelser enligt medlemsstaternas institutionella och rättsliga ramar för deltagande av organ med ansvar för att främja lika behandling under utarbetandet och genomförandet av programmen, bland annat genom att tillhandahålla rådgivning i jämlikhetsfrågor inom ramen för verksamheter som stöds av de europeiska struktur- och investeringsfonderna.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"
G.1 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik mot diskriminering inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	2 - Det finns bestämmelser för att utbilda personalen vid myndigheter med ansvar för förvaltning och kontroll av medel från de europeiska struktur- och investeringsfonderna när det gäller unionens lagstiftning och politik mot	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
	diskriminering.		programmet”	programmet”
G.2 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik om jämställdhet inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Det finns bestämmelser enligt medlemsstaternas institutionella och rättsliga ramar för deltagande av jämställdhetsorgan under utarbetandet och genomförandet av programmen, bland annat genom att tillhandahålla rådgivning i jämställdhetsfrågor inom ramen för verksamheter som stöds av de europeiska struktur- och investeringsfonderna.	Ja	Se bilaga ”Förhandsvillkor Nationella programmet”	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"
G.2 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens lagstiftning och politik om jämställdhet inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	2 - Det finns bestämmelser för att utbilda personalen vid myndigheter med ansvar för förvaltning och kontroll av medel från de europeiska struktur- och investeringsfonderna när det gäller unionens lagstiftning och politik för jämställdhet och integrering av ett jämställdhetsperspektiv.	Ja	Se bilaga ”Förhandsvillkor Nationella programmet”	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"
G.3 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och investeringsfonder i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG.	1 - Det finns bestämmelser enligt medlemsstaternas institutionella och rättsliga ramar för samråd med och deltagande av organ med ansvar för att skydda rättigheter för personer med funktionsnedsättning eller organisationer som representerar personer med funktionsnedsättning och andra berörda intressenter under utarbetandet och genomförandet av programmen.	Ja	Se bilaga ”Förhandsvillkor Nationella programmet”	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"
G.3 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och investeringsfonder i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG.	2 - Det finns bestämmelser för att utbilda personalen vid myndigheter med ansvar för förvaltning och kontroll av medel från de europeiska struktur- och investeringsfonderna när det gäller tillämplig lagstiftning på unionsnivå och nationell nivå för personer med funktionsnedsättning, inklusive tillgänglighet och praktisk tillämpning av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning enligt unionslagstiftning eller nationell lagstiftning.	Ja	Se bilaga ”Förhandsvillkor Nationella programmet”	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
G.3 - Det finns administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av Förenta nationernas konvention om rättigheter för personer med funktionshinder inom området europeiska struktur- och investeringsfonder i enlighet med rådets beslut 2010/48/EG.	3 - Det finns bestämmelser för att garantera övervakning av genomförandet av artikel 9 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning när det gäller de europeiska struktur- och investeringsfonderna under utarbetandet och genomförandet av programmen.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Det finns bestämmelser för en effektiv tillämpning av unionens regler för offentlig upphandling genom lämpliga mekanismer.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	2 - Det finns bestämmelser som säkerställer öppna kontraktutdelningsförfaranden.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	3 - Det finns bestämmelser för utbildning om och spridning av information till personal som arbetar med genomförandet av ESI-fonderna.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"
G.4 - Befintliga bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens lagstiftning om offentlig upphandling inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	4 - Det finns bestämmelser för att garantera administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens regler för offentlig upphandling.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"
G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	1 - Det finns bestämmelser som garanterar att unionslagstiftningen om statligt stöd genomförs och tillämpas verkningsfullt.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"
G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	2 - Det finns bestämmelser för utbildning om och spridning av information till personal som arbetar med genomförandet av ESI-fonderna.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
			programmet”	programmet”
G.5 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av unionens regler för statligt stöd inom området europeiska struktur- och investeringsfonder.	3 - Det finns bestämmelser för att garantera administrativ kapacitet för genomförandet och tillämpningen av unionens bestämmelser om EU:s regler för statligt stöd.	Ja	Se bilaga ”Förhandsvillkor Nationella programmet”	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"
G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	1 - Det finns bestämmelser för en effektiv tillämpning av Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU (miljökonsekvensbeskrivningar) och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/42/EG (strategiska miljöbedömningar).	Ja	Se bilaga ”Förhandsvillkor Nationella programmet”	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"
G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	2 - Det finns bestämmelser för utbildning om och spridning av information till personal som arbetar med genomförandet av direktiven om miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	Ja	Se bilaga ”Förhandsvillkor Nationella programmet”	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"
G.6 - Det finns bestämmelser för ett effektivt genomförande av EU:s miljölagstiftning när det gäller miljökonsekvensbeskrivningar och strategiska miljöbedömningar.	3 - Det finns bestämmelser för att garantera tillräcklig administrativ kapacitet.	Ja	Se bilaga ”Förhandsvillkor Nationella programmet”	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	1 - Det finns bestämmelser för insamling och sammanställning av statistiska data i rätt tid som innehåller följande: identifiering av källor och mekanismer som säkerställer statistisk validering.	Ja	Se bilaga ”Förhandsvillkor Nationella programmet”	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot	2 - Det finns bestämmelser för insamling och sammanställning av statistiska data i rätt tid som innehåller följande: system för offentliggörande av och allmän tillgång till sammanställd data.	Ja	Se bilaga ”Förhandsvillkor Nationella programmet”	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"

Förhandsvillkor	Kriterier	Kriterierna är uppfyllda: ja/nej	Hänvisning	Förklaringar
resultaten och bedöma genomslaget.				
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	3 - Ett verkningsfullt system med resultatindikatorer vilket omfattar val av resultatindikatorer för varje program som ger information om motiveringen till valet av de politiska åtgärder som finansieras av programmet.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	4 - Ett verkningsfullt system med resultatindikatorer vilket omfattar fastställande av mål för dessa indikatorer.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	5 - Ett effektivt system med resultatindikatorer vilket omfattar indikatorer som uppfyller kraven på tillförlitlighet och statistisk validering för varje indikator, tydlighet vid normativ tolkning, anpassning till politiken, aktualitet och insamling av data i rätt tid.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"
G.7 - Det finns ett statistiksystem som räcker till för utvärderingar av programmens effektivitet och genomslag. Det finns ett system av resultatindikatorer för att välja ut de åtgärder som mest effektivt bidrar till de önskade resultaten, att mäta framstegen mot resultaten och bedöma genomslaget.	6 - Garantier för att man i all verksamhet som finansieras av programmet använder sig av ett verkningsfullt system av indikatorer.	Ja	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"	Se bilaga "Förhandsvillkor Nationella programmet"

9.2 Beskrivning av åtgärder för att uppfylla förhandsvillkoren, ansvariga organ och tidsplan

Tabell 25: Åtgärder för att uppfylla tillämpliga förhandsvillkor

Allmänt förhandsvillkor	Ej uppfyllda kriterier	Åtgärder som ska vidtas	Tidsgräns (datum)	Ansvariga organ
-------------------------	------------------------	-------------------------	-------------------	-----------------

Tabell 26: Åtgärder för att uppfylla tillämpliga tematiska förhandsvillkor

Tematiskt förhandsvillkor	Ej uppfyllda kriterier	Åtgärder som ska vidtas	Tidsgräns (datum)	Ansvariga organ
---------------------------	------------------------	-------------------------	-------------------	-----------------

10. MINSKNING AV DEN ADMINISTRATIVA BÖRDAN FÖR STÖDMOTTAGARNA

Sammanfattning av bedömningen av den administrativa bördan för stödmottagarna och, vid behov, planerade åtgärder tillsammans med en preliminär tidsram för att minska den administrativa bördan.

Att ansöka om, bedriva, redovisa och avsluta ett projekt med finansiering från ett strukturfondsprogram inom ramen för Europeiska regionala utvecklingsfonden kräver god administrativ kompetens och kapacitet. Den administrativa bördan av att bedriva ett projekt upplevs olika av olika stödmottagare, något som kan förklaras av faktorer som de egna administrativa rutinerna, tidigare erfarenheter av strukturfondsprojekt, projektets inriktning och komplexitet etc.

I dialoger med stödmottagare och genom utförda enkätundersökningar kan Tillväxtverket (förvaltande myndighet) konstatera att stödmottagarna generellt anser att den administrativa bördan i att bedriva ett strukturfondsprojekt är stor.

Riksrevisionen har granskat i vilken utsträckning de förvaltande myndigheterna för regionalfondsprogrammen och socialfondsprogrammet utnyttjat de möjligheter till förenkling som erbjudits under programperioden 2007-2013. I sin rapport ”Mer att förenkla! Administration i strukturfondsprojekt” (RiR 2012:22) konstaterar Riksrevisionen att stödmottagarna ofta anser att de administrativa kraven försvårar genomförandet av projekten genom att de tar fokus från kärnverksamheten och gör det svårt att arbeta med innovativa idéer och metoder.

Tillväxtverket inledde under hösten 2012 ett samarbete med Svenska ESF-rådet (förvaltande myndighet för det nationella socialfondprogrammet) för att ta till vara de möjligheter som förslaget till strukturfondsprogram för programperioden 2014-2020 ger vad gäller förenklad projektadministration för stödmottagare. I februari 2013 breddades samarbetet kring förenklingsåtgärderna genom att Statens Jordbruksverk, som är förvaltande myndighet för europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling och Europeiska havs och fiskerifonden, kom med i arbetet. De områden där samarbete mellan fonderna i syfte att minska den administrativa bördan för stödmottagare har påbörjats är främst kring lönekostnader och indirekta kostnader.

Inför programperioden 2014-2020 har Tillväxtverket arbetat aktivt med att se över samtliga steg i förvaltning och genomförande av programmen. Ärendeprocessen som innehåller allt ifrån information om programmen och dess innehåll till ansökningsförfarande, beviljande av projekt, projektredovisning, uppföljning och till slut avslut av projekt, är en viktig del i denna översyn. Utgångspunkten för arbetet har varit erfarenheter som framkommit i det egna arbetet men också erfarenheter som framkommit genom utvärdering och följeforskning samt genom olika revisionsinsatser. Arbetet har bland annat resulterat i följande:

- Tydligare och mer lättillgänglig information till stödmottagare
- En ny och förbättrad elektronisk ansökan ”Min Ansökan”
- Förenklade interna arbetsprocesser
- Enklare redovisning för stödmottagarna

Indikativ tidsplan

Åtgärd

Beräknat slutdatum

Tydlig och lättillgänglig information till stödmottagare

Januari 2014

En ny och förbättrad elektronisk ansökan ”Min Ansökan”

Februari 2014

Förenklade arbetsprocesser

Programstart/hösten 2014

Enklare redovisning för stödmottagarna

Programstart/hösten 2014

11. ÖVERGRIPANDE PRINCIPER

11.1 Hållbar utveckling

En beskrivning av de särskilda åtgärderna för att ta hänsyn till miljöskydds krav, resurseffektivitet, begränsning av och anpassning till klimatförändringar, motståndskraft mot katastrofer samt riskförebyggande och riskhantering, vid urvalet av insatser.

Hållbar utveckling betyder att den nuvarande generationens behov uppfylls utan att de kommande generationernas förmåga att tillgodose sina behov äventyras. Det är en övergripande målsättning för EU och som genomsyrar all unionens politik och verksamhet.

Bättre miljö, jämställdhet samt likabehandling och icke-diskriminering, de tre horisontella kriterierna, är drivkrafter för hållbar tillväxt genom att de sätter fokus på smarta, inkluderande och hållbara lösningar som kan öka innovationsförmågan och minska resurs- och energiförbrukningen. Inom ramen för genomförandet av programmet ska de horisontella kriterierna användas som verktyg för att förbättra och effektivisera arbetet.

Klimatförändringarna är en av vår tids största utmaningar och kräver såväl regionala, nationella som globala lösningar för att minska ytterligare klimatpåverkan och för att anpassa samhället till ett förändrat klimat. Inom näringslivet krävs såväl strukturella förändringar som ökad resurseffektivitet, dvs. minskad användning av energi, råvaror och ekosystemresurser. Det är regeringens övertygelse att klimat-, miljö- och energiutmaningarna utgör en möjlighet för teknik-, varu- och tjänsteutveckling i alla branscher. Affärsmöjligheter skapas för svenska företag i och med den växande globala efterfrågan på hållbara och resurseffektiva varor och tjänster.

Målet för miljöpolitiken är att till nästa generation kunna lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. Regioner och kommuner har ett stort ansvar för att aktivt bidra till det s.k. miljömålssystemet och att miljö kvalitetsmålen uppfylls.

Omställningen till en grön ekonomi innebär utveckling av hållbara varor, tjänster och produktionssystem, och kan därigenom minska miljöpåverkan regionalt, nationellt och globalt. Omställningen kan även bidra till en miljödriven näringslivsutveckling i alla branscher och därmed ökat företagande, exportmöjligheter och sysselsättning i både stads- och landsbygdsregioner. Det är därför viktigt att främja utvecklingen av små och medelstora företag som vill ställa om till ett hållbart företagande och även ser det som en konkurrensfördel.

Utvärderingar visar på behov av att operationalisera de horisontella kriterierna till konkreta aktiviteter och mål (kopplade till regionala utmaningar) i projekten inom programmet, så att de inte reduceras till att bli något som läggs till i efterhand.

Kunskap om hur de tre horisontella kriterierna ska integreras i framtagande, mål och genomförande av projekt är central. Kriterierna ska användas som hävstänger för att nå bättre resultat i projekten, dvs. öka möjligheten att lösa de regionala problem som projekten aviserar och bidra till hållbar tillväxt. Samtliga projekt inom ramen för

programmet ska beakta samtliga horisontella kriterier. Förvaltande myndighet ska bistå i detta arbete.

Klassificeringskriterier

Ett gemensamt verktyg för alla regionala strukturfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning är klassificeringskriterierna. Dessa säkerställer att samtliga horisontella kriterier beaktas i samtliga projekt, samtidigt som de bidrar till att information lagras om projekten som i ett senare skede underlättar uppföljning och utvärdering. De horisontella klassificeringskriterierna kan också användas som ett verktyg i dialogen med de som ansöker om stöd samt de som beviljats stöd. Klassificeringen görs vid beredningen av varje projektansökan. För att konkretisera klassificeringskriterierna avseende en bättre miljö ska det prövas om miljö kvalitetsmålen kan användas i bedömningen. De horisontella kriterierna följs sedan upp löpande under projekttiden.

Bättre miljö

Miljö används aktivt som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller samtliga nedanstående punkter:

I bakgrunds- och projektbeskrivningen finns en redogörelse för hur miljö används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål

Aktiviteter och kostnader visar tydligt hur miljö ska användas som verktyg i genomförandet

I uppföljningen planerar projektägaren att visa hur miljö använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts

Miljö används delvis som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller två av nedanstående punkter:

- I bakgrunds- och projektbeskrivningen finns en redogörelse för hur miljö används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål
- Aktiviteter och kostnader visar tydligt hur miljö ska användas som verktyg i genomförandet

- I uppföljningen planerar projektägaren att visa hur miljö använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts

Miljö används inte som ett verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller ingen av nedanstående punkter:

- I bakgrunds- och projektbeskrivningen finns en redogörelse för hur miljö används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål
- Aktiviteter och kostnader visar tydligt hur miljö ska användas som verktyg i genomförandet
- I uppföljningen planerar projektägaren att visa hur miljö använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts

I programmet framgår under Kapitel 1 en beskrivning av betydelsen av dessa aspekter i analysen av regionen. Under Kapitel 2 beskrivs inom respektive insatsområde hur dessa aspekter ska inkluderas i insatserna. Frågan beskrivs således integrerat i programmet.

11.2 Lika möjligheter och icke-diskriminering

En beskrivning av de särskilda åtgärderna för att främja lika möjligheter och förhindra diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionsnedsättning, ålder eller sexuell läggning i samband med förberedelsen, utarbetandet och genomförandet av det operativa programmet, särskilt när det gäller tillgång till finansiering, med hänsyn till behoven hos olika målgrupper som riskerar att drabbas av sådan diskriminering, särskilt kraven på att säkerställa tillgängligheten för personer med funktionsnedsättning.

Icke-diskriminering innebär att se människors olikheter som en tillgång, ett verktyg som effektiviserar arbetet för en hållbar tillväxt. Målet för integrationspolitiken är lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund. En inkluderande regional tillväxt innebär att regionens invånare – oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning eller ålder – har samma förutsättningar att nå inflytande och få tillgång till tillväxtresurser, dvs. kan medverka och bidra på lika villkor i det regionala tillväxtarbetet.

För att öka konkurrenskraften tjänar regioner på att ta till vara hela befolkningens innovationsförmåga och entreprenörskap. Statistik visar att utrikes födda i högre utsträckning startar och driver företag, har högre omsättning i företagen och anställer fler än inrikes födda företagare gör. Utrikes födda kan också bidra till näringslivets internationalisering genom kontakter, språkkunskaper och kännedom om affärsmöjligheter i sina ursprungsländer.

Företag och organisationer som vill öka sin innovationsförmåga tjänar också på att rekrytera bredare och skapa en mindre homogen personalstyrka. Regionalt arbete för rättvis rekrytering, inklusive att lyfta fram arbetsgivare som aktivt arbetar utifrån ett icke-diskrimineringsperspektiv som ambassadörer, är betydelsefullt. Att synliggöra och utveckla kompetens hos invånare med utländsk bakgrund och därigenom förbättra matchningen på arbetsmarknaden och sänka trösklarna in är också viktigt. Unga i utanförskap är en central målgrupp.

Ett aktivt regionalt arbete för integration och icke-diskriminering kan dessutom bidra till hållbar tillväxt genom att öka inflyttningen av utrikes födda med efterfrågad kompetens.

Utvärderingar visar på behov av att operationalisera de horisontella kriterierna till konkreta aktiviteter och mål (kopplade till regionala utmaningar) i projekten inom programmet, så att de inte reduceras till att bli något som läggs till i efterhand.

Kunskap om hur de tre horisontella kriterierna ska integreras i framtagande, mål och genomförande av projekt är central. Kriterierna ska användas som hävstänger för att nå bättre resultat i projekten, dvs. öka möjligheten att lösa de regionala problem som projekten aviserar och bidra till hållbar tillväxt. Samtliga projekt inom ramen för programmet ska beakta samtliga horisontella kriterier. Förvaltande myndighet ska bistå i detta arbete.

Klassificeringskriterier

Ett gemensamt verktyg för alla regionala strukturfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning är klassificeringskriterierna. Dessa säkerställer att samtliga horisontella kriterier beaktas i samtliga projekt, samtidigt som de bidrar till att information lagras om projekten som i ett senare skede underlättar uppföljning och utvärdering. De horisontella klassificeringskriterierna kan också användas som ett verktyg i dialogen med de som ansöker om stöd samt de som beviljats stöd. Klassificeringen görs vid beredningen av varje projektansökan. De horisontella kriterierna följs sedan upp löpande under projekttiden.

Likabehandling och icke-diskriminering

Likabehandling och icke-diskriminering används aktivt som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat.

Projektet uppfyller samtliga nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur likabehandling och icke-diskriminering används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål.

- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur likabehandling och icke-diskriminering ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur likabehandling och icke-diskriminering använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

Likabehandling och icke-diskriminering används delvis som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat.

Projektet uppfyller två av nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur likabehandling och icke-diskriminering används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål.
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur likabehandling och icke-diskriminering ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur likabehandling och icke-diskriminering använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

Likabehandling och icke-diskriminering används inte som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat.

Projektet uppfyller ingen av nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur likabehandling och icke-diskriminering används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål.
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur likabehandling och icke-diskriminering ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur likabehandling och icke-diskriminering använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

I programmet framgår under Kapitel 1 en beskrivning av betydelsen av dessa aspekter i analysen av regionen. Under Kapitel 2 beskrivs inom respektive insatsområde hur dessa aspekter ska inkluderas i insatserna. Frågan beskrivs således integrerat i programmet.

11.3 Jämställdhet mellan män och kvinnor

En beskrivning av hur det operativa programmet bidrar till att främja jämställdhet och, när så är lämpligt, bestämmelser för att säkerställa att jämställdhetsperspektivet integreras både på program- och insatsnivå.

Jämställdhet, likabehandling och ickediskriminering samt bättre miljö, de tre horisontella kriterierna, är drivkrafter för hållbar tillväxt genom att de sätter fokus på smarta, inkluderande och hållbara lösningar som kan öka innovationsförmågan, maximera utnyttjandet av kompetens, humankapital och entreprenörskap och minska resurs- och energiförbrukningen. Inom ramen för genomförandet av programmet ska de horisontella kriterierna användas som verktyg för att effektivisera arbetet för en hållbar tillväxt.

Målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. D.v.s. ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare, delta i beslutsfattande, utbildning och betalt arbete och ta samma ansvar för hemarbetet.

När kvinnor och män delar makt och inflytande i alla delar av samhällslivet får vi ett mer rättvist och demokratiskt samhälle.

Jämställd regional tillväxt innebär att kvinnor och män har samma förutsättningar att nå inflytande i det regionala tillväxtarbetet och få tillgång till tillväxtresurser. Att välja jämställdhet i planering och genomförande av de regionala strukturfondsprogrammen handlar primärt om att använda jämställdhet som ett medel för att uppnå hållbar tillväxt.

Några huvudskäl till varför ökad jämställdhet kan leda till hållbar tillväxt är att:

Humankapitalet används effektivare om arbetsmarknaden är jämställd och mindre könssegregerad. Detta innebär bland annat att både kvinnors och mäns kunskap, kompetens och entreprenörskap utnyttjas optimalt, vi får fler företag och bättre matchning.

Ökad jämställdhet i regionens styrning och utveckling ökar det sociala kapitalet och delaktigheten vilket kan bidra till hållbar tillväxt genom att attrahera inflyttning och motverka utflyttning. Något som också är centralt för arbetsmarknadens kompetensförsörjning.

Jämställdhet förbättrar företags och organisationers innovationsförmåga, bland annat genom att arbetet blir effektivare om både kvinnor och män deltar i ledning, planering och genomförande.

Utvärderingar visar på behov av att operationalisera de horisontella kriterierna till konkreta aktiviteter och mål (kopplade till regionala utmaningar) i projekten inom programmet, så att de inte reduceras till att bli något som läggs till i efterhand.

Kunskap om hur de tre horisontella kriterierna ska integreras i framtagande, mål och genomförande av projekt är central. Kriterierna ska användas som hävstänger för att nå

bättre resultat i projekten, dvs. öka möjligheten att lösa de regionala problem som projekten aviserar och bidra till hållbar tillväxt. Samtliga projekt inom ramen för programmet ska beakta samtliga horisontella kriterier. Förvaltande myndighet ska bistå i detta arbete.

Klassificeringskriterier

Ett gemensamt verktyg för alla regionala strukturfondsprogram för investeringar i tillväxt och sysselsättning är klassificeringskriterierna. Dessa säkerställer att samtliga horisontella kriterier beaktas i samtliga projekt, samtidigt som de bidrar till att information lagras om projekten som i ett senare skede underlättar uppföljning och utvärdering. De horisontella klassificeringskriterierna kan också användas som ett verktyg i dialogen med de som ansöker om stöd samt de som beviljats stöd. Klassificeringen görs vid beredningen av varje projektansökan. De horisontella kriterierna följs sedan upp löpande under projekttiden.

Jämställdhet mellan kvinnor och män

Jämställdhet används aktivt som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat.

Projektet uppfyller samtliga nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur jämställdhet används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur jämställdhet ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur jämställdhet använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

Jämställdhet används delvis som verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller två av nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur jämställdhet används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål

- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur jämställdhet ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur jämställdhet använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

Jämställdhet används inte som ett verktyg för att uppnå projektets mål och resultat

Projektet uppfyller ingen av nedanstående punkter:

- I projektets bakgrunds- och projektbeskrivning finns en redogörelse för hur jämställdhet används som verktyg/medel för att nå projektets syfte och mål
- Projektets aktiviteter och kostnader visar tydligt hur jämställdhet ska användas som verktyg i genomförandet.
- I uppföljningen av projektet planerar projektägaren att visa hur jämställdhet använts som verktyg för att nå projektets målsättningar samt visa vilka resultat som har uppnåtts.

I programmet framgår under Kapitel 1 en beskrivning av betydelsen av dessa aspekter i analysen av regionen. Under Kapitel 2 beskrivs inom respektive insatsområde hur dessa aspekter ska inkluderas i insatserna. Frågan beskrivs således integrerat i programmet.

12. SEPARATA DELAR

12.1 Större projekt som ska genomföras under programperioden

Tabell 27: Förteckning över större projekt

Projekt	Planerat datum för anmälan/inlämnande (år, kvartal)	Planerat startdatum för genomförande (år, kvartal)	Planerat slutdatum (år, kvartal)	Insatsområden – Investeringsprioriteringar
---------	---	--	----------------------------------	--

12.2 Resultatram för det operativa programmet

Tabell 28: Resultatram per fond och regionkategori (sammanfattande tabell)

Insatsområde	Fond	Regionkategori	Indikator eller viktigaste genomförandesteg	Om lämpligt, mätenhet	Milstolpe för 2018			Slutmål (2023)		
					Män	Kvinnor	Totalt	Män	Kvinnor	Totalt
1 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	Eruf	Mer utvecklade	01 - Utgifter	EURO			5 444 380			58 985 950,00
2 - Öka små och medelstora företags konkurrenskraft	Eruf	Mer utvecklade	01 - Utgifter	EURO			11 565 644			41 720 430,00
3 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Eruf	Mer utvecklade	01 - Utgifter	EURO			45 400 629			151 335 430,00
1 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	Eruf	Mer utvecklade	1 - Projekterat antal instrument i en multidisciplinär forskningsinfrastruktur baserat på projekt som finansierats	Antal			2			
2 - Öka små och medelstora företags konkurrenskraft	Eruf	Mer utvecklade	2 - Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag baserat på projekt som finansierar investeringar i portföljföretag	Antal			15			
3 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Eruf	Mer utvecklade	2 - Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag baserat på projekt som finansierar investeringar i portföljföretag	Antal			10			
1 - Stärka forskning, teknisk utveckling och innovation	Eruf	Mer utvecklade	101 - Färdigställande av instrument i en multidisciplinär forskningsinfrastruktur	Antal			0			2,00
2 - Öka små och medelstora företags konkurrenskraft	Eruf	Mer utvecklade	CO03 - Produktiv investering: Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag	Företag			0			60,00
3 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Eruf	Mer utvecklade	CO03 - Produktiv investering: Antal företag som får annat ekonomiskt stöd än bidrag	Företag			0			50,00
3 - Stödja övergången till en koldioxidsnål ekonomi i alla sektorer	Eruf	Mer utvecklade	CO04 - Produktiv investering: Antal företag som får annat stöd än ekonomiskt	Företag			350			1 400,00

12.3 Relevanta partner som deltar i utarbetandet av programmet

Lista över relevanta partners involverade i förberedelserna av det operativa programmet

Tillväxtverket

Statens energimyndighet

Verket för innovationssystem

Vetenskapsrådet

Regeringskansliet

Regionalt tillväxtansvariga aktörer

Nationellt forum

Länsstyrelserna

Naturvårdsverket

SmåKom – De små kommunernas samverkan

Svenska ESF-rådet – Europeiska socialfonden

SKL – Sveriges kommuner och landsting

RegLab

SUHF – Sveriges universitets- och högskoleförbund

Business Sweden

Almi

LO – Landsorganisationen i Sverige

LRF – Lantbrukarnas riksförbund

Teknikföretagen

Föreningen för Sveriges energikontor

Hela Sverige ska leva

Companion

SP – RISE – Sveriges Tekniska Forskningsinstitut

SISP – Swedish Incubators and Science Parks

DOKUMENT

Dokumenttitel	Dokumenttyp	Dokumentdatum	Lokal referens	Kommissionens referens	Filer	Skickat den	Skickat av
---------------	-------------	---------------	----------------	------------------------	-------	-------------	------------

Inlämnade bilagor enligt kommissionens genomförandeförordning, med beskrivning av programmets modell

Dokumenttitel	Dokumenttyp	Programversion	Dokumentdatum	Lokal referens	Kommissionens referens	Filer	Skickat den	Skickat av
Tillväxtanalys förhandsutvärdering av förslag till regionalfondsprogram 2014-2020	Rapport från förhandsutvärderingen	1.1	2014-okt-28		Ares(2014)3955343	Tillväxtanalys förhandsutvärdering av förslag till regionalfondsprogram 2014-2020	2014-nov-26	nolofann
Programme Snapshot of data before send 2014SE16RFOP009 6.1	Ögonblicksbild av data innan du skickar	6.1	2019-dec-11		Ares(2019)7626210	Programme Snapshot of data before send 2014SE16RFOP009 6.1 sv	2019-dec-11	n00238rn

SENASTE VALIDERINGSRESULTAT

Allvarlighetsgrad	Kod	Meddelande
Info		Programversionen har validerats.
Varning	2.18.6	Minst en indikator måste anges i de relevanta indikatorstabellerna. Insatsområde "4", särskilt mål "1", tabell 12
Varning	2.20	Minst en registrering måste anges i tabell 22.
Varning	2.52	Indikatorn 1 saknar helt målvärde i tabell 6 för insatsområde 1.
Varning	2.52	Indikatorn 2 saknar helt målvärde i tabell 6 för insatsområde 2.
Varning	2.52	Indikatorn 2 saknar helt målvärde i tabell 6 för insatsområde 3.
Varning	2.65	Det totala ESF-anslaget (huvudsakligt + resultatreserv från tabell 17) över alla programmen för Investering för tillväxt och sysselsättning i land "SE" är inte lika med det totala ESF-anslaget i tabell 1.4.1 i partnerskapsöverenskommelsen med CCI-nr "2014SE16M8PA001". "763 805 116,00", "764 101 466,00".